

ఆంధ్రపత్రిక

సంచిత వార పత్రిక

25 నవంబరు

26-2-58

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

రామేశ్వరంలో శివలింగం

—ఫోటో: టి. రమాదేవి, మార్కాపురం.

విశాలాంధ్ర యందంతట
విజయవంతంగా ప్రదర్శింపబడుచున్నది

మూకులు:
బివికెట్టె ద్విరాజుమూర్తి.

తదితం అశ్వద్ధాపు.

జానకి. మాలతి. రాజసుబ్బలక్ష్మి. గిరిజా.
ఎస్.టి.రామారావు. జగయ్య. రేలంగి. ముక్కామల.
కె.వి.యస్. శర్మ. కుటుంబరావు తదితం.

చయ్యూరిశబ్దం.

దర్శకుడు: సి.యస్. రావు. నిర్మాత: కడపూరు వెంకటేశ్వరరావు *M.A.B.L. H.P.I.S.H.N.A.*

సంవత్సర చందా
రూ. 13-0-0
విడివత్రికభీన.పై

ఆంధ్రపత్రిక

సంచిత్ర వారపత్రిక

సంపుటము 52
సంచిక 27
26-2-58

Founder : K. NAGESWARA RAO

హేవిళంబి పాల్గుణ శుద్ధ సప్తమి బుధవారం

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం :

‘ఏక్ ఘోలే’ చిత్రంలో

ప్రదీప్ కుమార్, మాలాసిన్హా

కూర్మశిల్పి లేఖ

— 5

నక్షత్రభరితాలు

— 32

మహాభారతం

— 8

వనితాలోకం

— 35

విక్రమార్కుడి మార్కు }
సింహాసనం

— 12

ఆడవాళ్ళు; ఆత్మహత్యలు

— 36

విస్మయాడు

— 13

గృహవైద్యం

— 39

దగాపడిన తమ్ముడు

— 17

వనితావాణి

— 40

భలే అల్లుడు

— 20

వంటలు

— 41

ఆదర్శాలు

— 24

బాలసాహితీ

— 43

వనితాలోకం ప్రత్యేకవ్యాసం

— 28

బలే పోదరులు

— 44

సినిమా

— 50

ఎల్లప్పుడూ మెరిసే చిరునవ్వు

గ్రీన్ కోలినోస్ కు

ధన్యవాదాలు

గుణవంతమైన క్లోరోఫిల్ గూడియున్నటూత్ పేస్టు

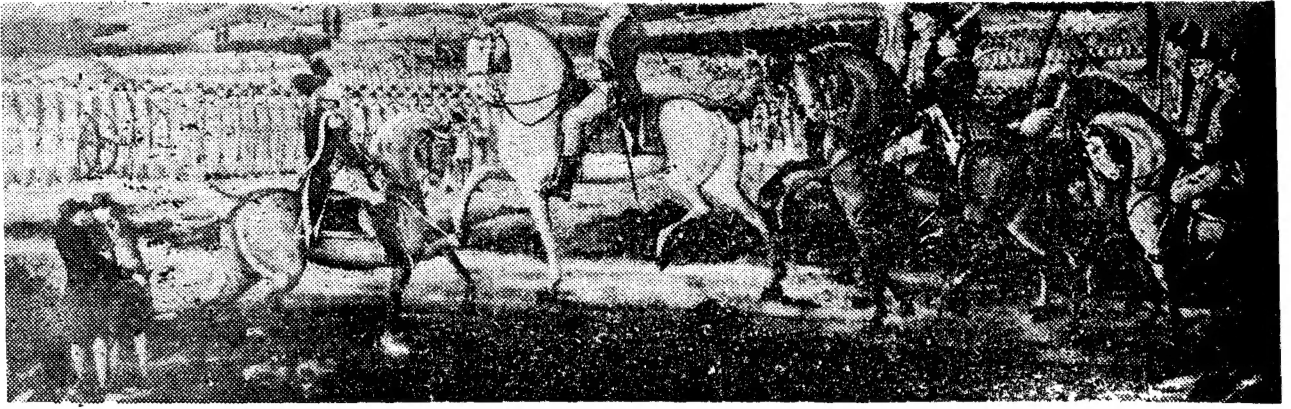
గ్రీన్ 'కోలినోస్' టూత్ పేస్టును వాడుతూ వేదే ప్రారంభించండి, అది మీ వశమే ఎంత అద్భుతమైన మెరిసే తెల్లగా శుభ్రమైన మీ కే ఆశ్చర్యమే కలుగును. దీనితో రహస్యమేమనగా గ్రీన్ 'కోలినోస్' యందలి గుణవంతమైన క్లోరోఫిల్ యున్న మృదువైన సురగయున్న అతి చిన్న చుండంలోకి చొచ్చుకుపోయి, దంతక్షయమును గరిగించే క్రిములను ద్వంసం చేసి మీ వశమే ఇంతకు ముందుకంటే ఎక్కువ తెల్లగాను పరిశుభ్రంగాను చేయును !

ఎల్లప్పుడూ గ్రీన్
'కోలినోస్'ను అవగండి

Registered User
Geoffrey Manners & Company Private Limited

జార్జి వాషింగ్టన్ తైలవర్ణ చిత్రం.

తమ ప్రేమతమ నాయకుడూ, ప్రపథమ అధ్యక్షుడూ అయిన జార్జి వాషింగ్టన్ చిత్రాలను అమెరికన్ జానపద కళాకారులు 18-వ శతాబ్దంలో తైలవర్ణాలలోనూ తదితర పరికరాలతో అనేకం చిత్రించారు.

ఇది జార్జి వాషింగ్టన్ కంబరైండ్ దుర్గంపట్ల తన సేనలను పరీక్షిస్తున్న దృశ్యం; 1795 ప్రాంతంలో కాన్వాన్సినాద తైలవర్ణాలలో గ్రేడరిక్ కెమెల్ మెయర్ అనే చిత్రకారుడు రచించినది.

అమెరికా జానపద చిత్రకళ

అమెరికాలో జానపద చిత్రకళకు-దీనినే కొంతమంది ఆదిమ చిత్రకళ అని కూడా అంటారు—చాల దీర్ఘ చరిత్ర ఉన్నది. ఈ చిత్రకళ 17,18 శతాబ్దాల నాటికే వున్నది. కాని 19 వ శతాబ్దం పూర్వార్థంలో ఈ కళ శిఖరస్థాయి నందుకొన్నది. కాని ఆ తరువాత ఈ కళలు కనుమరుగైపోయినవి. తిరిగి ఇటీవల దాదాపు 80 సంవత్సరాల క్రితం విటిఫల అస కీ అభిరుచి మొలకలె తింది. ఆనాటి ఆకళా ఖండాల నమూనాలకోసం ఆశ్చేషణ ప్రారంభమైంది. అంతవరకు మగుగున పడి పోయిన, మనోజ్ఞమైన, నిరాడంబరమైన ఈ కళను పునరుద్ధరించటానికి అనేకమంది ఆశ్చేషకులు, ఈ కళను అభిమానవిషయంగా పెట్టుకొన్న పలుకళావస్తుప్రదర్శన కేంద్రాలు (మ్యూజియములు) పూనుకొన్నవి. దీనికోసం ఆధునిక చిత్రకారులకు ఈ ఆదిమ చిత్రకళలో స్పష్టమైన అమెరికన్ విశిష్టత ద్యోతకమైంది. వారికి దీనిపట్ల అభిమానం ఏర్పడింది. కళను పునరుద్ధరించ పూనుకొన్న సంస్థలకు, వ్యక్తులకు ఇది

1799 లో జార్జి వాషింగ్టన్ మరణించి పశ్చిమ ఆ విషాదచ్ఛాయలలో ఆతడి నిడతమకున్న భక్తిప్రపత్తులను ప్రదర్శిస్తూ అమెరికన్ మహిళలు పట్టవస్త్రాలపై ఆల్లికతో, నీటిరంగులతో ఇలాంటి చిత్రాలను అనేకం తయారుచేశారు. ఇది రోడ్ ఐలెండ్ నివాసిని కేథరిన్ బౌస్సెండ్ వార్నర్ అనే అవిడ 1800 లో తయారుచేసిన చిత్రం.

శ్వేతాశ్వాశ్శూభ్రుడైన వాషింగ్టన్

ఇది 1880 ప్రాంతంలో దారువునై తైలవర్ణాలలో రచించిన చిత్రం. చిత్రకారుడి పేరు ఏమిటో ఇప్పటివరకూ తెలియదు. తెలుసుకోడానికి అమెరికన్ కళాభిమానులు అన్వేషణ సాగిస్తున్నారు.

★ అమెరికా జానపద చిత్రకళ ★

మరింత ఊపు, ఉత్సాహం కలిగించింది.

ఈ ఆదిమ చిత్రకళ ముఖ్యంగా ప్రజల కళ. అందుచేత అని నాటి ప్రతి చిత్రానికి నాటి ప్రజలదైనదిని జీవిత లక్ష్యాలే రచనా వస్తువులైనవి. నాటి కులపక్షాలు, వారి ఓడలు, సభాలంకరణలు, వారి కుటీరాల కిటికీ తెరలు, దుకాణాల ముందుకట్టకొనే నైనుబోర్లు, తరువాల తరంవారికి వారసత్వంగా అప్పగించటానికి చేసే చిత్రాలే ఎంచుకొన్నారాదు. అనాటి స్త్రీ పురుషుల వస్త్రధారణ

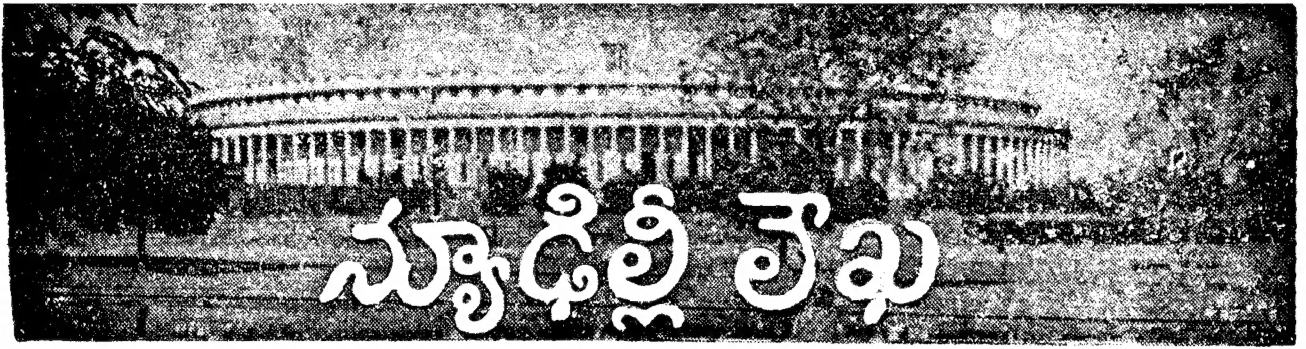
నికి జీవకళ ఉద్భవతే ఈ చిత్రాలు సజీవ నిదర్శనాలు. ఐరోపా అకాడమీలంటే ఏమిటో ఈ కళాకారులకు తెలియదు. ఆసలు వీరికి గురువులంటూ ఎవరూలేరు. జన్మతః అచ్చిన నైపుణ్యమే ఇది. వారికి, వారి కుటుంబంలోనివారికి కంటికింపైన వస్తువులు తయారుచేసుకోవాలన్న ప్రగాఢ వాంఛ ఫలితంగానే నాటి కళాఖండాలు ఉద్భవించినవి.

ఆదిమ చిత్రకారుని చిత్రంలో వినిర్మల దృష్టి, నిరాడంబరత్వం, మనస్ఫూర్తి, సృజనశక్తి మైన చైతన్యశక్తి ఉటిపడుతుంటుంది. అకాడమీల ద్వారా కీర్తితీర్చిందిన కళాకారుల చిత్ర రచనలో ఈ గుణాలు చాల అరుదు. ఈ ఆదిమ చిత్రకారులకు దార్శనికలారితోలు తెలియవు. ఖచ్చితమైన రేఖాచిత్రణ కూడా వారికి అంతగా సాధ్యపడలేదు. అయితే ఇందు వలనే అనాటి చిత్రకళలో ఒక విభిన్నమైన నిగూఢత్వం, సంగ్రహత్వం గోచరిస్తుంది.

చేతిపనులలో చేకూరిన ప్రావీణ్యం ఫలితంగా ఉద్భవించిన ఈ ఆదిమకళారచనలో మగవారి పాత్ర హెచ్చుగానే ఉన్నది; అయినా మగువలు కూడా తరచు చిత్రలేఖనం చేసిన సందర్భాలు కనపడుతున్నవి. జలవర్ణాలంకరణం, సున్నితమైన నూడి పనులు అవసరమయ్యే సందర్భాలన్నిటిలో స్త్రీల చిత్రలేఖనాలు హెచ్చుగా ఉన్నవి. మహిళలకు కళాకాలలు ఏర్పడకపోయినా వారు తమూ కొన్ని ప్రత్యేక కార్యాలు సాధిస్తే బాగుంటుందని భావించేవారు. అనాడు చదువుమీద అంతగా శ్రద్ధ ఉన్నట్లు కనపడదు. సామర్థ్యం, వ్యక్తిత్వం ఉన్నప్పుడు సంఘం విధించిన అవధులను అధిగమించటానికి ఆ నాటి యువకులు ప్రయత్నించారు. ఆ విధంగా కళ విషయంలో ఘనమైన విషయాలు సాధించిన సందర్భాలు కనపడతవి. పటాలు కట్టుకునే చిత్రాలు వేయటమంటే నాటి స్త్రీలకు ప్రత్యేకాభిరుచి ఉండేది. సమాధి, గోదించే 'విల్లో' వృక్షం, పిల్లపించే వ్యక్తివంటివి అవ్వడప్పుడు అవసరంకొద్దీ రచించినవి మాత్రమే. కాగా, ప్రతికళాకారిణి ఎన్నో రకాల కళాఖండాలు సృష్టించగలిగిన నిదర్శనలు కనపడుతాయి.

ఈ ఆదిమకళాకారులు తమ చిత్రరచనకు జారీ వాషింగ్టన్ వంటి జాతీయ వీరులను ఇతివృత్తంగా తీసుకొన్న ఉదాహరణలు కనపడుతున్నవి.

అమెరికా స్వాతంత్ర్య విప్లవసేనానీ, తొలి అధ్యక్షుడూ అయిన జార్జీ వాషింగ్టన్ ను ఎంతోమంది నాటి కళాకారులు తమ చిత్రరచనకు కథావస్తువుగా తీసుకొన్నారు. వీరిలో చాలమంది ఆయన సమకాలికులు. ఆయన జీవించి ఉండగానే చాల చిత్రాలు ఆయనకు సంబంధించినవి రచించారు. అయితే ఆయన అనంతరం తమ ఊహా శక్తితో రచించినవీ, తొలి చిత్రాలను అనుకరించినవీ కొద్దిగా ఉన్నవి. వీటిలో జానపద చిత్రకళాశ్రేణికి చెందినవి గమనార్హమైనట్టివి. ★

న్యూఢిల్లీ లేఖ

శ్రీ కృష్ణమాచారి తరువాత ఎవరు?

న్యూఢిల్లీలో చాగ్లా నివేదిక కలగజేసిన సంచలనం అంతా ఇంతా కాదు. ఒక చిన్న పౌరబాటులో ఏర్పరచబడిన మంచిపని అంతా తుడుచుకుపోతుందని ఈ వ్యవహారంలో స్పష్టమైంది.

శ్రీ టి. టి. కృష్ణమాచారి స్వాతంత్ర్య సిద్ధికి పూర్వమే కేంద్రకానసభలో సభ్యులుగా ఉండేవాడు. రాజ్యాంగ రచనలో పాల్గొన్న మూలపురుషులలో ఈయనొకడు. మొదటి పెద్దఎన్నికలతరువాత ఈయన వాణిజ్య, పరిశ్రమలశాఖమంత్రిగా నియమితులయ్యారు. ఈయన ఆధ్వర్యంలో ఆశాఖ చాలా కట్టుదిట్టంగా పనిచేసింది; దిగుమతి కంట్రోలు సంస్థ ఎక్కడా వేరెత్తి చూపడానికి పిలువలేనివిధంగా పనిచేయసాగింది.

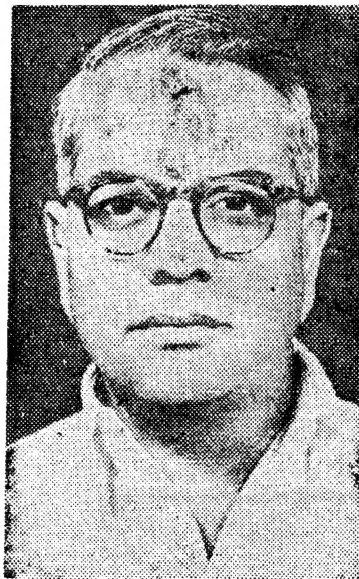
ఇప్పుడుతయారులో ఉన్న మూడుఉక్కు కర్మాగారాలను సక్రమంగా వ్యవస్థీకరించింది శ్రీ కృష్ణమాచారే. ఆయన చెప్పిన మీదటే కొత్తగా ఉక్కుకోసం ఒకశాఖ నెలకొల్పారు. ఆయన దానికి మొదటి మంత్రి.

బొంబాయి వివాదంలో వేచిపడి శ్రీ దేశముఖ రాజనామా ఇవ్వటంతో శ్రీ కృష్ణమాచారి ఆర్థికమంత్రి అయ్యారు. దీంతో అప్పటి దాకా బాగా ఉన్న ఆయన పలుకుబడి తగ్గి పోబోయింది. ఏమిటి దీనికి కారణం? ద్వితీయ ప్రణాళిక తయారుచెయ్యటంలో ఆయనకేమీ ప్రమేయంలేదుగాని, దాన్ని అమలుపరచవలసిన బాధ్యతమాత్రం ఆయన మీద పడింది. దానికోసం దేశంలో ఎక్కడెక్కడ ఉన్న డబ్బునీ ఏదోవిధంగా సేకరించవలసిన భారంకూడా ఆయన నెత్తిపై పడింది. బర్క్లెస్ట్లు, పన్నులు వేసేవాడు మంచివా డెబ్బుడన్నా అవుతాడా? మొత్తం వ్యాపారస్థులూ, ముఖ్యంగా వ్యాపార స్వేచ్ఛా సంఘమూ ఏకమై ఆయన్ని నిందించ నారంభించారు. కమ్యూనిస్టులకూడా వేరే కారణాలు పెట్టుకుని వ్యతిరేక ప్రచారం

సాగించారు. ఎందుకయ్యా ఈ ప్రతిఘటన అంటే నెహ్రూగారి సామ్యవాద భారమంతా శ్రీ కృష్ణమాచారి తన భుజాస్థంధాల మీద వేసుకున్నారు గనక. ఈ సామ్యవాదాని కున్న ఆయుధాలు రెండే రెండు. ఒకటి

శ్రీ కృష్ణ [అంధ్రపత్రిక ప్రతినిధి]

పన్నులు చెయ్యటం; రెండు, జాతీయం చేయటం. కాని ఈ రెండో దానికి సంబంధించి సంతకరకూ చూస్తే, శ్రీ కృష్ణమాచారి ఆర్థిక మంత్రిత్వ కాలంలో ఏవ్యాపారాన్నీ జాతీయం చెయ్యనేలేదు. ఇంపీరియల్ బ్యాంకింగ్, జీవిత భీమా వ్యాపారాన్నీ జాతీయంచేసింది శ్రీ చింతామణి దేశముఖ. ఆయన జాతీయం చేసినవాటిని ఈయన నిర్వహించారు.

శ్రీ కృష్ణమాచారి

హించార్చి వచ్చింది. ఇక పన్నులవిషయం చూస్తే ప్రొ|| కాలర్ ను నల చోకో సంచిచింది ఈయనకొడు, దేశముఖ గారే. ఆయన మంత్రిత్వ కాలంలోనే కాలర్ సిఫార్సులను అందరి అభిప్రాయం కోసమూ ప్రకటించారు. శ్రీ కృష్ణమాచారి వచ్చేసరికి, ఆ పన్నుల ప్రతిపాదనలు చాలవరకు సిరిపడి పోయాయి. వాటినే ఈయన స్వీకరించి ఖర్చు పన్నుగానూ, ఆ స్త్రీ పన్నుగానూ కాసకాలు చేయించారు.

ఇక్కడినో కథ అయిపోలేదు. శ్రీ కృష్ణమాచారి ఆర్థికశాఖ గద్దె ఎక్కేసరికి ద్రవ్యోల్బుధం పెరిగిపోతోంది. వ్యవసాయాత్పత్తి తగ్గి పోతోంది. ఈ పరిస్థితిలో, ప్రభుత్వం ప్రతిష్ట, ముఖ్యంగా ప్రధాన మంత్రి ప్రతిష్ట ఆధారపడిన ప్రణాళికకు డబ్బు తీసుకురావాలన్న పని శ్రీ కృష్ణమాచారికి తగిలింది. విదేశాల దయా దాక్షిణ్యాలమీద ఎక్కువగా ఆధారపడిన ఇలాంటి ప్రణాళికను ఏవాగరిక, ప్రజాస్వామిక దేశమూ ఇప్పటిదాకా తయారు చేసుకుని ఎరగదు.

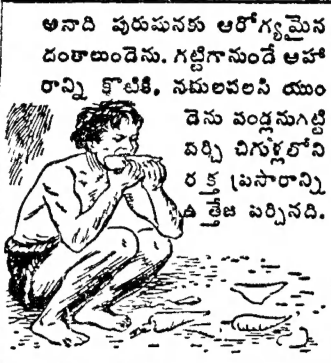
సిద్ధాంతరీత్యా, రాజకీయరీత్యా, రాజనీతి రీత్యా ఇన్ని ఇబ్బందులున్నా శ్రీ కృష్ణమాచారి ప్రశంసనీయమైన పనిచేశారని ఎవరైనా ఒప్పుకోక తప్పదు. ఉదాహరణకి, ధరలు నిలకడగా ఉన్నాయి. ఆహార పరిస్థితి మెరుగైంది. విదేశీ ద్రవ్యమారకం పరిస్థితి అదుపులోకి వచ్చింది. పైగా ఇటు ఆయన్ని పదవిలోంచి తరిమేస్తాంటే, అటు విదేశాలనుంచి ధన సహాయం వస్తోంది. ఇంతకీ ఆయన్ని ఎందుకు తరిమేస్తున్నారు? ముందా కంపెనీల్లో జీవితభీమా కార్పొరేషన్ వంటివాలు కొనసాగి రాజ్యాంగ రీత్యాను, యథార్థంగానూ ఆయన్నే బాధ్యుణ్ణి చేశారు గనక. బొంబాయి హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి అలాగని తీర్పు ఇచ్చారు. ఆ తీర్పును మన్నించి తీర

“మీ దంతముల జాగ్రత్త పర్చండి!”

విజ్ఞాన దంత వైద్యుడు అది యెట్లా మీకు తెలుసు

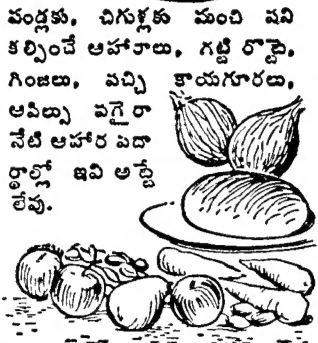
మీ విజ్ఞాన దంత వైద్యుడు బ్రహ్మను ఉదయం, సాయంత్రం తప్పక ఉపయోగించండి! ఇది చాల అవసరం. పరిశుభ్రతకేకక, యీ రోజుల్లో మనం తినే మెత్తని ఆహారం పండ్లకు, చిగుళ్లకు తగినంత పని కల్పించుటలేదు.

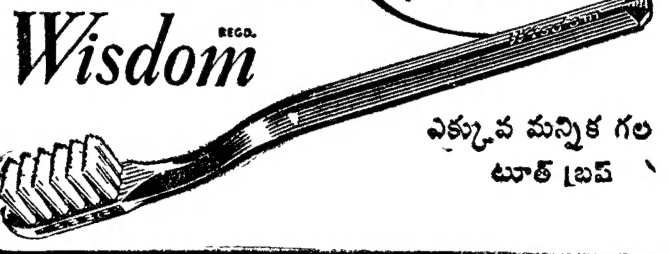
అనాది పురుషునకు ఆరోగ్యమైన దంతాలుండెను. గట్టిగానుండే ఆహారాన్ని కొలికి, నమించుకొని యుండెను. పండ్లనుగట్టి విరిచి చిగుళ్లతోని రక్ష ప్రసారాన్ని ప్రేరేపించుచుండెను.

విజ్ఞాన దంత వైద్యుడు గట్టిగా తోమితే పైకొంపు ఉండదు. ఇది గట్టిగా రుద్ది, చిగుళ్ల ప్రేరేపన, పండ్లమీది మరకలు, నందుకొని నలకలు తీసేసే దంతములను గట్టిపరుచును.

పంపులు తిరిగే విజ్ఞాన దంత నిలవకుండా చిగుళ్లను మర్చించును. పండ్లమధ్య చుట్టూగలపల్లెల్లోకి పోయి కుట్రపడుచుంది. విజ్ఞాన దంత వైద్యుడు తేలికగా దాని చిన్నకుండెకు, కాస్త్రోక్తంగా తయారైన పిడికి మనంకొరకొరము. ఈ గుణాలు విజ్ఞాన దంత “పరియైన ఆకారంగం టూత్ బ్రష్” అని పేరు తెచ్చినవి! మీ దంత వైద్యుని క్రమంగా కలుసుకొనుచుండండి.

వలసిందే.

ఇంకో విషయం. తన వాటాలు తన మళ్ళీ కొనేసుకుంటానని ఈమధ్య ముంద్రాచేసిన వాగ్దానాన్ని జీవితభీమా కార్యోచనము చేర్చుచుంది. ఆ వాటాలను మనమే ఉంచుకుందామని కార్యోచనము బోర్డులోని పలుకుబడిగల కొద్దిమంది పట్టుపడుతున్నారని న్యూఢిల్లీ వార్తలు తెలుపుతున్నాయి. కాని అధిక సంఖ్యాకుల అభిప్రాయం ఆ వాటాలను అమ్మి వేసి వచ్చిన సహాన్ని పూడ్చుకోవాలని కార్యోచనము నిశ్చయించినట్లు తెలుస్తోంది.

ఈ వార్తలు నిజమైనట్లయితే వీటినిబట్టి, చాగా నివేదికనుబట్టి, కార్యోచనముబోర్డు సభ్యులు కొందరన్నట్లు ముంద్రావాటాలు బంగారంలాంటి వాటాలే అయితే వాటిని కార్యోచనముచేత కొనిపించటంలో శ్రీ కృష్ణమాచారి నిత్య వ్యవహారానికి సంబంధించిన భారతాటాలపై పెద్ద తప్పు ఏమిచేశారని? ఏదో తప్పుకు ఆయన బాధ్యుడని అన్నంత మాత్రాన ఆయన పక్షాన్ని భారత జాతికి చేసిన స్వార్థరహిత సేవ అంతా బూడిదపాలు కావలసిందేనా?

గడచిన పదేళ్ళలో రాజీనామాచేసిన ఆర్థిక మంత్రులలో నాలుగోవారు శ్రీ కృష్ణమాచారి. ‘ఆర్థిక శాఖమంత్రి రాజీనామాచేసి గాని పదవి విరమించరాదు’ అని ఏదన్నా నియమం ఉండేమా! పన్నుల దర్శాప్రసంఘం వివాదంలోపడి శ్రీ మణ్మథులం చెట్టి, ప్లానింగ్ సంఘం వివాదంలోపడి శ్రీ జాన్ మత్తయ్, కేంద్ర మంత్రిమండలి పనిచేసేతిరహా నచ్చక శ్రీ దేశముఖ్ రాజీనామా చేశారు. శ్రీ దేశముఖ్ ను ఆఖర్న ప్రేరేపించింది బొంబాయి సమస్య అనుకోండి. ఆయన రాజీనామా ఆమోదించిన తర్వాతనే కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వితీయా బొంబాయి రాష్ట్రానికి ఒప్పకుంది.

శ్రీ టి. టి. కృష్ణమాచారి నాలుగో ఆర్థిక మంత్రి. తన పూర్వలగానే తనకు కూడా రాజీనామాపెట్టి మరీ తప్పుకున్నారు. బ్రిటిషు పార్లమెంటుకు సహజమరణం లేదంటారు. అలాగే భారత ఆర్థికమంత్రికూడా మాయలుగా పదవినుంచి విరమించడు; రాజీనామా చేస్తాడు.

“మహారాజు మరణించాడు! మహారాజు చిరకాలం వర్ణుగాక!” అనేది బ్రిటిషువారి సంప్రదాయం. శ్రీ కృష్ణమాచారి తరవాత ఎవరూ అని అప్పుడే ఊహగానం ఆరంభమైంది. ఉపాధ్యక్ష జర్నలిస్టు ఒకాయన శ్రీ కృష్ణమూనినను ఆర్థిక శాఖలోను, పాటియానా

మహారాజును రక్షణశాఖలోను ఉపహించు కున్నాడు. వాషింగ్టన్ లోని భారత రాయ బారినికూడా పలువురు జర్నలిస్టులు ఆరిక కాఖకు సమర్థిస్తున్నారు. శ్రీ మురారీ దేశాయ్ ని కొందరు ఈ “కంటకరీటానికి” వారసుడుగా చూచిస్తున్నారు. ఈ యన అయితే కావచ్చు. కాని మరో రెండు నెలల దాకా ప్రధానమంత్రి ఎవర్ని నియమించేటట్లు కనిపించటంలేదు.

వీటన్నిటికంటే ముఖ్యమైన ప్రశ్న ఏమంటే, శ్రీ కృష్ణమాచారి తరవాత తమిళ నాడుకు కేంద్రంలో ప్రతినిధిగా ఎవరుంటారు అని. ఉండే భరితంగా తయారైన తమిళనాడు తనకు కేంద్రంలో ప్రాతినిధ్యం లేకపోవటానికి అంగీకరిస్తుందా?

ఈసారి తమిళనాడు నుంచి బ్రాహ్మణే తరుని, వీలైతే హిందీ వ్యతిరేకిని కేంద్రంలోకి తీసుకుంటారని న్యూఢిల్లీలో కొందరి ఊహ. ఒక వేళ డా॥ పి. సుబ్బారాయ్ కాని తీసుకున్నా ఆశ్చర్యమేమీ ఉండదు.

శాఖా చంద్రమణులు

తమిళనాడు నుంచి తిసుకోబోయే వ్యక్తికి ఏకాగ్ర ఇవ్వాలి అనేది మరో ముఖ్యమైన సమస్య. నీటిపారుదల, కార్మిక శాఖలాంటి చిల్లర మలరకాఖ ఇస్తే, తమిళులు ఊరుకోరు. తమిళనాడు వ్యక్తికి వాణిజ్య శాఖనిస్తే ఆశ్చర్యపడకలెదు. మొత్తానికి కేంద్రమంత్రిమండలిలో మళ్ళీ “శాఖాచంద్రమణులు” జరిగే అవకాశం ఉంది. అయితే గియితే వాణిజ్య శాఖకు సర్గార్ స్వర్ణసింగ్, ఉమ్మగమల, విద్యుచ్ఛక్తికి శాఖకు శ్రీ కె. పి. రెడ్డి, వర్కుని, గృహనిర్మాణ, సరఫరా శాఖకు డా॥ సుబ్బారాయ్ ని నియమితులు కావచ్చు. ఇవన్నీ ఊహగానాలే సుమండీ. ప్రధానమంత్రి ఏమాలొచిస్తాంది ఎవరికీ ఇంకా తెలియదు. అసలు ఈ విషయాలయన ఇప్పుడు ఆలోచించటమే లేదల్లేఉంది. ఇప్పుడాయన ఆలోచనలన్నీ చాగ్గా నివేదికపైనే ఉన్నాయి. మొత్తానికి ఈ నివేదిక అందరికీ ఎలక్ట్రిక్ సాకోలా తగిలింది. ఈ చెబ్బ ఇప్పుడప్పుడే మునిపొదు.

చేతులు కాలినతరవాత ఆకులుపట్టుకోటం వలలాడంలేదు గాని, శ్రీ ఫిరోజ్ గాంధీ చేసినపని మంచిదేనా అని ఇప్పుడెవరూనం కలుగుతోంది. ఆయనకు పలుకుబడికేమీ తక్కువలేదు గనక, ఆరిక శాఖ లోలోపలనే విచారణ జరిపేట్లు ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించ లేకపోయారా ఆయన? దీనివల్ల ఇంటిగుట్టు రచ్చకక్కాల్సిన అవసరం తప్పేదిగదా? ఒకవిధంగా చూస్తే, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన

తరవాత చాగ్గా విచారణ, నివేదిక కేంద్ర ప్రభుత్వంమీద చేసినంత ఘాటైన విమర్శ ఇప్పటిదాకా ఎవరూ ఎక్కడా చేయలేదని పిస్తోంది.

అంతర్జాతీయంగా చూసినా, భారత దేశానికి విదేశీ సహాయం రావటం ప్రారంభమైన తరుణంలో ఈ నివేదిక వెలువడటం కొంత ఆందోళనకే కారణమైంది. కాంగ్రెస్ పార్టీలో క్రమశిక్షణ లేదనటానికి ఈ సంఘటనకంటే నిదర్శన మేంకావాలి? చాగ్గా నివేదిక ఫలితంగా, ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని ఖళనం చేయాలన్నా, ప్రభుత్వం నెలకొల్పిన కార్పొరేషన్లను పునర్వ్యవస్థీకరించాలన్నా ప్రభుత్వపక్షం చేయాల్సిన పనేమిటంటే, దర్బాపు అవసరమైన విషయాలను ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులే ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావటానికి తగిన అవకాశాలు, సౌకర్యాలు కలిగించాలి.

ప్రభుత్వం తన ఇల్లు తనమందు చక్కదిద్దుకోవాలనుకున్నట్లయితే, మంత్రులకు వారి క్రింద పనిచేసే కాళ్ళతోద్యోగులకు ఉండవలసిన సంబంధాలను స్పష్టంగా నిర్వచించాలి.

ఇకపోతే మరొక ముఖ్యమైన విషయం ఉంది. ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులు దైనందిన పరిపాలనా విషయాల్లో జోక్యం చేసుకోవటం ఎక్కువైపోతోంది. దీన్ని గట్టిగా ఆరికట్టాలి. పార్లమెంటుసభ్యులు ఢిల్లీ పరిపాలనను ఎలా నాశనంచేసింది నేను చాలాసార్లు ఈ లేఖలో వ్రాసిఉన్నాను. ఈ మాదిరి జోక్యం అవినీతికి దారితీస్తోంది. దీన్ని ఆరికట్టవలసిన బాధ్యత మంత్రులది.

వర్తకులు, పారిశ్రామికులు తమతమ వ్యవహారాలు సునాయాసంగా నెరవేరేందుకు, దేశంలో ఎంతపెద్ద వలసన్నీకూర్చుంది చాగ్గా నివేదికద్వారా బయటపడింది. వీరి తరపున పనిచేసే ‘ఏజెంట్లు’ పార్లమెంటు లోపలా ఉన్నారు, బయటా ఉన్నారు.

బ్రిటిష్ నాయాంలో, ఇలాంటి రవ్వా రటూ రాకుండా చేసేందుకు ఒక పద్ధతి అవలంబించేవారు. బ్రిటిష్ అధికారులు దేశంలో పర్యటన చేయాల్సినస్తే ఎప్పుడూ వర్తక ప్రముఖుల ఇళ్ళల్లో బసచేసేవారు కాదు. కలెక్టరుబంగళాలోనో, సర్క్యూట్ బంగళాలోనో, లేక తమ రైల్వే పెటెలలోనో బసచేసేవారు. కాని మనమంత్రులకు వర్తకప్రముఖుల ఇళ్ళలోతప్ప ఇంకెక్కడా

బసచేయరాదనే నియమం ఉన్నట్లుంది.

అల్లరి విద్యార్థులు

పిల్లలు చాడీలుగా తయారయ్యారనీ, పెద్దలంటే బాతిగా భయంభక్తి లేకుండా పోతోందనీ పదే పదే పలువురు అంటున్నారు. తల్లిదండ్రులనీ, మేష్టర్లనీ, ఊళ్లో పెద్దలనీ ఎవర్నీ కుర్రవాళ్ళు లెక్కచెయ్యటంలేదు. ఈ పిల్లలు పెరిగి పెద్దవారై సంఘాన్ని అరాజకంలో పడేస్తారు.

పిల్లల్ని పెద్దవాళ్ళు తమ స్వార్థానికి నీచంగా వినియోగించుకోవటమే ఈ పరిస్థితికి కారణమని కొందరి అభిప్రాయం. వీరు దీన్ని ఆరికట్టటానికి ఈ నూచనలు చేస్తున్నారు:—

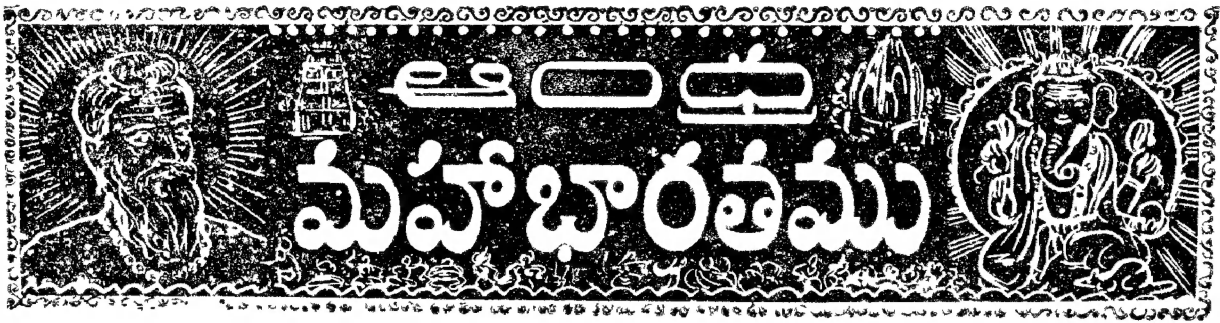
1. నెలవుడినాలను బాగా తగ్గించేయ్యాలి.
2. విద్యార్థులను రాజకీయ పక్షాల తమ ప్రయోజనాలకు ఉపయోగించుకోరాదు. వాళ్ళని ఊరేగింపుల్లోను, ప్రదర్శనల్లోనూ వాడుకోటం మానేయ్యాలి.
3. పిల్లలు నేరాలుచేస్తే అమెరికాలో మాదిరిగా తల్లిదండ్రులని బాధ్యులుగా చేయ్యాలి.

దేశంలో నెలవులు ఎక్కువగా ఉన్నాయని, వీటిని తగ్గించాల్సిన అవసరం ఉందనీ అంతా ఒప్పుకుంటారు. ఈ విషయమై ఆందోళన వ్యక్తంచేస్తూ నెకండరీ విద్యా సంఘం లోగడ ఈ క్రింది నూచనలు చేసింది:—

పాఠశాల పనిచేసే రోజులు ఏడాదికి రెండు వందలకు తక్కువ ఉండగూడదు. ఒక్కొక్క పీరియడ్ 45 నిమిషాలచొప్పున వారానికి కనీసం 85 పీరియడులైనా ఉండాలి. వారానికి ఆరురోజులుబడి ఉండాలి. అందులో ఒకరోజున ఒకపూటపాత్రమే పాఠాలు; ఇంకోపూట విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు సరదాగా కలిసి గడపవచ్చు. ప్రభుత్వం నెలవుగా ప్రకటించినరోజునే పాఠశాలకు కూడా నెలవు ఇవ్వాలని పెట్టుకోగూడదు. మామూలుగా వేసవికాలంలో రెండు నెలల నెలవు, మరొక రెండుసార్లు పది నుంచి పదిహేనురోజులదాకా నెలవులు ఇస్తే చాలు.

రాజకీయ ప్రచారానికి, ఎన్నికల ప్రచారానికి 17 వళ్ళలోపు పిల్లలను ఉపయోగించుకుంటే ఎన్నికల నేరంగా పరిగణించాలని ఒక కాసనంచేస్తే బాగుంటుందని కూడా పైసంఘం నూచించింది.

[ఉ ద్యో గ ప ర్వం నుం డి]

- ఆ. పాండురాజసుతులపాలికిఁ జని యిట్లు, సంజయుండు వచ్చి సమ్ముఖమున
నన్నుఁ జాల దూఱి నాకు రే వచ్చటి, పనులు సెప్పవాఁడ ననుచుఁ జనియె.
- క. అప్పటినుండియు నెవ్వగ, గప్పికొనినఁ జిత్తవృత్తి గలఁగెడు మేనుక
నిప్పులఁ బారలినయ ట్లయి, చొప్పుడ దించుకయు నిద్ర శుద్ధవిచారా.
- వ. అవిన విదురుం డిట్లనియె,
- క. బలవంతుఁడు పై నెత్తిన, బలహీనుఁడు ధనము గోలుపడినయతఁడు మ్రు
చ్చిల వేచువాఁడుఁ గామా, కులచిత్తుఁడు నిద్రలేక కుందుదు రధిపా.
- క. ఇక్కొకగాములలోపల, నొక్కటి నీ చిత్తవృత్తి నొందెనొ యెరు నా
మొక్కటి గురువఁ దలంచితొ, నిక్కము గత మేమి సెపుమ నిద్ర సెమటకుక.
- తే. అనిన ధృతరాష్ట్రుఁ డిట్లను నతనితోడ, ధర్మసుతు మాటచొ పెప్పిధంబా యెఱుఁగ
కునికిఁ జేసి చింతిల్లితి నోపు దీవు, దెలియఁజెప్పి నా యలమట మలుఁగఁజేయ.
- చ. అనవుడు ని ట్లనుక విదురుఁ డక్కట ధర్మసుతుండు బంధవుం
డును జెలికాఁడునుం దగుభటుండును బ్రెగ్గడయుక గురుండుఁ గాఁ
డె నృపవరేణ్య నీకుఁ బ్రకటికృతనత్వుఁడు శాంతమూర్తి న
ద్వినయవివేకశీలముల విశ్రుతుఁ డాతఁడు గీఁడు వల్కునే.
- ఆ. నీవుఁ గొడుకు వారి నెఱి లేక పఱిచితి, రదియ చాలు నుచితమైన పాలు
పంచి యిండు పిల్లివట్టిన యీరువు, నేసి యున్న నేల చెల్లనేర్పు.
- వ. మీరు శకుని కర్ణ దుశ్శాసనులమీఁద రాజ్యభారంబు వెట్టికొని యుండుదు రిది దుదిముట్ట నే రదెట్లంఁపేని.
- క. తముఁ దా రెఱుఁగుట వేగపడమి దాలిమి విడుపు గలుగుటయు లేని ప్రభు
త్వము గలదె వారియం దీ, సుమానుషము లొకఁడుఁ బట్టి చూడం గలఁడే.
- వ. యుద్ధిష్ఠిరుండు నీవు నిక్కమ తండ్రివని తగవు నమ్మి చాల వైరించియున్నవాఁ డది నీవ యెఱుంగు దనిన విని ధృత
రాష్ట్రుం డిట్లనియె.
- తే. సంజయునిచేతఁ గార్యంబు చంద మెల్లి, యెఱిఁగి మన కెద్ది నేయంగఁ దెఱుఁగు దానిఁ
బనిచి చేయింపు మిపుడు నా మనము దల్లఁడిలుట హితభాషణంబుల డిందుపఱుపు.
- వ. నీవు ధర్మార్థవిదుండవు నయానయజ్ఞుండవు నాకుం బ్రజాగరం బొనరుచ్చున్న సంతాపం బుపకమించినట్లు భవ
ద్వచనామృతంబు నా యుల్లంబున వెల్లి గొల్పుమనిన విదురుం డి ట్లనియె.
- క. జనులకు నొడఁబాటగువిధమున నడచుచు లోకనింద్యముల నుడుగుచు మీఁ
దని యొకని కలిమి కులుకక, మనుజులతోఁ బొంది పొనఁగి మను టాప్పు నృపా.
- క. కోపము నుబ్బును గర్వము, నాపోవక యునికియును దురభిమానము ని
ర్వాహరత్వము నను నివి, కాపురుషగుణంబు లంద్రు కొరవ నాథా.
- క. నీలినవానిని దైవము, నాలిని బంధులను సముచితారాధన సం
శీలతఁ బ్రీతులఁ జేయని, పాలనుఁడా ఫలము లానపడు మనుజేంద్రా.

- క. నెమ్మిగలవారి నొల్లరు, త మొల్లనివారివెనుకఁ దగులుదు రధిక
త్వ మొటిఁగి యెటిఁగి తొడరుదు, రి మొఱుఁగనియట్టివార లిభపురనాథా.
- క. ధనమును విద్యయు వంశంబును దుర్మతులకు మదంబుఁ బానరించును న
జ్ఞుని లైనవారి కడఁకువ, యును వినయము నివియ తెచ్చు నుర్రీనాథా.
- క. అరిదివిలుకాని యుజ్జ్వల, శర మొక్కని నొంచుఁ దప్పి చనినం జను నే
ర్పరిమైనవాని నీతి, స్ఫురణము పగరాజు నతనిభూమిం జెఱుచున్.
- తే. ఒకటిఁగొని రెండు నిశ్చలయుక్తిఁ జేర్చి, మూఁటి నాల్గింటఁగడు వశ్యములుగఁ జేసి
యేనిటిని గెల్చి యాటింటి నేటిఁగి యేడు విడిచి వర్తించువాఁడు వివేకధనుఁడు.
- క. విను మధురాహారంబులు, గొనుటయుఁ బెక్కండ్రు నిద్ర గూరినయెడ మే
ల్కని యునికియుఁ గార్యాలోచనముఁ దెరువు నడచుటయును జనదొక్కనికిన్.
- క. నడవడి యను మున్నీటిం, గడవం బెట్టంగ నోడకరణిం దగి తా
నోడఁ గూడు ననిన సత్యము, గడచినగుణ మింక నొండు గలదే యరయన్.
- క. క్షమించువారిఁ గని చా, లమి పెట్టుదు రైననుం దలంప ననూన
క్షమయ కడు మెఱయు తొడ వుత్తమహాపము గోరువారు తాల్తురు దానిన్.
- క. పురుషుండు రెండు దెఱఁగుల, ధర నుత్తముఁడనఁగబరఁగుఁ దా నెయ్యెడలం
బరునములు వలుక కునికిన్, దురితంబులు వొరయుపనులు దొఱఁగుటకతనన్.
- తే. చెల్లియుండియు పైరణ నేయునతఁడుఁ బేదవడయును నర్థికి బ్రయముతోడఁ
దనకుఁ గలభంగి నిచ్చునతండుఁ బుణ్య, పురుషు లని చెప్పిరార్యులు గురువరేణ్య.
- ఆ. పాడి దప్పకుండఁ బడయు సొమ్ములకు న, పాత్రములకు నీగి పాత్రములకుఁ
బెట్ట కునికి యనఁగ నెట్టన రెండు విధములఁ గీడు దొడరు ధరణినాథ.
- తే. వెలఁది జూదంబు పానంబు వేట పలుకు, ప్రల్లదంబును దండంబుఁ బరునఁదనము
సొమ్ము నిష్ప్రయోజనముగ వమ్మునేత, యనెడు సప్తవ్యసనములఁ జనదు తగుల.
- తే తగిన వేషంబు దనుఁదానపొగడుకొనమి, నొచ్చియును గీడువలుకమి యిచ్చి వగవ
కునికిఁ దన కెంత నడవకయున్నఁ బధము, దప్పకుండుట నడవడి కొప్పనేయు.
- క. చెలిమియు సంభాషణమును, బలిమి వివాదంబుఁ ద్రోవుఁ బాడియు ధమయం
తలవారితోన తగు నధి, కుల హినులతోడ నైనఁ గొఱగా దధిపా.
- తే. కొంచెమైనను దగఁ బంచి కుడుపు మేలు-పనులయెడ దుఃఖ మొర్చి యల్పంబు సుఖము
ననుభవించుట హితము శత్రునకు నైన-నిచ్చుటయ లెస్స యడిగినయెడ నృపాల.
- క. తను లోకము గొనియాడఁగ, విని యుబ్బఁడు నజ్ఞుండు వెండియుఁ గడు మే
లొనరించుఁ గీ డొకించుక,యును దనచెనఁ దోఁపనీక యుడుపుచు వచ్చున్.
- వ. ఇట్టి చందంబులు ధర్మనందనునకుం గలవని పలికి విదురుం డది ప్రసంగంబుగాఁ బాండవుల బ్రశంసించి నీవు
వారలం బెనిచి మానుసులం జేసి రక్షించి యిప్పు డుపేక్షించి వారల వెలి నుండ నూరకుండం దగునే తగుపా లిచ్చి
వారి రావించి నీ కొడుకులతోడివారింగా నడపుట యుచితంబు మీరును వారును నొక్కటియై యున్న మీదిక్కు దేవ
తలకుం దేఱిచూడ రాదనిన నమ్మాటలు వెడవెడ యాకొని ధృతరాష్ట్రుండు విదురున కిట్లనియె.
- తే. హితముఁ గర్తవ్యమును నాకు నెఱుఁగు దీవ, ధర్మసుతుచందమును విదితంబు నీకు
నట్లు గావున నెఱిఁగింపు మఖిలకార్య, జాతమును జిత్తతాపోపశమము గాఁగ.
- క. అనుడు విదురుఁ డాతని కి, ట్లను నిమ్మెయి నన్ను నొత్తి యడిగినఁ జెప్పం
జను నున్నరూపు సెప్పెద, విను మవధానంబుతోడ విమలవిచారా.
- ఉ. డక్కెను రాజ్య మంచు నకటా యిటు దమ్మునిభాగ మీక నీ
పెక్కటి మ్రొంగఁ జూచె దది యె ట్లఱుగున్ విను మీను లోలతన్

- గక్కున నామిషంబుచవి గాలము మింగినచాడ్పు నూవె యి
ట్లుక్కివుఁ డైన నీ కొడుకు నుల్లము నున్నటు లాడఁ గూడునే.
- క. అన విని నిరుత్తరుం డయి, మనుజేంద్రుఁడు గొంతసేపు మాన్పడి తలఁపుల్
పెనఁగొన నిద్రాహానిం, దను వలయఁగ విదురుతోడఁ దా నిట్లనియెన్.
- క. ఇందాఁక నీదుపలుకుల, డెందము తాపంబు గొంత డిందుపడియె నా
కుం దగ నయానయంబులచందంబులు సెప్పచుండు సౌజన్యనిధి.
- వ. అనిన విని విదురుం డిట్లనియె.
- ఆ. తనియఁ బండ కుండ మును గోసికొనఁ జవి, చేటె కాదు విత్తుచేటుఁ గలుగుఁ
బక్ష్మమైనఁ గొనిన ఫల మించుఁ జెడదు బీ,జంబుఁ గార్యసిద్ధిచంద మిట్లు.
- తే. మాలకరి పుష్పములు గోయుమాడ్కిఁ దేఁటి, పువ్వుఁదేనియఁ గొనియెడు పోల్కి నెదురు
గంద కుండఁగఁ గొనునది కార్యఫలము, బాగులకుఁ బోలె మొద లంటఁ బాడువఁ జనదు.
- క. పరుల ధనమునకు విద్యా, పరిణతికిం తేజమునకు బలమునకు మనం
బెరియఁగ నసహ్యపడు న, న్నరుఁడు దెవులు లేని వేదనం బడు నధిపా.
- క. ఎదిరికి హితమును బ్రియమును, మది కింపును గాఁగఁ బలుకుమాటలు పెక్కై
యెదవినను లెస్స యటుగా, కిది యది యన కూరకునికి యెంతయు నొప్పక.
- క. చెలిమియుఁ బగయును దెలివియుఁ, గలఁకయు ధర్మంబుఁ బాపగతియును బెంపుం
దులువతనంబును వచ్చును, బలుకుబడిన కాన పొనఁగఁ బలుకఁ గవలయున్.
- క. బెడిదముగఁ గత్తి గొడ్డటఁ, బాడువఁ దెగిన మానఁ జిగురు వొడముఁ బలుకులం
జెడఁ దునిసినకార్యంబు ని, గుడనేరదు పిదప నెట్లు గురువంశనిధి.
- క. తనువున విఱిగినయలుగుల, ననువునఁ బుచ్చంగవచ్చు నతినిష్ఠరతన్
మనమున నాటినమాటలు, విను మెన్నియుపాయములను వెడలునె యధిపా.
- ఉ. అక్కట ధర్మనందనుని యాస్యమునం దొకనాఁడుఁ గీడుప
ల్కొక్కఁడు లేదు నీకొడుకు లొండొరు మీటి నికృష్టవాక్యముల్
పెక్కులు పెక్కుధంగులను బ్రేలుచు నుండఁగ నీవు దానికిన్
స్రక్కఁక వించు నుండె దనుకూపమె నీ కిది కారవేశ్వరా.
- ఆ. చేటుకాల మైనఁ జెట్టమాటలు నెఱి, గొని తెఱపువట్టు కర్జములును
దగినయట్ల తోఁచుఁ దగియెడునవి యవి, నీతు లని మనంబు నిశ్చయించు.
- వ. నీబుద్ధి పాండవులతోడి విరోధంబునెడ మరలంబడమి పాపం బింతియ కాక యేమి సేయుదము మన కులంబునం
దేజోదైర్యధార్మికత్వాదిగుణంబుల గరిష్ఠుండయిన యుద్ధిష్ఠిరుండు నీసిరికి వెలియై యట్లుంట దగవగునే నీ పెద్దతనంబు
సూచి పైరణ వాటించి యున్నవాఁ డనిన విదురుదిక్కుమొగం బై ధృతరాష్ట్రుండు నీ చెప్పిన నీతివాక్యంబుల
నామనంబు దనివోవ దింకను జెప్పు మనవుడు నతండు వెండియు నిట్లనియె.
- ఆ. సకలపుణ్య కర్మచయమును నొకదెన, వినుము పాడి దప్ప కునికియొక్క
దిక్కు దీని శ్రుతులు తెలిపెడు నెడఁ బాడి, కలిమి యెంచుఁ బెద్దగా నుతించె.
- తే. పాడి గలిగిన నిహలోక ఫలములెల్లఁ, జేరుటయ కాదు కీర్తియుఁ జెందుఁ పురుషు
ధరణిఁ బాగడిత యెందాఁకఁ బరఁగు నంత, కాలమును బుణ్యలోకంబు గల్గునండు.
- వ. తొల్లి ప్రహ్లాదుండు దైత్యజాతినంభవుం డయ్యును దనకొడుకు విరోచనుండును నంగిరసుం దను విప్రుకొడుకు
సుధన్వుండును దమతమ ప్రాణంబు లొడ్డుగా నొడ్డి యొక్క ధర్మనందేహంబునకుఁ బన్నిదంబు సజచి వచ్చి
త న్నడిగిన వితండు గొడు కితండు లాఁతి యని తలంపక మధ్యస్థుండై సుధన్వు గెలిపించి యతనిచేత నిజతన
యుని జీవితంబు దానంబుగాఁ గొని వని బ్రదికించెం గావున నీవును ధర్మంబు విడువక యధర్మపేతులైన
నీ కొడుకులవలని పక్షపాతంబు విడిచి తెఱంగు సేయుము వాడును నాపదలేక బ్రతుకుదురు నీవును శోకంబు లేక
తక్కుదువని చెప్పి మఱియును.

- క. పాపంబులు గర్జము లని, యేపునఁ జేయంగ నవియు నిం పగు ధర్మ
వ్యాపారంబు లకార్యము, లై పరిణతిఁ బొందె నేని నట్టుల చెల్లున్.
- చ. అది సభయే ప్రియం బెనఁగ నార్యులు నిల్వరయేని నార్యులే
మదిఁ దలఁపంగ వారలు సమచితధర్మము వల్కు రేని న
ట్టిదియును ధర్మవే తగ ఘటించిన నిక్కము లేదయేనిఁ దాఁ
బదిలపునిక్కమే యొక నెపం బిడు చొప్పుగు నేని భూవరా.
- ఉ. నీతిపథంబునక బ్రదుక నేర్చుట యుత్తమభంగి శౌర్యనం
జాతము లై కరం బలరునంపద లొందుట మధ్యవృత్తి య
స్థితము లైన భారవహజీవనముల్ దలఁపం గనిష్ఠముల్
నీతికి బాహ్యులైన ధరణీవర మెత్తురె వారి నుత్తముల్.
- ఆ. కయ్యమునక యెపుడుఁ గాలుద్రవ్యదురు నీ పుత్రు లెల్ల సూతపుత్రుఁ డాది
యగు తదీయమంత్రు లంతకు ముందర, బిరుదు లీవు నీతి తెరువు సారవు.
- క. పాండవులు శౌర్య మొల్ల ర,ఖండిత నీతిప్రకారకార్యము మెచ్చె
యుండుదు రెదు రేచినఁ దుది, మండుదు రార్యంగ రాదు మఱి యెవ్వరికిన్.
- క. తమతండ్రిభంగి నీకును నముచిత మగుభక్తి నేసి నజ్ఞన నుత మా
ర్గమున నడచువారల నీ, వమలమతిం గన్న కొడుకుల ట్లరయఁ దగున్.
- వ. అని పలికి మఱియు నిట్లనియె.
- క. కారణము లేకయును నుప, కారపరత్వమున నొరుల కార్యంబులకున్
వారనియలజడిఁ బడియెడు, వారల చూ యేడుగడయు వారికి నధిపా.
- చ. ఒకరునిచేతిప్రోవును దదున్నతిప్రావును గాంచి యెల్ల వెం
టకును గొఱంత లేక పొగడం దగునంపద నొంది యట్టిదా
తకుఁ దుదిఁ గీడు నేసినకృతఘ్నుని పీనుఁగు నైన రోఁత పు
ట్టక కబళింపఁ గుక్కలు నొడంబడునే కురువంశవర్ధనా.
- వ. కావునఁ గృతము దలంపమి గీడు పొందురాజు నీకుం బరమభక్తుండు పాండవులునుం దేజోలాభంబులు గాంచిన
వారల వారల నాదరింపు మని చెప్పి వెండియు నిట్లనియె.
- ఆ. బ్రదుకు చేటు పొగడువడుట దూ టొందుట, యీగి వేఁడుకొనుట యిట్లు మఱియుఁ
గలుగుసౌఖ్యదుఃఖములు వచ్చు నెడపడి, వాని కింతయేల వగవ నధిప.
- క. వగ బలము దఱుఁగు రూపఱు, వంచిన మతి దప్పుఁ దెవులు వచ్చును దూరన్
వగచి నలంగినఁ బ్రియ మగుఁ బగతురకును వగచు టుడుగు పార్థివముఖ్యా.
- వ. అనిన విని ధృతరాష్ట్రం దిట్లనియె.
- క. రిత్తయుపచారముల నే, నుత్తముఁ డగు ధర్మతనయు నుడికేంచితి దు
ర్వృత్తు లగు మత్సుతులకును, మిత్తి యగుం బోర వగలు మిగులక యున్నే.
- వ. నెవ్వగలు నివ్వటిల్లినీక నిలుపునట్టిది యెయ్యది దాని నెఱిగింపు మనిన విడుదం దిట్లనియె.
- తే. నియతతపమును నింద్రియ నిగ్రహంబు, భూరివిద్యయు శాంతికిఁ గారణములు
వాని యన్నింటికంటె మేలైనశాంతి, కారణము లోభ ముడుగుట కారవేంద్ర.
- వ. అని వెండియు.
- క. జ్ఞాతుల పోరితమును గో, వ్రాతము నాక్రమము విప్రవర్గముచనవున్
నాతుల కారించుటయును, బ్రీతిం జన నిచ్చు నతని పెం పొవ్వ నృపా.
- క. అలమికిని యొండొరులప్రో, పులఁ బ్రాపుల నెలమికలిమిఁ బొంది బహుజ్ఞా
తులు నెమ్మిఁ గూడి తామర, కొలని క్రియన్ సిరికిఁ బట్టగుదు రుజ్జ్వలు లై.

విక్రమార్కుడే మార్కు

సింహాసనం

శ్రీమద్భక్త
కవయ

ఎస్. పార్థసారథి

రాజు ఆలోచనలో పడిపోయాడు. కొలంబస్ అతని భుజంపై శివదీక్షాదు. తే నూ నే కన్ను నులుపుకుని "హరి" అన్నాడు రాజు.

'ఏం గిరాకీ, ఏమిటంత దీర్ఘాలోచన?' అన్నాడు కొలంబస్.

'అట్టే ఆలోచన కాదు. అది మనకసలు అలవాటు లేదు. మీరే ఏదో చెప్తానన్నాడుగా. పైవారం మరో కథని.'

'అమ్మక్క నేననండే. పాసారి కాబోలు. కాడేనా పొరబాటున మరోవారం పై కథ అనబోయి, పైవారం మరో కథ అన్నాడుగావును. ఔను గాని—'

చూస్తూ ఉండగా రాజు విర్రవీగుతున్న పోయాడు. తెలుగు నీ నీ మా లో కష్టాలు భరిస్తూ, చీవాట్లు డేలాగులు వింటున్న మంచి పాత్రలా ముక్కుపుటాలు పూరించాడు. మోర పైకెత్తాడు. ఆనక ఊపిరి విగబట్టాడు. లాంగ్ మోల్ లోంచి చూసే రవివర్ణ విశ్వామిత్రుడి ఫక్కిలో తయారయ్యాడు.

అదేం అలా అయి పోతున్నావు? ఫట్టాస్తాయా?' అన్నాడు కొలంబస్. రాజు మాటాడలేదు. తక్షణం, నూత్నబుడి కొలంబస్ తుంగలో నలువంకలా పరకొయించి, పాతిక ముప్పైగజల దూరాన మేనకఉందని పసిగట్టేవాడు.

ఆ మేనక, పుల్ కాస్తూవులో ఉంది. ఏ పిక్చర్ లోదో తెలియగాని, జనరల్ అప్పరస్ అనుకుంటే, ఇబ్బంది లేదు.

కొలంబస్, అపార్యయంగా ఆమెవంక చూసి చిరునవ్వు విసిరాడు. మేనక రుసరుసలాడి, "నువ్వుకాదు నీ పక్కవాడిని ఇటు చూడమను" అన్న భావానికి అభినయం పట్టింది.

'ఏదా' అని ప్రతిసంజ్ఞ చేశాడు కొలంబస్.

ఔను మరే అంది మేనక తల.

'నిన్నుట' అన్నాడు కొలంబస్ రాజు వంక చూసి. నిన్నే అన్నాడు ఇంకో తుణుం అగి;

'నీ దుంప తెగ! అపాధ్యుడిలా ఉన్నావే. ఊళ్ళోదిగి 24 గంటలన్నా కాలేదుగాని, అప్పుడే పిలని పటడం, విడవడం, బడాయి పొడందాకా వచ్చేవావే. ఓ దుద్యంతుడా! భరతుడు కనబడడేల?' అన్నాడు ఆనక.

'గురూ' అన్నాడు రాజు ఆపాదమధ్యం తలత్ మనుమద్ కంఠంలా వణికిపోతూ.

'మలేరియావా?' అన్నాడు కొలంబస్.

'కాదు. లక్ష్యస్మరను. ఎగ్జెక్యూ. పి ఈజే వాంటింగ్ టు హిరోయిన్ మీ. అంచేత డోంటు నీ. అటువేపు చూడకండి.' అని ప్రాధేయపడ్డాడు రాజు.

కొలంబస్ దూరానఉన్న మేనక, లేక కనుంకలవేపు చూశాడు; రాజుని క్లౌజివ్ లో పరిశీలించాడు. 'హరి పిడుగా. మొత్తానికి కథకుడివే. సినిమాకథంత పని చేశావు, అన్నాడు ఉత్సాహంగా.

'నో సార్. కథకుడుకాదండి నేను. ఆయామ్ వాంటింగ్ టు హిరో—'

'సర్లవయ్యా. నిన్ను వెలింపి ఇచ్చడేవద్దూ రైటరుగా బుక్ చేసేయ్యిదులే. గ్రంథ సాంకుడి నేనూ అంటున్నా.'

'గ్రంథసాంకుస్య ఎవ్వడూ రాయలేదండి. రాయగలనుకొండి.'

'థేవ్ అలాగే. ఇప్పటికీ చర్చునిక్కడ వదిలేయ్యి. ఆ అమృతేవరో పిలుస్తోందిగాని వెళ్ళి చూడడు.'

'నోనోనోనో. ఇప్పుడొద్దండి డేంజర్. ఆ అమ్మాయి మంచి పిల్లే. కొని, పాపం నాలో

హిరోయిను వేస్తానంటుంది. నేను చూస్తే పాపం—ముందరే ఇంత చిన్న వాళ్ళే ఎలా ఎంకరేజీచేస్తాను? ఆయామ్ హిరో ఆఫ్ సిక్స్ డ్రామాస్. భయపడుతుందికదా. స్టార్ వాల్యూకూడా లేదు. ముందర ఏ అంజరీ, సావిత్రి, వైజయంతిమాలా వాళ్ళతోనో నాలుగైదు పిక్చర్లు వేళాక 'చూస్తానన్నాను. లక్ష్యస్మరను ఇచ్చడే వెయ్యమంటుంది. యూ వోన్ లీ టెర్మి. మీరే చెప్పండి నాకు. పశా కనైయిమల్. నేనెలా—'

'నా మాటవిని నవ్వు మీ ఊరి డేరా హోలులో ట్రాన్స్లేటరుగా చేరిపోరాదు?' అన్నాడు కొలంబస్. సిగరెట్ ముట్టిస్తూ.

'నో సార్. కాదండి.'

'సావ్-అను-అ పిల్ సంగతి చూస్తావారేదా? నేనే చూస్తున్నాగాని, కొంచెం భయంగా ఉంది. ఆ సుడిమోకంక నాలతో కొడుతుందని...అని పాడైపోతాయిగదా. అంచుకు.'

'డొంటంటే డోంటేనండి. మనలో ఒకటే మాట. మనం ఇట్నించీలా పోదాంరాండి! అన్నాడు రాజు వెనక్కులిరిగి కొలంబస్ చెయ్యిపట్టుకు లాగుతూ.

* * *
'పిలుస్తూంటే నీగాదు? యాడకి లగతుం దావ్ " అని కంచుగంట మోగింది రాజు చెవుల్లో.

జంకుతూనే వెనక్కిలిరిగాడు రాజు. 'దటిక్ నాట్. అదికాదు నర్నూ' అంటూ సంతాయిషీ అరంభించాడు. దగ్గరకొచ్చేసింది గదా అని.

"ఇదిగో బుల్లోదా! అలాటి ఎంగిలికూరలు కుయిమోక నాకాడ. అడిగిందానికి జవా (46- వ పేజీ చూడండి)

వెన్నగూడు

విన్నగూడు అంటే ఆహార్యం అందరికీ వాడలే. విన్నగాడి అసలుపేరు విశ్వేశ్వర రావు. వాళ్ళమ్మ ముడుగా 'విన్నీ' అని పిలిచేది. కాని వాడి అల్లికి "విన్నగూడు" గా యాపొందిందా నామధేయం.

ఇంతకు చెప్పాచ్చే నేమిటంటే వాడలాయందుకు తయారయ్యాడు అని?—వాడు బల్లో ఏడోతరగతి చదువులో న్నాడు. అయినా వాడి పేరు ప్రఖ్యాతులు బడి అంతా వ్యాపించాయి. ఎక్కడన్నా పుస్తకాలు, పెన్సిళ్ళు పోయాయంటే వాడే మాస్టరు ముందుగా వాడినే పిలిచేవాడు. సామాన్యంగా అవి వాడిదగ్గరే దొరికేవి. అందుకే వాడిని అంతా ద్వేషించేవాళ్ళు.

విచిత్రం ఏమిటంటే వాడివెనక తిరగటానికి మూల్లో ప్రతిభురవాడు వు బ లాట పడే వాడు. వాడిని గురించి ఎంత చెడగానిన్నా.

విన్నగాడిచుటూ అలా అపిల్లలు ఎందుకు చేరున్నారంటే చాలామంది చాలావిధాలుగా చేస్తారు. దొంగతనం చేసినా చిరు తిళ్ళు కు ఆశించడని... చెడవై పు ఆకర్షణ ఎక్కువని— ఇలా. కాని నేనెప్పుడూ అలాంటిది గమనించలేదు. వాడిలోగల ప్రత్యేకార్థం.

నేనామూల్లో మాస్టరుగిరి వెలిగిస్తోన్న తెలలోకాలకు విన్నగూడు వాద్యపిల్లాకి వచ్చాడు. అంతకుపూర్వం వాద్యపిల్లాకి. రాకపోవటం కేవలం వాద్యపిల్లాపం మాత్రమే. ఏమైనా వాడు వాద్యపిల్లాకి అప్పటికైనా వచ్చాడు.

ఓరోజు పిల్లలంతా వాళ్ళో మహా జరు వంపారు. ఈ పద్దతిని పిల్లలు ప్రవర్తించడం వాకు చాలా ఆశ్చర్యం చేసింది. ఆ మహా జరులో వున్న సంగతులు—ఆ నెల లో క్లాసులో జరిగిన దొంగతనాలు, వాళ్ళ అనుమానాలు.

అది చదువుకుని "ఎవరి విశ్వేశ్వరరావు?" అన్నాడు.

ఓ భురవాడు లేచి నిలబడాడు. నల్లగా చక్కపల్చగా, చింపిరికాటు, చిగినచొక్కా లాగు—ఇది వాడి అవతారం.

"ఇలా"

ధీమాగా వచ్చాడు.

"మీ నాన్న పేరేమిటి?"

"రమణయ్య"

"సాయంకాలం నన్ను కలుసుకోమని చెప్పి"

"అలాగేనండి."

కొంతగా గొల్లవ వచ్చింది. కట్టన ఓ భురవాడు లేచి "వాళ్ళ నాన్న లేడండి" అన్నాడు.

"ఎక్కడకు వెళ్ళాడు?"

"చచ్చిపోయాడంటే" అన్నాడు విన్నగాడు. వాకు కోపం వచ్చింది.

కాని ఈ మాట అంటోన్నప్పుడు వాడే మాత్రం సరించలేదు. వైగా నిశ్చలంగా నిల్చుని వున్నాడు. వా కెంతో ఆశ్చర్యం చేసింది.

వాడ్ని దగ్గరగా పిల్చాడు. "ఏరా! అలా చెప్పాచ్చా?"

"నిజం చెప్పకూడదా?"

కె. బాబు రావు

వాకు మండిపోయింది. డేడిల్లని చెప్పమిద ఒకటి నేనాను. "నిజం చెప్పే సత్య సందుడివిగా. మరి ఈ దొంగతనాలేమిటి?"

వాడికళ్ళవెంట నీళ్ళు తిరిగాయి.

"హం! చేశాను" అన్నాడు కన్నీళ్ళు కుడుచుకుంటూ.

వాకు ఆశ్చర్యం ఓ వైపునంచి కలుగుతున్నా మరో వైపునంచికోపం వస్తోంది.

"ఇవన్నీ ఏం చేశావు?"

"మీ కెందుకు?"

"ఏం చేశావా చెప్పు?" నేను గడించా.

వాడు ఏడుపు దిగమింగుకొని "నా యిద్ద మొచ్చినట్టు చెనుకున్నా," అన్నాడు.

వాకు కోపం మితిమీరిపోయింది. చేతిలో నున్న బెత్తంపెట్టి రెండుబెబ్బలు కొట్టానో లేదో వాడు పారిపోయాడు.

వాకు ఏడుపొచ్చినంత పవయింది. వా గౌరవానికి తీరని అపచారం జరిగినట్లు బాధపడాను.

కొనయినవెంటనే టీచర్స్ రూంలో వా సహాధ్యాయుడు రామారావును ఈ విషయంలో కదిలించాడు.

"అరెర! వాడిజోలికి ఎందుకు పోయారండి... బిట్టి గడుగాయ" అన్నా డాయన.

ఆయ నిలా చెప్పకొచ్చాడు. "మొదట

నేను మీలాగా కొట్టాను. ఓ రోజున వాడు నా దగ్గరకొచ్చి 'నన్నెందుకు కొట్టాడు?' అని నిలదీసి అడిగాడు. వాకు చక్రమంది." 'ఏద్య ఏద్య చేయాలి చేశావంటే చంపేస్తా' అని బెదిరించా. వాడు తలెత్తి ధీమాగా నా చెవులికి 'ఏమైనా చేశారంటే మీరు మూలకు రారా?... అప్పుడు చెప్పా' అంటూ గబ గబా వెళ్ళి పోయాడు. నేను అలాగే సబ్బడి నయనాను. ఆ సబ్బరనుంచి ఈ నలకొచ్చి వాడినిగురించి ఆచోకి తీశాను. తండ్రి లేడట. తలి కూలి వారిచేసి వాడిని చదివిస్తోందట. పూళ్ళొచ్చి చిన్న పెద్ద అందరికీ ఏడంటే తగనిభయం. ఓ సారి మున్నగు గారు వాడినేడో అన్నాడు. ఆ మర్నాజే ఆయన ఎడ్డు అదృశ్యమయ్యాయి. నాలుగుమైళ్ళ అవల నున్న బందిలదొడ్లో వున్నాయి. వాడితల్లి కూడవాడినేమీ అనదు వైగా మనమేమన్నా చెప్పే మావాడు అట్లాంటివాడు కాదు. అని పోటాట పెట్టుకుంటుంది. పూరంతా నానా గొడవాచేస్తుంది ఆనోటికి జడిసి ఎవరూ మాట్లాడరు..."

ఇంతలో తెల్లుమోగింది. క్లాసుకు వెళ్ళి పోయాము.

ఆరోజు సాయంకాలం విన్న మాయంటి ముందు కనపడ్డాడు. నన్ను కూడ సంజాయిషి అడిగటానికి వచ్చాడన్నమాట... వాలో కోపం ఉడుకుతోన్నా ఓవిధమైన ప్రత్యేకతవల వాడిని చూడంగానే ఆ కోపం అదృశ్యమైంది.

"ఏం? ఇలా వచ్చావు?"

"ప్రార్థన నన్ను అవసరంగా కొట్టాడు కదూ?"

"ఇలారా"

దగ్గరగా వచ్చాడు భుజంమీద చేయివేసి ఇంటికివెళ్ళి "కీ! రెండు ప్లేటు ల తీసురా" అన్నాను.

వాకకి రెండు ప్లేటు నిండా జిలేబి తీసుకొచ్చి వీడినిచూసి అదోలా అయిపోయింది. కాఫీ త్రాగంగానే వాడిని నా వెంటరమ్మన్నాను. వాడు ఆశ్చర్యపోతూ నన్ను సరించాడు. కాలవగట్టుకు వెళ్ళగానే "ఊ! కానియ్! నేనంటే కోపంగావుంది కదూ! రాయిపెట్టి కొట్టగలవా?" అన్నా.

వాడి కళ్ళవెంట నీళ్ళు తిరిగాయి.

సాత్య సాధన
చిత్రకారుడు : పై. మురహరిరావు—వాల్తేరు.

★ **విస్మయగాడు** ★

“అంత అద్భుతమైనది నన్నందుకేలా అడిగావు?”
వాడు నిశ్చయంగా అలాగే అన్నాడు.
“ఏం? మాట్లాడవద్దా?”

వాడు గిరుక్కున వెళ్ళి తిరిగి వారి బోయాడు. వాడు తెలుసుకున్నది మాటలను బట్టి తానే అలాగే అన్నాడు.
“అలాగే అన్నాడు.”

ఇంటికి వెళ్ళగానే కకి ఇలా అంది: “వాడు నందుకు రానిచ్చారండి...వట్టి దొంగ బధన...ఏదైనా చెప్తే పట్టుకోవలసింది.”
“నేను నవ్వి పూరుకున్నాను.”

* * *

రెండురోజులు గడిచాయి. ఓ రోజు క్షామంలోకి వెళుతుంటే పట్టుబట్టడం విన్నగాడు నిలుపుని వున్నాడు. పిల్లలంతా వాడి వెళ్ళు క్షణంగా చూస్తున్నారు. “నేను తలుపు చాటున వుండిపోయాను, ఏం చేస్తాడో చూద్దామనే ఆసక్తితో.”

ఓ దారం తీసుకున్నాడు. ఒక కొనవెళ్ళు నగంవరకు వుండగా చేసి గబగబ మింగిపో అన్నాడు. ఆ వుండదారం ముక్కులోంచి ఈవరికొచ్చింది. రెండు కొనలు వుచ్చుకొని చలకవ్వం తిప్పివట్టు ఆ దారం అటూ ఇటూ తిప్పడం సాగించాడు.

ఆ క్షణంలో మునిగిపోయానేను. పిల్లలంతా నన్ను గమనించారేమిట. విస్మయంగా మెదలకుండావైరి పీటులో కూర్చున్నాడు. క్షామ నిశ్చయంగావుంది. బరువుగా అంగల నేస్తా క్షామలో ప్రవేశించి “ఇలారా!” అన్నాడు.

వాడొచ్చాడు. “సాయంకాలం ఇంటివద్ద కనపడు.”

తలూపి నల్లాడు.
మధ్యాహ్నం వాడి బాగ్రు పరికిలించా. ఆ క్షణం ఏమిటంటే కొన్ని సదృశ్యంలో ఘనమార్పులు వచ్చాయి...అనుమానం వచ్చి రామారావుని ఇలా అడిగాడు. “విస్మయంగా వాగా కాపీలుచేస్తాడా?”

అయిన విచిత్రంగా వా వంకమాసి “నేనూ మిలానే అనుమానించాను. కాని ఆ విషయంలో నేను గాఢరంటి ఇవ్వగలను” అన్నాడు.

ఆ సాయంకాలం విస్మయానికి ఇలా అన్నాడు: “రోజూ వచ్చి తెలియనివి చెప్పించుకుంటా.”

వాడు కళ్ళు పెద్దవిచేసి “మరి నేను చేతం ఇవ్వలేను” అన్నాడు.

“సర్వారేదులే. అయినా అల్లరిగా దిగ గలపోతే నీకు గడవదేరా?”

“అల్లరిగా ఎక్కడ తిరిగానండి!”
“మరి అంతా చెప్పకుంటారా?”
“వాళ్ళొట్టి అల్లరివాళ్ళిండి.”

నిశ్చయంగా అన్న ఈ మాటల సత్యసత్య విచారణకు నేను పొదలవలేదు. ఈ వృద్ధ కింతోనే అన్నాడు: “రేపటినుంచిరా”

“అలాగేనండి.”

ఇంతోకే వెళ్ళగానే కకి “మనమేమన్నా సంసారం చేయాలిండి?...మీకేం?... రేపు వాడేదా చెప్తే వుచ్చుకొనే మీరం చేయగలరు?” అంది.

విస్మయానికి తగిన స్థానం కల్పించలేకపోయినా, అక్కడినుండి కాలవ గట్టుకు వెళ్ళడం, ఏదో కథలు నేను చెప్పడం... రాత్రి తిరిగి రాగానే కాసు పుస్తకాలు చెప్పి పంపించటం... ఈ కార్యక్రమం నెలరోజుల్లోంచి జరుగుతోంది. ఏదలా జరిగినా ఈ నెలరోజుల్లో వాణ్ని గురించి చాలా తెలుసుకున్నా.

వాడు నీటుగా సిగరెట్లు కాలుస్తాడు. దరిదాపుగా నిశాసంచారి. ఒకరికి ఆస్థానం చేద్దామనే మనస్తత్వం ఏమాత్రం లేకపోయినా, ఎవరన్నా ఏమైనా అంటే ఏ మాత్రం సహించలేడు. పైగా తీవ్రమయిన ప్రతీకారం చేసేతీరికాడు. ఈ తీవ్ర ప్రతీకారాన్ని వాడిని అల్లరివాడుగా చేసింది.

ఆసలు వాడి జన్మవిధానాన్ని గురించే ఓ అనుమానాస్పద మయిన గాధ ఉంది. వాళ్ళ నాన్న అని చెప్పిన రమణయ్య వాడికి సంఘ మూతల ప్రకారం తండ్రికాడు. వాడితల్లి ప్రియుడు. వాడినల్ల జన్మించినవాడే వీడు. తల్లి ఆసలు భర్త గొప్పయ్య. ఇద్దరూ భయంకరమయిన ప్రకృతి గలవాళ్ళు. వీడి తల్లి

కోసం పోట్లాడుకుని ఇద్దరూ మరణించారు, వరస్పరం పోడుమకొని... అందమైన స్త్రీగా పరిగణించబడే వీడి తల్లికోసం ఇలా రెండు చావులు జరిగాయి.

కాని ఆమె అందం అత్యంతం నిలకలేదు. విస్మయానికి వీడ్కో సంతకంలా వాడి తల్లికి ను నూ చికం సోకింది. తూళ్ళో వాళ్ళంతా వాడితల్లిని తూళ్ళోనుంచి వెళ్ళ గొట్టారు. నా అన్నవారు లేక పూరిచెట ఓ పాడుబడ గుడికెలో, వ్యాధిగ్రస్తులయిన తల్లితో, విస్మయానికి తన ఏడ్కోయేట ఒక నెల రోజులు గడిపాడంటే ఊహించడం కష్టం. అప్పటి వాడి జీవితంలో నికృతతే వాడినో సాహసవీరుణ్నిగా తయారుచేసింది.

అన్నంలేక అలమటిస్తూ, అడుక్కొడా నికి పోయినా, ఎవ్వరూ ఓ మెతుకయినా వేయకపోగా, కనికరంలేకుండా వాడికి సహించ రాని విషయమైంది. గుడినెకు వస్తే రోగిగ్ని యైన తల్లి.

మర్నాటినుంచే వాడికి కొత్తపద్ధతి కనిపెట్టాడు. సరాసరి వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయి, అదవరి ఇల్లయినా కాసియండి కావల్సివలి

తెచ్చుకోవటం... మొదట తూళ్ళో వాళ్ళు వీడ్ని కొలచోయినా, వాడు చేసే ప్రతీకారానికి జడిసిపోయాడు.

తర్వాతనిదానంగా వాడితల్లి కోలుకొంది. కాని వాడి ప్రవర్తనలో మార్పురాలేదు.

విస్మయానికి చరిత్ర పీఠానుకూలంగా కావచ్చు కాని ఆ హీనత్వం నాకేం కన్నడలేదు. వాని చుట్టూ కంచు గొడలా ఓ విధమైన ఆకర్షణ వుంది.

ఆకర్షణ అనేది ఎంత కలుగుతుంటే వాడిలో ప్రేమంటే నేనులేక చెప్పలేను. కాని ఓ చిన్న సంఘటన చెప్పాను.

పొలాలన్నీ తచ్చుటి పైర్లతో కళకళలాడుతున్నాయి. ఆ రోజు నెలవుదినం పొరుగుగూరిలో నున్న మిత్రునింటికి జయలు దేరా నేను. చల్లని గాలి, కచ్చునిపైర్లు, పొలాలలో పనిచేస్తోన్న పట్టయల్ని చూసి నాలో ఏ...వో...భావాల వున్నాయో లేచాయి. అనందంతో తిన్నయిడి నయినా నేను.

“ఏరా! ఆ చేలో చుక్కాకు కోసి వేద్దామా ఏ ఎడ్లకు?” విస్మయానికి త. మాటలు నాకు స్పష్టంగా వినపడబట్టే ఆ తన్మయతలోనుండి ఈవల కొచ్చాను.

“ఎవరి దాచేను?” ఇంకో స్వరం.

“ఊళ్ళోవార్చిది. ఎవరిదైలే మనకేంపా?” విస్మయానికి వచ్చాడు.

“అయితేపద”

“స్వ... అదెక్కడ బాగా లేదు. ఈ చేలో కొద్దామా?”

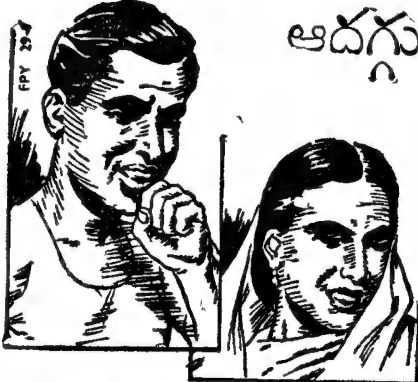
“ఇదెవరిది?”

“నాదే”

“అమ్మో! మానాన్న కోప్పడదా?”

“అంతేరా. ఇతరులయితే...” విస్మయానికి మాటలు అంటుండగానే నేను వాళ్ళను కలుసుకున్నాను. ఇద్దర్నీ నేను కోప్పడి పంపినా ఈ సంభాషణంతా నాచెవుల్లో— అదే పనిగా వినపడుతోంది. విచిత్రం ఏమంటే ఆ రెండో కుర్రవాడి జీవితం అప్పటి నుండి తూర్తిగా మారింది. ఈకథ వ్రాసే నాటికి ఆ కుర్రవాడు పిల్ల అకండ్లయినాడు. నేనంత చిన్నతనంనుండ అతని జీవితాన్ని చూస్తూ వచ్చాను. నాకు స్పష్టమైంది ఒకేఒక సంగతి. ఆనాటి ఆ సంఘటన అతనిలో మార్పు కలిగించింది. అది చిరుతప్రాయంలోనే గమక నులభంగా మరెవ్వరు గమనించకుండా జరిగి పోయింది.

* * * ఆ రోజు హెడ్ మాష్టరు రూంలోకి వెళ్ళుతుంటే లోపల విస్మయానికి మాటలు వినపడుతున్నాయి.
“మరి నన్నెందుకు తిట్టాలి?”

ఆదగ్గును అణచింది
ఆ గోంతు
పుండును
ఉప శమింప
జేసి
మాన్పండి

పెప్స్ డిబ్బెట్టు గొంతు, రొమ్ము బాదోవశమనో నివారక పారముల కలవి. మీరు పెప్స్ చప్పరించునపుడు ఈ పారముల అవరి అయి, మీ క్వానద్యరా గొంతుకదానికి, క్వానమానిం, క్వానకోకాంబోనికి కొనిపోవడమే. ఇలా అవి నరానరి మిమ్ము బాదించే బాగానని చేరుకుంటాయి. అందుకే పెప్స్ అంత కత్తివంతమై, జగదీశ్వరత్వం గాంచినవి. పెప్స్ దగ్గులను అణచివేస్తాయి. గొంతువుండు బాదను ఉపశమింపజేస్తాయి. మీ క్వానకోకాంబోని రక్షిస్తాయి. కవమును కోవవేసి క్వానబాదను పోగొట్టతాయి. ఇవేపుయేంజా. బ్రోకెట్టివ చికిత్సకు ఇవి ఆమోహమైనవి

పెప్స్
చేవించండి.

PEPS

జగదీశ్వరత్వం గాంచినవి
గొంతు, రొమ్ముచేబెట్టు
మెండు లమ్మేవారి అందరివదల విస్తరిస్తాయి.

పోర్ ఏకెంటు : దాదా డి కో, రిరి, వైస్వనాయక్ పీఠి, మద్రాసు-రి.

విస్మయగాడు

“అర! ఘోర!... ఘోర!... ఇంకా మాట్లాడున్నావా?... రాస్కెల్”
 ఛోరమనే ధ్వని, ఆ పైన విస్మయగాడు ఏడుస్తూ ఆయన్ని తిట్టడం... ఆ పైన... ఛోర!... ఛోర!... నునే ధ్వని... విస్మయగాడు

తరచుగా మూత్రం వెలువడుచున్నదా?

జ్వరంతో గాని లేక జ్వర లేకుండాగాని తరచుగా మాత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైన చిహ్నము. శరీరాన్ని గుర్తిచేయడమే కాకుండా యీ వ్యాధి, తనజంధంలో చిక్కిన వారిని ఆరోజుకాలో నా మృత్యువుకు ఆసన్నుని చేయును. ప్రధమదశలో శారీరక మానసిక క్రమ లకు యిచ్చగించకుండుట, నడుములో నొప్పి, చూపు మాంద్యము, తొడల్లో తిమ్మరి, నరముల బలహీనతతో యీ వ్యాధి పొడచూపును. పై అక్షయములతో కూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించుకొన్నచో, అధికదాహం, ఆకలి, గొంతు, నోరు యెండుట, దురదలు, కాళ్ళలో వగుళ్లు తూకం తగ్గడం, శరీరమంతా పోట్లు, కీళ్ల నొప్పులు, కంటిపొరలు, క్షయ, గడ్డలు, రాచ పుండ్లు, యిట్టి భయంకర బాధాకరమైన వ్యాధులు యెన్నో వంభవించవచ్చును.

“వీన్ థరమ్” మాత్రమే వాడి, అనేక వేల మంది తమబాధల నుండి నివారణపొంది మృత్యు కరాళమునుండి రక్షింపబడిరి, “వీన్ థరమ్” కొత్తయి వర్తకులమీద, ప్రాచీన యూనానియన్ ద్య విధానప్రకారం అమూల్య ఓషధుల, కాకవదార్థముల, ప్యాథావిక జ్వరముల పారముతో తయారైనవి. మాత్రములో వందదార, వలమారు మాత్రవిసర్జనచేయు అవసరము, 2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు బాలాభాగము నివారణగును. కొద్ది రోజులలోనే మీకు వగానికిపైగా వ్యస్తత చేకూరినట్లవిపించును. “వీన్ థరమ్” కొద్ది వ్యయముతో, నుఖముగా, తేలికగా నేవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేకవర్తము లేదు. నిరాహారముతో నుండే అవసరంలేదు రోగులు వృద్ధికరమైన ఆహారము తినేందుకై రోగులు యిదివరకటికంటే యెక్కువవరకాల ఆహారవదార్థములు తీసికొనవచ్చును. వివరములు గల ఇంగ్లీషు కరవక్రములు అడిగినచో ఉచితముగా వంపబడును. ధర: 50 మాత్రం సీసా దు. 6-75 ప్యాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము.

ల థిం చ స్థ ల ము :

Venus Research Laboratory (A. P. W.)
 P. O. Box No. 587, Calcutta

ఆ తైత్తం లాగొని అప్పుడే లోపలకు ఆడుర్తగా అడుగు పెడుతున్న నన్ను దూసుకుపోవటం... అంతా ఊచాలవైత జరిగిపోయింది.

హెడ్ మాధుర తలొంచుకొని, అంత లోనే తేని హుందాతనం తెచ్చుకొని... “వెళ్ళవ... చూ!... ఎక్కువేదన్ అంతా నాశనమయిపోయింది... రాడిజం ఎక్కువై పోతోంది...”

“ఏమైందండీ?”

ఆయన నా మాట విని పిం చు కో న టు “ఇలా ప్రతి క్రురవాడు రచ్చిపోవటానికి ఆసలు కారణం ఎక్కడో వుంది. ఎవరన్నా రచ్చగొట్టంజే వాళ్ళిలా తలతారటండీ!” అంటూ నా వె పు ప్రశ్నార్థకంగా మాళాడు.

ఈ మహాశయని ఆలోచనలు ఎంతదూరం వెల్లివయ్యాయి నాకప్పటి కర్తం అయింది. నేనంటే ఇక్కడ నూలు కమిటీనుండి, ఉపాధ్యాయులవరకూ ఎంత నిరసనవుందో ఈ మాటలు నిదర్శన మిస్తున్నాయి.

“అయినా మామూలు! ఈ విస్మయానికి మీరు చదువు చెబుతున్నారటండీ?” అని నా కళ్ళల్లోకి నూటిగా మాళాడు.

నా పరిస్థితి నా కర్తం అయింది. మొత్తాని కాయన వాడిని ఏదో ఒకటి చెయ్యగలగే వదిలడు. నేను అడు చెప్పడం అది నా పుద్గళిగానికే భంగం కావచ్చు.

అర్థికంగా నా పరిస్థితి లు ఏమంత చెప్పకోదగినవికావు. అనవసరంగా ఈ విషయంలో ప్రమేయం కలుగజేసుకొని బాధల్నికొనితెచ్చుకోవడం శుద్ధ తెలివి తక్కువ—అయినా నాలో ఏదో బాధగానే ఉంది. విస్మయగాడు నావంక అదోలా చూస్తున్నట్లనిపించింది. విషయం ఏమిటో తెలికపోయినా, విస్మయగాడి పక్షంలో ఎంత శాస్త్రాయమున్నా, అదిక్కడ ఏ మాత్రం బలీయమైంది కాకపోగా అత్యంత బలహీనమైందనేది స్పష్టం. విస్మయగాడిని వెనకేసుకొని మాట్లాడటమంటే కనీసం సామర్థ్యా లేవా ఎవ్వరూ చూపించలేదు. ఈ వుద్దేశంతోనే ఇలా అన్నాను. “తుమించారి. వాడి విషయంలో ప్రత్యేకించి నేనేమి అభ్యంతరం తెల్పును. మీ యిచ్చం. అయినా ఓ సలహా. ఒక విద్యార్థినిగురించి మనం చేసే నిర్ణయాలు ఆ విద్యార్థి జీవితాన్నంతటినీ నిర్ణయిస్తాయని మాత్రం గుర్తించుకోండి.”

గబగబ బయటకు వచ్చేవాను. నే ననుకున్నంతా జరిగింది. ఆ సాయంకాలం ఓ నోటీసు ప్రతి కానుకు వచ్చింది. “...ప్రవర్తన బాగుండకపోవటంవల్ల విశ్వేశ్వర్రావుని నూలునుండి బహిష్కరించడమైంది.”

ఈ నోటీసు క్లాసులో చదువుతోంటే నా కళ్ళవంట నీళ్లు గిట్టని తిరిగాయి. విస్మయగాడి ముఖం అలా నా ముందు నిల్వాలి నన్నిలా ప్రశ్నిస్తోన్నట్లనిపించింది. “నీ నిజాయితీని బలిపెట్టుకున్నావు. ఆత్మ సౌఖ్య ల్యాన్ని నాశనం చేసుకున్నావు.”

ఇంటికి రాగానే విస్మయగాడు కన్నుద్దాడు. నాకు చచ్చేంత కోపం వచ్చింది. “ఫా!... నా ముందునుంచి ఫా!...” అన్నాను.

ఆప్రాయత అనేది కోపంగా రూపాంతరం అప్పుడప్పుడు పొందుతుంది. నిజంగా ఆ పరిస్థితులు చాలా భయంకర పరిణామాలకు దారితీస్తాయి... అలాటిదే అప్పటి నాకోపం.

కాని, అసలు విస్మయగాడి పై హెడ్ మాధురకి కోపం రావటానికి కారణం ఇది కమిటీ ప్రెసిడెంటుగారి అమ్మాయి విస్మయగాడిని చింతకాయలు కోసి పెట్టమందట. వాడు కోయనన్నాడట. ఆ అమ్మాయి వీడిని వెక్కిరించిందట. వీడూ వెక్కిరించాడు. ఆ అమ్మాయి తిట్టింది. వాడు తిట్టాడు... ఆ అమ్మాయి వెళ్లి వాళ్ళ నాన్నగారితో విస్మయగాడు పూరికే వుత్తి పుణ్యానికి కొట్టాడని ఫిర్యాదుచేసింది. ప్రెసిడెంటుగారి ప్రమేయం ఇంతవరకు తీసుకొచ్చింది.

అప్పటికి ఇకనీ నాకు తెలియవు. పిచ్చి కోపంలో “ఫా!... వెళ్ళవా!... నా కంటికి కనపడబోతున్నా...” అన్నాను.

నాజేదో చెప్పబోయాడు.

“చాతావా? పోవా?” విగ్గరగా అరిచాను.

అంతే విస్మయగాడు మళ్ళా నా కంటికి కనపడలేదు. మర్నాటినుంచి నేను చాలా బాధపడ్డాను... అలా అంతకోపం ఎందుకు చూపానా అని... ఎక్కడకు వెళ్ళాడో కాని నాళ్ళమృత్యుకాడ మూడోరోజునుండి వ్రాళ్ళో కనపడలేదు.

ఓవారం గడిచిన తర్వాత ఓరోజు మధ్యాహ్నం బంట్రాకు నా చేతికో కారిచ్చాడు. “మాధురగారూ!—నా తప్పేం లేదు. నాపై వివాదా కోపం వచ్చింది... నేను విమర్శిస్తూ మాత్రమే తప్పలేమైనా వుంటే తుమాపణ వేడుకొంటున్నాను. చాలాదూరంగా పోతున్నాను... విస్మయ.”

నిర్వికారమైన నా శరీరం కుర్చీలో ఎలా కూలబడిందో నాకు తెలియదు... ఆ మాట కోసే ఆరోజు నన్ను నేను తెలుసుకునే ప్రకరించానా? ★

[గతవారం తరువాయి]

12

రాత్రిపాటంతా అయ్యాక సభకు తిరిగించి మీదయ అన్నాడు పద్మనాభం. అనగా శేరేచినవాళ్ళు లేచిపోయారు. మిగిలినవారిచ్చినదంతా కూడా శేరేచినవాళ్ళు తీసుకుపోయారు! కిరసనూనెకీ అరణాలయ్యింది. ఉదయం వూళ్ళో ఇంటింటికీ తిరిగి దండుకుంటూ పుల్లయ్యనుమంట్లో కాలుపెట్టాడు. “బారతం అంతా యిప్పిలే, ఒక ముసలోడు, ఒక కుర్రాడే! ఆ కుర్రోడి పదం యివ్వాడు. సల్లిని పొద్దన భూమిమీద పడ్డాడు! అంతలోడు కాదా?” అన్నాడు పుల్లయ్య.

పుల్లయ్య పద్మనాభుణ్ణి సత్కరించాడు. ఆ పొగడ్డలకు మీసాలు మెరివేశాడు. “ఒరే, పద్మనాభం! చినుకులు రాలియిరా...?”

“సల్లదనం. సల్లదనం!” బుడబుడక్కి మని పిస్తూ ముందుకు నడిచిపోయాడు.

నీలి చిరు రోజులనాడే వంటయింటికీ వెళ్తుంటే, ముసలమ్మ వద్దనలేదు. పద కొండోరోజునాడు ఇంట్లో పనిపాటలు చేసుకుంటోంది. ఇరవయ్యైకోట్ రోజు

వచ్చింది. నీలిని కొందరు పేరంటాళ్ళు పసుపు కుంకుమతో నడిబిడుకు తీసుక వెళ్ళారు. ఇసుక చూడు పోగులు పెట్టి పూజ చేయించారు. మా పిల్లడిని కాపాడమని కోరారు. దీనినే “కప్ప మొక్కడం” అంటారు. నీలి తరువాత కడవతో నీళ్ళు తచ్చింది. ఆ కేళనుంచీ పనిపాట్లు పాలంలో కూడ చేసుకొంటోంది. సర్కారు సరుకుడు తోటలోకి వెళ్ళి తొక్కినాటిరావటం, వంట చెయ్యటం, పిల్లడిని చూసుకోవటం; అంతా నూమ్మాయి పని అయిపోయింది. బయటకు వెళ్ళేటప్పుడు ముసలమ్మ మనుమడిదగ్గర ఉంటోంది.

పిల్లడికి రోజు విడిచి రోజు నీళ్ళు పోస్తున్నారు. జాతు తోట కూరలా పెరగడం చూసి వంటగరు ముత్తైదువులు ముద్దులవ్వం మరిపించి, “ఆడ పిల్లే నే!” అన్నారు. ఆ మాటంటే మంట పుల్లయ్యకి. తండ్రి ముట్టుకుంటే, పిల్లడు యెండిపోతాడని ముసలమ్మ వద్దంటుంది. దోసపండులా వున్నాడని అయ్యకంటే అరురెట్లు పెరుగుతాడని ఇలా వూళ్ళోవాళ్ళు తలలోలా అంటుంటే, ముసలమ్మ దిపి తియ్యటానికి ఎక్కడలేని బొగ్గులూ, చీపురుపుల్లలు, మిరపకాయలూ, చాలటంలేదు. పిల్లడికి నీరు పోసేటప్పుడు దుగ్గరేత్తండి కడకలోని అడుగు

నీరు ముందు పొయ్యిద్దని, మనవరాలని మండలిం చేడి. అడుగునీరు ముందుపాస్తే పిల్లలు అడుగంటి పోతారని.

నెలకు చూడురోజులు తక్కువలో పిల్లడిని ఉయ్యాలలో వేశారు. పుల్లయ్య పెద్ద సరిబరంలా చేశాడు. లోకం అంతా పచ్చగా మనోహరంగా వుంది. తన జీవితంలో ఎన్నడూ లేని గర్వం వచ్చిపడింది. ఉన్న కొద్ది గొప్పా ఆ కేళ ఖర్చుపెట్టడానికి జంకలేదు. ఉళ్ళో అప్పుడే “రావనింగ” అంటున్నారు. “వోరు ఘండు”కీ డబ్బిచ్చి తీరాలని గ్రామనాయుడు (ముససబు) ఖచ్చితంగా చెప్పి వెళ్ళి పోయాడు. “దానిని తరువాత నూడొచ్చు! కొడుకుని నలుగురూ దీవించాలి!”

వచ్చినవాళ్ళు ఏక కంఠంతో దీవించారు. పిల్లడివైపు చూస్తూంటేనే దీవించ బుద్ధి వేసేంది. నాలుగు నెలల పిల్లడిలా నెల రోజులు పూర్తికొకమునుపే కనిపిస్తున్నాడు. ఆగ్గసు నెలఖరు రోజులేమా ఎండలు తగ్గి భూమి చల్లబడివుంది. పాలాలో పెరునాటు కొని, భూసతువలూగుకొని, మీడికెగసి పోతూ, గాలికి అడుతున్నది. రైతువారి ప్రజలకు కావలసినంత తీరుబడి అదెప్పుడై యీ సరిబరమంతానూ. మళ్ళీ పెళ్ళిచేసి న్నాటివరే నడుం కట్టింది. ఈ కొద్దిరోజు

★ ద గా ప డి న త మ్ము డు ★

లోనే ఇంట్లో ఆమె పెద్దరికం తగ్గి, అల్లుడిది మోచింది. ధాన్యం ధరలతోపాటు మిగతా వర్తకపు వంటల ధరలు పెరగటంతో, దానధర్మాలు పరిణతి తగించవలసి వచ్చింది. ఈ పరిస్థితికి ఆదెమ్మపై తట్టకోలేక పోవటంలో, పెద్దరికం అల్లుడు తీసుకొన్నాడు. అర్థికంగా చేతులు కట్టివేసి నామాట మంచితనం చూపిస్తూ పెద్దరికం చేస్తాంది. చేస్తూనే “ఎందుకు పనికొస్తాను నాయనా? నా చేతిలో యేం వుంది? మన వడికి బీరం మొలతాడైనా చెయ్యించలేక పోయాను!”

నీరీ చూటందుకుంది. “ఇచ్చినంత తూటన్నావ్వా! యింకా ముందుకి అవ్వని ఆడించడా?”

లోకప్ప, ఆదెమ్మపై నవ్వుతూ “అదంతటివాడు పుట్టుకొచ్చాడు-యింటిదగ్గర కాదు వీధిలోనూ మెప్పుకొచ్చాడు-వచ్చి పొరగావవున్నాడు కానీ...!” అన్నాడు.

పుల్లయ్య తండ్రిపేర తలంతో ఒళ్ళు పొంగింది. ఇంతలో కొడుకు కిలకిలలాడినట్టిని పించింది. ఒక్క యెగురగిరి: “అప్పా! అప్పా! అదిగోయే కిలకిలాడుతున్నాడు—తూట నాయడి మనవడు...మల్లా!” ఉత్సాహం ద్విగుణీకృతంకాగా కొడుకుని తీసుకోబోయాడు. అడపేరు పెటడం అయి పోయింది.

ఆక్షణంనుంచి “మల్లు” అంటే ప్రాణం. తల్లిపాలలో విడ్డడు దినదినవర్తమానుడౌతున్నాడు. భార్యయిదివరలా తనవైపు మధురాతిమధురమైన చూపులు విసరకపోయినా,

ఆ అమృతకుల్యమైన స్వర్గ అట్టే తగలక పోయినా... పెరుగుతున్న కొడుకునిచూసి అన్ని అనుభూతులు పొందుతున్నాడు.

గుడివెంకన్న మనవడికి యేమీ ఇవ్వలేక పోయావని, గిజగిజ గింజాకుంటున్నాడు. గన్నెమ్మ పాతరోజులు జాపకంలేమ్మకుని యేడ్చుకుంది. కొడుకుని వ్రయ్యలలోవేసి నాడు నీరీ వాళ్ళకి కడుపునండా పెట్టింది. వాళ్ళబాధను గ్రహించిన నీరీ “అయ్యా! దేముడిదగ్గరికి పరూ కాయలూ తీసికెలేనే వుందా? పువ్వేనీ మొక్కి నో అకి మాత్రం నేదా? ఇంత మంచి మనుషులు మీరు. నా కొడుకుని దీనించండి! చాల”ని, కొడుకుని దగ్గరగా తీసుకెళ్ళింది.

వెంకన్న పిల్లడిని తడుముతూండగానే యేదో కొరిక మనసును తోధపరిచింది. ముదులాడుతూ “పాపిస్తోన్నీ తల్లీ! కళ్ళుంటే...!”

గన్నెమ్మ పిల్లడ్ని వర్తించడం మొదలు పెట్టింది. వెంకన్న వింటూ: “తల్లీ! చేసిన ధర్మాలు వుట్టి నే పోతాయా? నీ కొడుకు యెలాంటి వంకాన పుట్టాడు! నేనెందుకనాలి? నలుగురూ పెబాప్ అవరా? అలా అంటూనే భూమిమీద కుడిచెయ్యి యిటూ అటూరాస్తే చేతికి ఒకమంటి చేడ్త కొరికింది. దానితో మనసులో యేదో ఆనందం పొంగి, చిరునగవు వెలగబోస్తూ, పిల్లడిచేరిని తడుముతూ పట్టుకొన్నాడు. పిల్లవాని అరచేతిలో చేడ్త పెట్టూ “మనవడా! మల్లా! మనిషికి భూమి మీద పడిన దగ్గరనుండి దీనితోనే వున్నా దిరా;” అన్నాడు.

గన్నెమ్మ ఖమ్మకుంటూ “బంగారం భాగ్యం యివ్వలేకపోతే, పూదకోవాతిగానీ...”

గుడివెంకన్న ఆనందంతో కళ్ళు నీరుతో నిండిపోయాయి. ఈ కటిక పేదవాని కరుణా తిరయాలు పూరిగా అర్థం చేసుకున్న నీరీకి, పెన్నిధి దొరికినట్లయి, కొడుకుచేతిలోని చేడ్తతోనే పట్టుకొని, యింటిలోనికి తీసుకపోయింది. ఆ చేడ్తను భద్రంగా కొడుకు తలచైపున వుంచింది.

రోజులు తిరిగిపోతున్నయ్, పుల్లయ్య యీమధ్య భార్యతో సంబంధం లేనట్లుగా ఆ కొడుకుతోనే వుండన్నట్లు మెసులున్నాడు. నీరీ ఆవాడు పాలానికివెళ్ళి వేగంగా వస్తూన్న పుల్లయ్యవైపు చూసింది. క్రిగంటి చూపుచూసి దరహాసం చేసింది. పుల్లయ్య చూడలేదు. ఉయ్యలలోవున్న పిల్లాడిని పూపుతూ... జోలపాట పాడుతోంది....

“ఎతుకెవలని ఏనుగుని వదంటి—
గుడికొళ్ళని సుగ్రాన్ని వదంటే...
పడగతలనీ పామునీ వదంటి—
కొలిసీపెట్టాడి, కొడుకునీ గంటి...జో...జో...”

పుల్లయ్య పెళ్ళింపై పునిదానించి చూస్తూ... కొలిలా మాలిపెట్టాడు. మళ్ళీ వలపుతల పులు, వగలు కులుకులు, యిద్దరిలోనూ ప్రవేశించాయ్.

13

చురీకాలం, ఒకరోజు నాయంత్రం, చీకటి పడక పాలంనుంచి నీరీ, పుల్లయ్య వస్తూంటే, నీలమ్మగుడిదగ్గర దాసుడు శివాలు వేస్తున్నాడు. ఇద్దరూ బయటనిల్చునే మొక్కుమొక్కారు. ఈ సంతర్భం పంట ఉత్సాహంగాలేదు. మిడతలదండు హారం పలేసమయానికి వచ్చిపడింది. చేసుయేపుగా పెరిగి కంటికి కనిపిస్తోందికానీ, సగానికిసగం పోతే. బుగత అసలే కఠినుడు. అందులో రోజురోజు పెరిగే ఈ ధరలలో, ఒక గింజ తగించవంటున్నాడు. ఇద్దరూ యీ విషయాల్లో మాట్లాడుకుంటూ పొలంనుంచి వచ్చారు.

గుడివేపు, గుడిలోని విగ్రహాలవేపు, విగ్రహాలని ఆరాధించే దాసునివేపు చూస్తూంటే, మనుష్యుల్లో యేదో మార్పువచ్చినట్లు స్పష్టమౌతోంది. రెండళ్ళకీ ఇప్పటికీ లేదా ఎంతోవుంది. దాసుని శివాలకి భయపడ్డవాళ్ళు లేరనికాదు. అలా భయపడ్డవాళ్ళు చేతుల్లో యే అధికారంలేదు. నాయుడు, పెద్దరైతు ఆదరికి చేరరు. ఎవరైనా శివాలయ విషయం చెప్పే వినిపించుకొరు. ఇప్పుడు వాళ్ళకి వినిపించుకోవడానికి వ్యవధిలేదు. దాసునితో పాటు విగ్రహాలు, విగ్రహాలతో పాటు గుడి,

శ్రేష్ఠమైనవి...

సావరిన్

మెతాయాలు, టాపిలు
దేశమంతటా ఆదరించబడినవి.

శ్రీమద్మహర్షి
కోహినూర్ కన్వెక్షనరీ
ప్రాడక్ట్స్ కంపెనీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.
మదరాసు-28.

ఈ క్రొత్త సంఘంలో ఆ ప్రధాన మే
పోయాయి. శంఖరాలు సెయ్యించుకున్న
దాసునిగోల గారిలో కలిసిపోతుంది.
అంతే!

ఒంటిమీద కప్పుకోడానికి బట్టలేని
దాసుడు శివాలి వేస్తున్నాడు. చుట్టూ చీకటి
-గుడిలోనే చిన్న నూడేపం! అదీ ఆరి
పోడానికి సిద్ధంగావున్నట్లుంది.

కడిలిపోడానికి సిద్ధంగావున్న ఈ జంట
వైపుమీద దాసుడు చెయ్యకచేకాడు. ఆగిన
వాళ్ళందరూగ వస్తూ: "యన్నారా ఆ తల్లి
యేం అన్నాడో, యెరి ఆ నాయుడితోనూ,
పెద్దరెతుతోనూ పెప్పండి. నేను నెపిలే
నాకు మరిపోనా దంటారు."

అలాగే అన్నట్లు తలపాడు. దాసుడు
గుడితలుపులు వేస్తూ వెంటపడ్డాడు. వృద్ధాప్యం
చచ్చిపడట్టు ఒళ్ళు వణుకుతోంది.
తనకీ చెప్పకోడానికి యెళ్ళో కన్నా
లున్నయ్. వాడు యే కొడుకు మీద
ఆశలు పెట్టుకున్నాడో, వాడే తనకు సరిగా
గంజి పోయ్యలేదు. దిగువ పీఠానికి కంపి అడ
తాడు. ఓడిస్తాడు ఇంట్లో అందరిమీద
లేస్తాడు. గరిసిస్తాడు దొంగసారా కొట్లో
కూర్చుంటాడు. తాగిన చచ్చి తండ్రిమీద
లేస్తాడు. దాసుడు, ఎవరో తనను దగాచేసి
వట్టు, బాధపడిపోయాడు. అలా మెల్ల మెల్ల
గా ఆడుగులు వేసుకొంటూ: "అమ్మా! నీల
మ్మా! నూడు! ఈగరికిమీద నడుస్తున్నాం.
గరికి తిన్న గాడిద సన్నాదిగాని, గరికి సావకు!
నాను సచ్చిపోతాను. నాలాగే నా కొడుకు
సచ్చిపోతాడు - నాను కమిజు యెప్పడూ
యేసుకోలేదు. నా కొడుకు యేసుకొంటు
న్నాడు. అడిగిడుకు పట్నం బాబులాగ
బాతాపులకోలు యేసుకొంటే యేసుకుం
టాడు. మొకంలేటా, మొలగజీ అయితే
యేంలాభం అమ్మా! అలాగే ఊరు తయ్య
రపోతుంది! లచ్చి లక్షణాలను తెసుం
దంటారు, డబ్బు పొంగిపోతుందని, గుండెని
దానేస్తున్నారు. అమ్మా! బలి కున్నప్పుడు
రెండు, సచ్చాకరెండూ ఉంటాయే!"

నీలి యిలుకుచ్చింది. దాసుడ్ని నీలి లోనికి
పిల్చింది. చిన్నబుడి దీపం మంచందగ్గరగా
తలవైపు వెలుగుతోంది. కాళ్ళవైపు ముసలమ్మ
కూర్చుని మనుమడి వైపు చూస్తూ ముసి ముసి
వవు సవుకుంటుంది. మూడు నెలలు దాటిన
పిల్లాడు దీపం వైపు చూస్తూ మూతి విరుస్తూ
వ్వాడు; పవుతున్నాడు.

"ఒరే తాత!" అన్నాడు దాసుడు. మల్లు
కాళ్ళు చేతులు ఆడిస్తూ పూసులాడు
తున్నాడు. పుల్లయ్య, నీలి చెరోవైపు నిల్చు
వ్వాడు. దాసుడు మంచంమీద కూర్చుని
పిల్లాడి ముఖంలో ముఖంపెట్టి నవ్వాడు;
ముద్దులాడాడు. నిర్భయంగా పూసులాడు

తున్న పిల్లాడ్ని తాకుతూ, 'అప్పుడే అమ్మ
అంటున్నాడు!' అన్నాడు.

పుల్లయ్య చప్పున: అమ్మ కాదు—
అయ్యంటున్నాడు!"

దాసుడు నవ్వుతూ "పందిపిల్లలుకాస్తాది.
యేనుగు ఒకపిల్లనే కాస్తేసేం? ముందు
ముందు మరి గడ్డుకోజాలున్నయ్ నాయనా!
మెతుకు మూడుభాగాలు నేనైనా పెంచు
కొస్తే నీ కొడుకైనా, యీ బలిసిపోతున్న
అమ్మాయన్నీ నరుక్కొస్తాడు!"

దంపతుల ముఖాలు యీ బ్రహ్మాదీవనతో
వెలిగిపోయాయి. వెళ్ళిపోతూ "ముసలమ్మా!
మనవడి వెళ్ళి నూడనా?" అన్నాడు. ముస
లమ్మ "ఒరే రాముడా! నాతలమీద గొడుగే
నాకు పోయిందో ఆనాడే సచ్చిపోనానురా"
అంది.

ముసలమ్మ మొగు డెలాంటి మూరుడో తెలి
సిన రాముడు ఘక్కున నవ్వాడు. ఆ నవ్వు
గుర్తించి: "యెంత పెద్దోడని లోకంఅమ్మా,
నమ్మనదానికి ఆడు మంచోడే! లోకాన ఎవ
రినో ఒకరిని నమ్మాల, ఆడు యెలాంటి
డవనీ. ఆ నమ్మకతోనే సవ్వారి! అదే
పున్నం."

దాసుడు ముసలమ్మకు దండమెట్టి వెళ్ళి
పోతూ "నాయనా నలుగురూ బరకాలంటే
ఒకరితో నైనా పెద్దవ్వాల! ఈ కొపరేటు
టోరు పెట్టించాడు ఆనాయుడు. పెద్దరైతు,
కరణం, మీసాలు మెలేసినోరు కూడారా.
నాయం అడవిలోకి పరుగెత్తి పోతూంది.
గవర్న మెంటోడు మంచి సారాయచ్చాడు.
ఈ దొంగసారాతో పెద్దలు బలికి పోతు
న్నారా. నాకుడుపు కమిలిపోతేదినాయనా.
ఆతలి పాదాలు పట్టుకుని బలిమూలు
తున్నాను."

పుల్లయ్య "సస్తారులే!" అన్నాడు.

"వద్దు నాయనా. వాళ్ళు మారేకు బరకాల.
అలాసనే మనకేంరాదు. అరిని మంచిను ను
కులు చెయ్యమ్యా. డబ్బుతోని పోయిగా బర
కనీ యెవురొద్దన్నాడు. ఎదుటోలవేపు ఒక
నూపు నూడాల. యెప్పుడూ లాగ తల్లికి
అలనా పాలనా జరిగితే—పంటలు బాగా
పండుతాయి—ప్రజా నుఖపట్టారు!"

దాసునిసాగవంపి తిరిగివచ్చాడుపుల్లయ్య.
నీలి మల్లుకి పాలు ఇస్తోంది. ముసలమ్మ ఒక
మూల వడుంవారిచ్చింది. మంచంమీద కూర్చుని
యీతరంగం యేం బాగాలేదన్నాడు.

"ఏమిటేమి" అంది నీలి.

"నూడు, యీరేసినింపువేరుపెట్టి మనశ్శే
కారుడు-మనకుఅంబరి! నాయుడుయింట్లో
బియ్యంకొట్టు! యీసారికార్డు యిస్తానంటే
ఇస్తానో? పట్టపోడొచ్చి, ఈలదగ్గర బట్టుకొని
రెట్టింపునరంకి అమ్మకున్నాడులే! ఎదవలు
మేడలు కొట్టకట్టిస్తన్నార!"

నీలి మాటాడలేదు. పిల్లడ్ని మంచం మీద
వేసింది. అప్పుడేబొమ్మలపడ్డానికి ప్రయత్ని
స్తున్నాడు. భోజనాలయ్యాక పుల్లయ్య
ఆరుగుమీద కూర్చున్నాడు. నీలివంటయింట
పనులుపూరిచేసుకొని- కొడుకుదగ్గర
కూర్చుంది. పిల్లడు పూసులాడుకుంటున్నాడు.
ఇంతలో సంతేవి అలావెళ్ళిపోతూ "పులిగా"

అన్నాడు. "ఏంరా?" అంటేసచ్చిదగ్గరగా
కూర్చున్నాడు. సంతేవిఅపూలోకిపోటిమనిషి.
గరిడీలో ఘటికుడు. వంగపండుచాయ కిరీరం
గేరారికజాల- మూతినింపుగా మీసాలు;
చేతిలోబాణాకర యెప్పడూ వుంటుంది.
వయస్సుపుల్లయ్యకంటే పదేళ్ళు నాచువు.

(48-వ పేజీ చూడండి)

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్నీ, నీ సరియైన
దర్శనమగుంచిన్నీ నీవు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోస్టు
కార్డుపైన నీకు యిష్టమగు ఒక పుష్పము పేరున్నూ, నీవు
వ్రాయులేదీ, వేళ వివరములున్నూ, నీ సరియైన చిరునామా
యిమ్మ వెంటనే వ్రాసి పంపుము.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, నీవు
కార్డువ్రాసిన తేదీలగాయతు 12 మాసములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు,
జీవితమారము, ఏ వ్యవహారములో నీకు జయము కలుగునో, నీ ఉద్యోగం విషయంలో
మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశీగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివా
హము, స్త్రీసఖము, సంతానము, విధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాద్రవ్యలాభము
మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారిగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రము
వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్ప్రవాహము లేవయినా వున్న
యెడల శాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపైన పంప
బడును. మేము పంపిన భోగటా మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల పైకము వాపసు
చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. DevDutt Shastri, Rajyotishi (WP-13) Jullundur City.

భారతాల్లుడు

యన్.త్రైకృష్ణారావు

“చేతిలో పుత్రరాన్ని పెట్టుకొని అలాగే మర్యాదలే ఎల్లాగ, ఇక జరగ వలసినది ఏమిటో అలాచించక?” అంది మధుడు. భార్యమాటలు విని అరికారిమంట పెత్తికెక్కింది ముబ్రహ్మణ్యునికి.

“నీకేం! చాలా ముఖంగా అనేకావు. డబ్బుకోసం ఎక్కడికి వెళ్ళాలో కావాలి అర్థంకావటమలేదు,” అన్నాడు ముబ్రహ్మణ్యం కొంచెం కటువుగానే.

“డబ్బు! డబ్బు! చావొచ్చి పడిపోయింది నీ కొంపలో! ప్రతిదానికి డబ్బు ఎక్కడవుందన్న గొడవ తప్పితే మరొకటిలేదు. మరీపండ్ల ఎల్లా గడు ముంది? మన పిల్లకి మనం చెయ్యకపోతే మరెవరు చేస్తారు? పోనీ వాళ్ళేమైనా గోరంతలు కొండంతలుగా అడుగుతున్నారా? ఈ మాత్రమేనా చెయ్యక పోతే మనకేమైనా మర్యాదగా వుంటుందా?”

“బాగుంది నీవరస! ఉత్తరం చూసేనా మవ్వు మాట్లాడేది? వేలకి వజ్రపు వుంగరము, చేతికి రింగువాచీ, పార్కరుపెన్, “బ్యూటీ మూట్”-రాను పోను నెకండుకొను రైలు ఛార్జీలు - ఇదంతా ఎంత అవుతుందో తెలుసా? కనీసం అయిదువందలేనా కావాలి! ఎక్కడికి వెళ్ళమంటావు ఇవ్వుడు అంత డబ్బుకోసం? అనవసరంగా అవకతవక వాగుడు చాగటం.”

“అంతా ఎంత అవుతుందో నా కనవసరం. మన అల్లుడికి మనం ఎంత

కావాలన్నా ఇవ్వచ్చు. తన మంచిరసానికి, తన మంచినాటికీ, తనబుద్ధిచాతుర్యానికి ఇదేమంత పెద్ద ఖర్చుకాదు."

"అవునవును! తన మహాచాణుక్యదూ! సత్యవంతుడూమా ఇవ్వచ్చుట! ఇవ్వచ్చు! మహా సిఫార్సు చేయొచ్చవు!"

సమయం బాగుండలేదని సుభద్ర లోపల కెళ్ళిపోయింది.

సుబ్రమణ్యం అసలు డబ్బు విషయంలో చాలా గట్టిమనిషి. చాలా బీదకుటుంబంలో మంచి ఆదేశక సేవలు అనుభవించిన తర్వాత తన ఒక్క చేతిమీదే పైకి వచ్చినవాడు. అందుచేత డబ్బువిలువ తనకు బాగా తెలుసు. ఒక్క కానీ ఖర్చు పెట్టాలన్నా తగినంత ఆలోచన చేస్తేనేగాని ఖర్చు చేయడు. ఈయన పద్ధతి భార్యకు కొంచెం కూడా గిట్టదు. ఏ సమయంలో ఎలా ఖర్చు పెట్టాలో ఈయనకు తెలియటం లేదే అని బాధపడుతుంది. క్రిందటి సంవత్సరమే వారి ఏకైక పుత్రిక శోభకు వివాహం జరిగింది. శోభ అద్భుతంకొద్దీ మంచివోలే దొరికింది. చాల మంచి సాంప్రదాయ మనుకొని, తనశక్తికి మించిన ఖర్చుచేశాడు సుబ్రమణ్యం. డబ్బు నీళ్ళలా ఖర్చయిపోతోందే అని అనుకోనే అతిథి భావాలకు సుభద్ర ఇచ్చిన తగిన సమాధానాలతో వివాహం సలక్షణంగా జరిగి పోయింది. శోభ వివాహం జరిగిన తరువాత అదే మొదటి సంక్రాంతి పండుగ. అదే మొదటిసారి అల్లుడు పండక్కి అత్తవారింటికి రావటం.

"ఏమాలాచించారు చివరకు? గబ గబా ఏదో ఒకటి లేల్పగలము మికసలు లేనే లేదు" అంటూ తయారయింది సుభద్ర.

"దినికో పెద్ద ఆలోచన ఏమిటి? మన శక్తికి తగినట్లు ఏదో ఒకటి చేస్తాం. వాళ్ళు అడుగుతున్నారని తలకు మించిన పని చేస్తామా!" అన్నాడు సుబ్రమణ్యం.

"మన శక్తికి తగినదంటే వాళ్ళూరకో వద్దా! అసలు పెళ్ళిలోనే వాళ్ళకి ఎడ మొహాలూ పెడమొహాలూ వచ్చాయి!"

"ఏమే! నవ్వసలు నోరురయే!... నవ్వు మాట్లాడకుండావుంటే నేను చేసిన దానికి వాళ్ళే ఒప్పుకుంటారు. అందులో ఈ పండక్కి అతను తప్పితే ఇంకెవరూ రారు. సురేష్ కు మన పరిస్థితి అంతా బాగా తెలుసు. పెళ్ళిలోనే నేను చేసిన ఖర్చుకు చాలా బాధపడ్డాడు. అందుచేత మనం చేసినదానికి అతను ఏమీ అనడు. పానకంలో పుడకలా నవ్వు అనవసరంగా కలగచేసుకోకు!"

"ఈ పప్పులేం పుడకవు అల్లుడిదగర. శోభ కొచ్చిన వుత్తరంమానే తెలుస్తుంది అతని మనస్సులోని సంగతి!"

"ఆ!... శోభకు వుత్తరం వచ్చిందా! అతని దగ్గర్నుంచే? అమ్మాయి శోభా! ఇల్లారా!..."

"ఏం నాన్నా?" అంటూ వచ్చింది శోభ.

"ఏమిట! ఉత్తరం వచ్చిందిట కదా! నాతో చెప్పనేలేదే!" అంటూ నవ్వుతూ

వాళ్ళెల్లంతో ప్రశ్నించాడు మా తురిని సుబ్రమణ్యం.

నీగు ఆమెను అవరించటంవల్ల శోభ మాట్లాడలేదు.

"ఉత్తరంలో ఏమేనా ముఖ్యవిషయాలు...ఉన్నాయా?" అంటూ మళ్ళీ నవ్వుతూనే ప్రశ్నించాడు సుబ్రమణ్యం.

శోభ మానం...

"నవ్వు నాకు ఉత్తరం ఇవ్వనక్కర్లే దమ్మా! మాతో చెప్పవలసిన విషయాలు ఏమేనావుంటే..."

"ఏమిలేవు నాన్నా. సంక్రాంతి పండుగ చాలా జోరుగా వుంటుంది కాబోలు అని రాశారు అంతే" అని లోపలికి వెళ్ళిపోయింది శోభ.

"చాలా జోరుగా.....అంటే సందేహంగానే వుం!" అన్నారు సుబ్రమణ్యం.

"చాలా జోరుగా అంటే, చాలా బాగా ఎవళ్ళు మనస్సులూ బాధపడకుండా సంతోషంగా వుంటుందని ఆరం" అంది సుభద్ర.

"ఓహో!...మరి అందరి సంతోషం కోసమేగా పండగ వస్తోంది." వ్యాఖ్యానాన్ని పూర్తిచేశాడు సుబ్రమణ్యం.

"అయితే చివరకి ఏం చేస్తారేమిటి?"

చాలా ఖచ్చితంగా అడిగేసింది సుభద్ర.

"చేసేదేమిటి వల్ల కాదు! ఇప్పమేలే వుంటాడు. కష్టమేలేతిరుగుటపాలో మాటకట్టేస్తాడు. శిల్పపంచె, శిల్పకండువ, దారి ఖర్చులకు యాభయి రూపాయలు. ప్రస్తుతానికి యింతే! మళ్ళీ సంక్రాంతికి అతను అడిగినవన్నీ ఇవ్వచ్చులే!"

"మరి ఉంగరం, గడియారం మాట."

"వాటికి డబ్బు?"

"డబ్బు రామశర్మగారు పంపుతాడని చెప్పారుగా?"

"వాటి నమ్మకమాట నిజమే. కాని ఇంత వరకూ వాడు వుత్తరంకూడ రాయలేదు. మన డబ్బు మనకు ఇవ్వటానికి వాడికి కష్టంగా వుంది."

"అసలు మీరు సరిగా అడిగిలేకదా? ఆ డబ్బు వచ్చినట్లయితే అది ఈ పండక్కి ఎక్కడై ఖర్చయిపోతుందో అని మీ భయం! పెళ్ళంటూ అయినతరువాత ఇదేకదా మొదటి పండగ? పోనీ ఒక వుంగరమేనా ఇచ్చేందుకు ఏర్పాటుచేయండి. మనకోసం కాకపోయినా మన మర్యాదకోసమయినా ఇవ్వద్దా" అది సుభద్ర.

"ఆరంభించావా నీ పల్లవి! తగలడినవ్వే వుంది మన మర్యాద. ఈ డబ్బుకోసం నన్ను ఏ గోతిలో దిగమంటావో చెప్ప...దిగుతాను. నీకందుకీ శ్రమ. సురేష్ నేను చెప్పినట్లు వివేకబుగా చేస్తాను. నవ్వు అనవసరంగా దిగులుపడకు....."

"అల్లుడు ఒప్పుకొంటే సరిపోతుందా ఏమిటి! అతని వాళ్ళు ఒప్పుకోవద్దా! రేపు ఈ విషయాన్ని ఆధారంగా తీసుకొని ఏదేనా గొడవ చేస్తే మన శోభ కదా కండ్లు నలుపుకుంటూ కూర్చోంటుంది!" అంది. సుభద్రకు ఏడుపుకూడ వచ్చింది.

"భగవంతుడా!...ఎవ్వరికైనా సమాధానం చెప్పవచ్చు కాని ఇంట్లో ఇల్లాలికిమాత్రం సమాధానం చెప్పలేమన్నారే ఇందుకే కాబోలు. మహాప్రభో! నీకో నమస్కారం గాని నవ్వు లోపలికి వెళ్ళు! ఈపండగ సమాచారమంతా నాకు వదలిపెట్టు. ఆ సంగతి నేను చూసుకొంటాను. రేపు ఏదేనా గొడవ వస్తే నాది జవాబుదారీ! కావాలంటే వాళ్ళి క్కాళ్ళకూడా పట్టుకొంటాను, సరేనా! ఇక నవ్వు వెళ్ళి నీ పని చూసుకో," అని ముగించారు సుబ్రమణ్యం.

సుభద్ర ఓ విధంగా తృప్తిపడి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

సంక్రాంతి పండుగ దగ్గరకొస్తున్న కొద్దీ సుభద్రకు ఒకటే మాదావుడి. భోగినాటికి ముందుకోజానే వస్తున్నట్లు సురేష్ ఉత్తరం వ్రాశాడు. ఉత్తరం చూసిన తరువాత సుభద్ర శింగారు చెప్పినక్కర్లేదు. అల్లుడి ఖుషిచి సుబ్రమణ్యం గారికి పరిస్థితి అంతా అయోమయం.

అనుకోన్నట్లుగానే అల్లుడు రాసే వచ్చాడు. మర్యాద తక్కువ అవుతుండేమో నన్ను భయంతో సుబ్రమణ్యంగారు స్తేషనుకువెళ్ళి అల్లుడిని తీసుకొని వచ్చాడు. తనలోకూడా తనవా శైవరూ రాకపోవటంవల్ల, మామగారింట్లో వెలుసరి ఏమిచేయకుండా చాలా సహజంగానే ప్రవర్తించాడు సురేష్.

"ఇంటిదగ్గర అందరూ కులాసాయేనా నాయనా!" అమ్మగారిని కూడా తీసుకొని వస్తే చాలా బాగుండేది. ఏం నాయనా అంత చిక్కిపోయావు?" మాతృవాత్సల్యంతో ప్రశ్నించింది అల్లుడి సుభద్ర.

"అంతా కులాసాయేనండి. నాన్నగారికి "అస్తమా" కదా! అందుచేత అమృతావటానికి వీలేకపోయింది" అంటూ నవ్వుతూనే సమాధాన మిచ్చాడు సురేష్.

"ఆస్తమా? ఒకటేమందు. అసనాలు వేయటమే. నాన్నేహితుడొకడు వందల కొలది డబ్బుఖర్చుచేసి నా వ్యాధితగ్గలేదు. చివరకు ఎవరో ఒక యోగి అతనిపరిస్థితి చూచి జారిపడి కొన్ని అసనాలు చెప్పి నే

★ భలే అల్లుడు ★

యించాడుట. ఇప్పుడు భీముడులావున్నాడు,” అంటూ పొదిట్టావున్న ఉయ్యాలబలమీద పక్కాసనం వేసుకున్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

అలాంటి మామ లోకాభిరామాయణం తిరగవేస్తున్న సమయంలో సురేష్ కు ఒకటో రకమైన కోపం వచ్చింది.

మధ్యాహ్నం భోజనాలయక మేడమీద గదిలో కొంచెంసేపు నిద్రపోయి, తన ప్రయాణ బడలికను తీర్చుకున్నాడు సురేష్. పొయంతిం సుమారు అయిదుగంటలకు

మెళుకువ వచ్చింది.

ఆకాశ మంతా దట్టమైన మేఘాలతో నిండి చిన్న చిన్న తుంపరలు రాలివ్చాయి. చల్లగాలి వస్తోంది. మేడమీద తన ఒంట రిగానే వున్నాడు—ఆసమయంలో తన ప్రేయ్యురాలు కోర్కె జాపకం రావటంలో ఆశ్చర్యంలేదు! తన కోర్కెవిషయం ఆలోచిస్తున్న సమయంలోనే తలుపుదగ్గర గాజులు కబం చిన్నగా విప్పించింది. వెనక్కు తిరిగి చూశాడు సురేష్.

కాఫీ ఫలహారాలతో కోర్కె ప్రత్యక్షమయింది!

మయింది!

“నిన్ను గురించే ఆలోచిస్తున్నాను. నువ్వే వచ్చేకావు” అన్నాడు సురేష్.

కోర్కె మాట్లాడకుండా కాఫీ ఫలహారాల బల్లమీద పెట్టి ఆల్లాగే నిలబడింది.

“ఏం కోర్కె మాట్లాడవు? నామీద కోపమా?” అన్నాడు సురేష్ బ్రతిమాలే భావంతో.

“ఉత్తరాల నేటి అల్లాగే రాస్తాడు కాబోలు. ఎవరేశా చూస్తే” అంది కోర్కె మెరిగా.

“తప్పమాటలేం రాయలేదే?”

“తప్ప మాటలు లేకపోలే మాత్రం?”

“నా వుత్తరం నీకు తప్ప మరొకరి చేతికి వెళ్ళదని నాకు బాగా తెలుసు. అందుకే ధైర్యం చేసి రాశాను.”

“ఒక వేళ కాలం ఖర్చుకారి ఎవరేశా చూస్తే?”

“ఆ! చూస్తే మాత్రం చంపేస్తారా! మనిద్దరమూ పెళ్లయిన వాళ్ళ మేకాని, కాని వాళ్ళము కాదుకదా! ఒకవేళ చూస్తే కొంచెంసేపు వాళ్ళలో వాళ్ళు వత్తుకొని నోరుమానుకొని కూర్చోంటారు. ఇంకా కొంచెము గటివోయితే మనం ఎదురపడి వపుడు మనమాటలను మనవై పే నీసిందీలలా వదులారు. అటువంటి వాళ్ళందరికీ తారా జావ్వలా సమాధానం చెప్పేందుకు నేనుం డగా నీకెందుకు భయము?”

“ఏమైనప్పటికీ అటువంటి ఉత్తరాలు నాకు కోపాన్ని తెప్పిస్తాయి!”

“ఓహో!...సరేగాని...నాకు తెలియక అడుగుతాను. ఆ వుత్తరం నీకన్నా ముందు ఇంకెవరేశా చదివారా?”

“లేదు. ముందు నేనే చదివాను. ఇంతల్లోకే అమ్మ వచ్చింది. ఉత్తరం ఇవ్వ మరది”

“నువ్వు ఇచ్చావు కాబోలు”

“ఊహ! ఏమంత ముఖ్యవిషయాలు లేవని చెప్పాను. అంతేకాని ఉత్తరం ఇవ్వ లేదు.”

“మరి ఇంతటి దానికి అంత ఖం గారు పడతానెందుకు? ఎల్లా అయిన ఈ పల్లెటూరి వాతావరణం నిన్ను ఇల్లాగే మాట్లాడినది. ఈసారి అత్తవారి ఇంటినుంచి వుట్టింటికి వచ్చి వపుడు నాకు ఉత్తరాలు రాస్తావు చూడు! అవుడు నేను నీకు చెప్పాల్సి వస్తుంది ఇటువంటి ఉత్తరాలు వ్రాయద్దని” అంటూ చనుక్కిరించాడు సురేష్ చిరిపిగా.

“చాలా సంతోషించాం గాని కాఫీ తాగండి చల్లార పోవండి.”

“నిన్ను చూస్తూ కాఫీ సంగతే మర్చి పోయాను చూశావా!” అన్నాడు సురేష్ కొంటేగా.

“ఇంత విరుందు” — ప్రతివ్యక్తవారము రేమియో సెల్ 41.72 మీటర్లమీద పొయంతిం 6-30 నుండి 6-45 వరకు విని అనందించండి.

కాఫీ ఫలహారం పూర్తయింది.
“మరి...” అంటూ దగ్గరకువచ్చి ఏదో చెప్పబోయాడు సురేష్.

“నాకు తెలుసు లెండి మీ నాటకం.” అంటూ X బ X బా కిందకు వెళ్ళిపోయింది శోభ. ఆ రిక్తా త కొంత సేపటికి మా మ గారు మేడమీదకు వెళ్ళారు.

“ఏం సురేష్ బాగా నిద్ర పడిందా!”

“అహ!...మీ మేడ చాలా సౌకర్యంగా వుంది...మీరు పండక్కి కొన్న బట్టలు చూశాను...” అంటూ మెల్లిగా సంభాషణ ప్రారంభించాడు సురేష్.

“ఓహో!...బాగున్నాయా? నీకు తృప్తి కాదా?”

“అన్నీ బాగానే వున్నాయి కానీ...”

“అ!...అ!...మనస్సులో వున్నది చెప్ప సురేష్. ఇదేమన్నా పరాయివోటా?”

“నా మట్టుకు మీరు ఏం చేసినా పరమ తృప్తి. కానీ మా ఆమె గారు న్నార చూశారూ! చాలా పట్టుదల మనీషి. ఉంగరం, గడియారం లేకుండా రావదని చెప్పేసింది. ఏమైనప్పటికీ పెద్ద వాళ్ళు చెప్పినట్లు వినాలి కదా? అన్నాడు సురేష్.

సుబ్రమణ్యంగారికి ఎల్లొక్కమే తగిలి నంత పని అయింది. తనతో చెప్పకుండా, శోభ, బట్టలు తెచ్చిచూపించిన ఫలితం ఇదంతా అనుకోన్నారు. ఇంకా ఏమేమి చెప్పిందో! మీ రడిగిలే లేదనరు అనికూడా చెప్పేవుంటుంది! ఆలోచించగా ఆలోచించగా కన్న కూతురుమీదే పట్టలేనికోపం వచ్చింది.

“ఏమిటి అంత దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నారు?” అని అడిగాడు సురేష్.

“అబ్బే! ఏంలేదు సురేష్!...ప్రస్తుతం లో డబ్బు పర్మబాలుకాలేదు. అంతకంటే ఇంకేమీలేదు” అంటూ నసిగారు సుబ్రమణ్యం.

“కనీసం మా ఆమెగారి తృప్తికోసం మీరు అని లేవటం అవసరం. అలా అయితేనే వచ్చేనెలలో మా కాపరం పెట్టుకోవటానికి వీలవుతుంది. అందుకని...” ఇదంటే అంటూ నాలుగు మారు రూపాయలు నోట్లూ ఆయన చేతిలో పెట్టాడు సురేష్!!

“ఏమిటి సురేష్ యిది?” అంటూ తెల్లబోయారు సుబ్రమణ్యం.

“డబ్బును గురించి ఇబ్బంది పడుతున్నానన్నా కదూ? దీనితో జరగవలసినది జరిపించండి. ఎలా అయితేనేం మా ఆమెగారు సంతోషిస్తే అంతే చాలు.”

“రేపు ఈ విషయం మీ వాళ్ళకు తెలిస్తే...”

“ఎవ్వరికీ తెలియదు. నేనెవ్వరికీ దా

తెలియటానికి! ఇది మన మనస్సులలోనే వుంటుంది” అంటూ లేచాడు సురేష్.

సుబ్రమణ్యంగారి ఆశ్చర్యానికి సంతోషానికి పట్టపగాలులేవు. “నా అల్లుడు ఇంత మంచివాడా!” అనుకోన్నాడు తనలో.

మర్నాడు సంక్రాంతి పండుగ వారింట్లో ఎలా వుండో వేరే చెప్పనక్కర్లేదు. అంతకు ముందే కొన్న బట్టలతోపాటు, రెండు వందల విలువైన ‘రిస్సువాచీ’ కూడా సురేష్ చేతికి వచ్చాయి.

వేలికి సరిపోయే వుంగరం వెంటనే దొరకక పోవటంవల్లా అందునిమిత్తం, పార్క్కురు వెన్ను నిమిత్తం మరొక రెండువందల కూడ సురేష్కు చేరాయి. చివరకు అడిగినవన్నీ సమకూరటం వల్ల సుభద్రకూడా చాలసంతోషించింది.

“మీరు బట్టలతోటి మాత్రమే ఈ పండుగ అని చెప్పి, గడియారం కొనటమే కాకుండా రెండువందల కూడా చేతికి ఇచ్చారే! ఈ నాటకమంతా అడిగి నన్ను ఏడిపించటానికి కదూ? మీ మగాళ్ళు ఎప్పుడూ ఇంతే! అడదంటే మచులోకువ. ఎంతసేపూ అడదాన్ని ఎలా ఏడిపిద్దామా అనే ఆలోచిస్తుంటారు.” అని చెప్పి పొడిచింది భర్తను సుభద్ర.

అసలు రహస్యం అల్లుడు ఇంట్లో వుండగ చెప్పటం ఆయనకు ఇష్టములేదు. అందుకని ‘మన అల్లడికి మనం చేయకపోలే మరెవరు చేస్తారు?’ అనేకాదు.

సంక్రాంతి వెళ్ళిన మర్నాడు, ఆ త్రమామలకు నమస్కరించి, ప్రేయసాలికి, ఆమె కన్నీటికి తగిన సమాధానం చెప్పకొని వెళ్ళిపోయాడు సురేష్.

“అమ్మయ్య!” అంటూ దీర్ఘ శ్వాసాన్ని విడిచాడు సుబ్రమణ్యం. అనుకోని విధంగా ఈ సంక్రాంతి పండగ గడిచినందుకు ఆయనకు చాలా సంతోషం.

“అల్లుడినువను ఏమీ బాధపడలేదు కదా” అంటూ వచ్చింది సుభద్ర.

“బాధపడదూ మరి? నాలుగు వందల కదా యిచ్చాడు” అన్నాడు సుబ్రమణ్యం పరిహాసంగా.

“అ!...” మార్పు పోయినంత పని అయింది సుభద్రకు. “మరేమిటన అన్నావు? తన చేతికిచ్చిన రెండు వందలూ, తనకి గడియారంకొన్న రెండు వందలూ ఎవరి డబ్బునకుంటున్నావు? తన డబ్బే! ఇంకా వివరంగా చెప్పాలా! సురేష్ తన చేతినుంచి నాలుగు వందల రూపాయలు తీసి తన తల్లి తృప్తికోసం ఆ వస్తువుల కొనమని నాకిచ్చాడు. గడియారం దొరికింది కాబట్టి మిగిలిన డబ్బు అతనికి ఇచ్చివేశాను. ఇప్పుడు అర్థమయిందా!”

“అయ్యో! అయ్యో! ఇంత అన్యాయం ఎక్కడేనా వుందా!”

“అన్యాయమూ లేదు - గిన్యాయమూ లేదు. మన అల్లడికి మనమీదవున్న మనుకారం అటువంటిది. అనాడే నేను చెప్పలేదూ అతని స్వభావము. కష్టపడేవాళ్ళను చూసి సహించలేదు. అతను ఈనాడు చేసిన ఉపకారానికి రెట్టింపు మనం వచ్చే సంవత్సరము చెద్దాం,” అన్నాడు సుబ్రమణ్యం.

“ఏమైనా మీరు చేసిన పని ఏమీ బాగా లేదు. అతని డబ్బు తీసుకొని...”

“అదుగో మళ్ళీ అడేమాట! పని జరగటం ప్రధానమే పిచ్చిదానా! ఎందుకు అంత రాద్ధాంతం చేస్తావు? శోభ వస్తోంది. దాని చెవిని పడేసు!”

“ఏమూ శోభా! ఇంకా నిద్రపోలేదా! మీ ఆయనకి రైల్వో బాగా స్థలం దొరికింది. వెళ్ళగానే నీకు ఉత్తరం వ్రాస్తానన్నాడు” అన్నారు సుబ్రమణ్యం కూతురుతో పరిహాసంగా.

“మద్రాసులోవున్న రామకీర్త్యగారు మీకేమైనా బాకీ వున్నారా, నాన్నా?”

“అవునమ్మాయివ్వాలి. అయిదు వందల ఇవ్వాలి. సంపుతానన్నాడు కాని యింకా పంపలేదు.”

“ఆయన ‘యాయన’ దగ్గరికి వచ్చి మీకివ్వమని అయిదు వందలూ ఇచ్చారుట. అందులో నాలుగు వందలూ మొన్న మీకిచ్చారుట. మిగిలిన వందలో యాభయి రూపాయలు తన ఖర్చులకు పోను మిగిలిన యాభయి రూపాయలు మీకివ్వమని నాకిచ్చారు,” అని సురేష్ తనకిచ్చిన యాభయి రూపాయలూ తిండికిచ్చింది శోభ.

“ఇదంతా సురేష్ నీతో ఎప్పుడు చెప్పాడు?” అని అడిగారు సుబ్రమణ్యం. “బయలుదేరేముందు.”

సుబ్రమణ్యం కొన్నిక్షణాలు ఏమీ మాటాడలేకపోయారు.

“డబ్బుయిచ్చేటప్పుడు రామకీర్త్యయిచ్చాడని చెప్పలేలేనే” అన్నాడు.

“తనచేతినుంచి ఇస్తున్నానని చెప్పాడు కాబోలు! తన గనుక రామకీర్త్యగారు ఆ డబ్బు యిచ్చారని చెప్పివున్నట్లయితే మన స్ఫూర్తిగా ఆ డబ్బుఖర్చుపెట్టి వుండేవారా? ఇందులో సగంకూడా ఖర్చుపెట్టేవారుకాదేమా.....ఇప్పటికేనా అర్థము చేసుకోగలరా.....ఈ అల్లడిదగ్గర మన పప్పులేమీ వుండకవని.....మా మంచిపని చేశాడు! భరే అల్లుడు...మావగారికి తగినవాడే” అంది సుభద్ర పరిహాసంగా.

“నామాన్యుడుకాదు. దేవాంతకుడు ఈ అల్లుడు” అని మాత్రం అన్నారు సుబ్రమణ్యం యింకేమీ అవలేక!

జీడుర్వలు

[మేజిస్ట్రేటు సుందరరామయ్య గారింట్లో—అయన భార్య సుందరమ్మగారు, కూతురు నిర్మల, కొడుకు శంకర్ హాలులో కూర్చుని]

నిర్మల: ఆరేయ్! శంకర్!

శంకర్: ఏమక్కా!

నిర్మల: ఒక రిక్వెస్ట్!

శంకర్: ఓన్, ఒక టే మిటి? ఫోర్ రిక్వెస్టులు వింటాను. చెప్పు. ఏమిటిది?

నిర్మల: దయచేసి సీమాత్ ఆర్డర్ సంగీతం ఒక అయిదునిముపాలు ఆవుచేసి, నీవు కూడా ఆ అయిదు నిముపాలు నోరు మూసుకో.

శంకర్: హుం. నాకు ముందే తెలుసు. ఐదు దీర నిముపాలు—నిశ్చలంగా ఉండటమే! అది నాకు అన్నాచురల్—అసహజం.

నిర్మల: నా కనలే తలనొప్పిగా ఉంది. ఏదో తోచక కాస్త యూవీ ట్రెమ్మ చూద్దామంటే నీ మ్యాజిక్ తో ఒక్కక్షణం కూడా చదవ లేకుండా ఉన్నాను.

శంకర్: నువ్వు గట్టిగా చూపుతుంటే అది వినలేకనే నేను ఆర్డరు వాయిస్తున్నాను.

నిర్మల: అమ్మా—చూడమ్మా! వీడితో ఏం చెయ్యటం—ఇవ్వాలి సీనీమాకు తీసికెడతానన్నారు నాన్నగారు! అయిదున్నర అయినా ఇంకా రాలేదు. ఎప్పుడొస్తారో. ఏం తీసి కెడతారో! ఇంట్లోనైనా ఉందామంటే శంకర్ గాడి న్యూసెస్సు.

శంకర్: అక్కా! ఒక రిక్వెస్ట్.

నిర్మల: ఏమిటిది! నీ తలకాయ.

శంకర్: పార్లమెంటరీ లాన్ శ్వేజి—అంటే సభ్యమైన భాష—ఉపయోగించు.

సుందరమ్మ: అబ్బ! ఏమిటరా. ఒకటే పోట్లాట! సీనీమాకు పోతే నువ్వు వాళ్ళమ్మాయితో పోరాదూ? నాన్న గారెందుకు?

శంకర్: ఆ ఇంగ్లీషు సీనీమా వీళ్ళకేం తెలుసుంది? అర్థం చెప్పటానికి నాన్నగారు లేక పోతే!

నిర్మల: నీకు మహావచ్చులే—బట్టరింగ్లీ షు. అమ్మా! నాన్నగారు వచ్చారు.

(ప్రవేశం సుందరరామయ్యగారు)

సుందరరామయ్య: ఏమిటమ్మా. లేగ వాదించుకుంటున్నారు?

నిర్మల: ఏంలేదు నాన్నగారూ! మీ కోసం వెయిట్ చేస్తున్నాను. సీనీమాకు పోదామన్నానుకదా. ఇంకా ట్రైము కూడా ఎంతోలేదు.

సుందరమ్మ: ఉండమ్మా! కాస్త కాఫీ అది తీసుకోనీ నాన్నగారిని.

సుందరరామయ్య: (నిట్టూర్చి) కాఫీ తాగినా కూడా ఇవ్వాలి ఎక్కడికీ కదిలే ఓపిక లేదమ్మా. నువ్వే వెళ్ళిరాతల్లీ. లేక పోనే రెళ్ళ వెళ్ళదాం.

నిర్మల: మీ రెళ్ళుదూ ఇంకే నాన్నగారూ! సరే రేపే వెళ్ళదాం. పదరా. శంకర్! పీడెరుగ రింటికేనా వెళ్ళోద్దాం, కారమ్మ అడుకోవచ్చు.

ఆర్. వి. శాంత

శంకర్: సరేపద—

(నిర్మల్, శంకర్ ల నిష్క్రమణ)

సుందరమ్మ: ఏమండి బాగా అలసినట్లున్నారు ఒంట్లో నలతగా ఉందా?

సుందరరామయ్య: ఆ—బాబులేమైనా వచ్చారూ.

సుందరమ్మ: మా అన్నయ్య రాశాడు. ఎదో సంబంధం ఉండిత ఆమ్మాయికి అన్ని విధాలాతెగిన సంబంధం అనీ, అయిదు వేలు కట్నం అడుగుతున్నారనీ వాశాడు.

సుందర: హుం! అయిదు వేలు — ఎవ రివ్వగలరు? ఆ సంబంధం మనకు పనికిరాదు.

సుందరమ్మ: పనికిరాదంటే ఎలా చెప్పండి—ఎల్లాగో తలతాకట్టు పెట్టి డబ్బు లేవాలి. మనకా—ఏ పదిమందో ఆడపిల్లలు లేరుకదా! ఉన్న ఒక్కపిల్లనీ ఎంతైనా సరే మంచిదోట పడెయ్యకపోతే దాని ఉసురు మనకి తగలదు టండీ.

సుందర: ఇదన్నీ నాకు తెలుసు. మన ఇంటి పరిస్థితులన్నీ నీకు కూడా తెలుసు.

సుందరమ్మ: బ్యాంకులో ఉన్నదంతా తీసినా చాలదంటారా!

సుందర: ఉన్నదంతా ఎంత! ఐదారు వేలు ఉంటుంది. శంకరం ఇంటరు ప్యాసయ్యాడుకదా! ఇక వాడు ఇంజనీరింగు చదువుతానని కూర్చున్నాడు. దాని కెంత కావాలో తెలుసా? ఉన్నదంతా అమ్మాయి పెళ్ళికి ఖర్చుచేస్తే తరువాత ఏంచేయాలి?

సుందరమ్మ: ఏంచేయాలి—అవును మరి, మనస్థితి అల్లా ఉంది. న్యాయానికి కట్టుబడి—ఇరవై సంవత్సరాలు ఉద్యోగం చేశారు—మీ తోటి వాళ్ళంతా నలుగురేనీ పిల్లలకు పెళ్ళికు చేసి మేడలు కట్టుకొని సుఖపడుతున్నారు.

సుందరరా: ఇంకా వాళ్ళ పెళ్ళాల మెళ్ళల్లో ఇన్నేసి నగలు—చెల్లూ!

సుందరమ్మ: అనుగో నే నేనున్నా నగలడిగానా? ఇంతికూ ఇది నాఖర్క—ఏమన్నా ఏమి లేకపోయినా, ఇంత గారాబంగా పెంచిన నాచిట్టితల్లికైనా ఒక గొప్పసంబంధం చెయ్యాలనుకొని ఆశపడ్డాను. కావాలన్నది లేదనకుండా ఇంత ముద్దుగా పెంచి దాన్ని చివరకు చదువు సంధ్యలైనా లేని ఏ గుమాస్తాకో...

సుందరరా: ఆ. ఆ! అల్లా అనకు—గుమాస్తా అంటే అంత లేకకాదు. మొదట్లో నేనెవర్నీ? పదేళ్ళు గుమాస్తా చేయలేదూ? గుమాస్తాకు చదువు సంధ్యలు తక్కువనీ, సంస్కారం తక్కువనీ భియపడకు. అమ్మాయి అదృష్టం బాగుండాలి గానీ, నీదయవల్ల, ప్రస్తుతం దేశపరిస్థితులుమారాయి. ఎమ్మెలు కూడా గుమాస్తాల్లోనే మనకు దొరికవచ్చు.

సుందరమ్మ: ఇంతకీ గుమాస్తాకంటే మంచి సంబంధం అమ్మాయికోసం చూడకూడదని మాకే పట్టుదల ఎందుకండీ?

సుందరరా: నాకేమీ పట్టుదలలేదు. కాని మన శక్తి కూడా ఆలోచించాలి!

సుందరమ్మ: క్రి, క్రి, అంటే, ఒకరికి మాత్రం దేముడు తీసికొచ్చి ధనం ఇస్తాడేమిటి. కావాలన్నప్పుడు కలిసాచ్చే పరిస్థితి

కులు కల్పించుతాడు-అప్పటికీ, మనం లేదు లేదు అనే కూర్పుంటే అది మన ఆసమర్థత అవుతుంది.

సుందరరా: ఇంతకీ సువ్యసే దేమిటి? ఇప్పుడు పదివేలు సంపాదించాలంటే నా కలా సాధ్యమవుతుందంటావా?

సుందరమృ: ఆ పట్టుదలే ఉంటే మార్గాలు తప్పకుండా ఉంటాయి.

సుందరరా: నాకేమీ కనపట్టలేదు.

సుందరమృ: ఏమండీ, మీ కోర్కెలకు రాకుండావుంటే ఒక్కమాట చెప్పనా?

సుందరరా: మళ్ళీ ఆ ప్రశ్న ఎందుకు, చెప్ప!

సుందరమృ: ఇప్పుడు అమ్మాయి పెళ్ళి, కింకరం చదువు మనకు పెద్ద గండాలు. మన పరిస్థితుల్లో అవి మన శక్తికి మించినవే కావచ్చు. అయినప్పటికీ, అలాగని మనం ఊరుకుంటే, పిల్లల్ని కూడా బతికే నన్నా కూర్చు మనల్ని గురించి కొద్దపడతారు. అందుకల్లా వాళ్ళ కోరికలకు మనం కొంత త్యాగం చెయ్యాలి-అవసరమైతే.

సుందరరా: త్యాగం-అంటే! నీ మాటలు నాకేమీ అర్థం కావటంలేదు. ఇన్నా కూర్చునే చేసిందేమిటి?

సుందరమృ: ఇన్నా కూర్చు, మీరు మంచి దని తోచిన మార్గాల్నే ప్రవర్తించారు. అందుకు నే నెన్నడూ అడ్డం చెప్పలేదు. పైగా సంతోషంగా మిమ్మల్ని సమర్థించలేదా?

సుందరరా: సుందరం! నీ కేదో మనసు కలతగా ఉంది.

సుందరమృ: కలత ఏమీలేదు. ఎన్నాళ్ల నుంచో మనస్సులో కొటుకుంటున్న విషయాలు మీతో ఇవ్వాలి చెప్పేస్తే, మనస్సు తేలిక పడుతుందని చెబుతున్నాను- ఏమీలేదు. నమ్మి సంపాదించమంటాను. నా కోరిక - నా పిల్లల కోరిక.

సుందరరా: మీకోరిక కాకపోతే, ఇరవై సంవత్సరాలనుండీ నే చేసిన చాకీరి అంతా ఎవరికోరిక. ప్రపంచంలో ప్రతి మనిషీ, భార్య పిల్లలకోరికమే అన్ని ఆబధాలు ఆడుతాడు. అన్ని అన్యాయాలు చేస్తాడు. లేకపోతే సన్యాసికి ఏం కావాలి!

సుందరమృ: అలా కోరికలకుండి-మీరు. నా కోరిక ఏమీ చేయలేదని నే నెల్లా గంటాను. అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది - నన్ను మీ రంతో ప్రేమించారు. నే నెంతో అదృష్టవంతురాలిని. ఇప్పుడు మీ ప్రేమ నా కోరిక కాదు కావలసింది. నాకు మీరు, మన జీవితాలకంటే ముఖ్యమైన పిల్లలకోరిక-మీ ప్రేమ త్యాగం కావాలి.

సుందరరా: ఇంతకూ నీ వనేదేమిటా నా కేమీ అర్థంకాలేదు. నేను నా పిల్లల్ని

ప్రేమిస్తానని దుజువు చెయ్యాలంటే ఏమి చెయ్యాలి?

సుందరమృ: ప్రేమనేది ఉంటే, దాని కిప్పుడు పరీక్ష వచ్చిందనుకోండి. వాళ్ళ కోరికలకు మీ రిన్నాళ్ళ నుంచి చేయని పని ఒకటి చేయాలి. మనం కాళ్ళ కంటే ముందు. ఉన్న నాలుగు అంగులలో నే మంచిదో చెడదో ఏదో ఒక మార్గంలో వాళ్ళ కోరికలకు ఇంత సంపాదించి పోవాలి నీవే బాధ్యత మనది. మీరు వాళ్ళ మంచి కోరికలే మీ పట్టుదల కొంచెం వదలాలి. అవసరమైతే మీ నియమాలకు కొంచెం వ్యతిరేకంగా వెళ్లాలి.

సుందరరా: సువ్యసేది నాకు తెలిసింది! లంచాలైనా తీసికొని ఇప్పుడు పదివేలు సంపాదించాలంటావు. ఇరవై సంవత్సరాల నియమబద్ధ జీవితం ఒక్క పాడుపనితో సరి. త్యాగాన్ని గురించి నీ విచ్చిన ఉపన్యాసం నా కిప్పుడు అర్థమైంది. నా గౌరవం ఏమైనా, నా అంతర్జాత్య ఏం చెప్పినా అవన్నీ లేక్క చెయ్యబద్ధం అవుతుంది.

సుందరమృ: మీ అంతర్జాత్య విషయం నాకు తెలియదా! కాని మీ గౌరవం ఏమీ పోగొట్టుకో నక్కరలేదు. అసలుసంగతి చెబుతాను వినండి. ఇవ్వాలి మధ్యాహ్నం మనింటికి, పెదనాయుడిగారి తల్లి బ వచ్చింది.

సుందరరా: ఆం. పెదనాయుడుగారి- అంటే జమీందారు. ఆయన తల్లి ఎందుకు వచ్చింది?

సుందరమృ: ఆవిడ అలుడిమీద ఏదో కేసుందిటకదా? నాకర్ని కొట్టివంపాడని. ఆ గొడవంతా చెప్పింది. అసలు వాడికి ఏదో జబ్బుండి చచ్చిపోయాడుట కాని కొట్టివంపాడని కాదుట.

సుందరరా: ఓ అలాగా! చాలా ఉంటే కథ-కేసు నా దగ్గరే ఉంది. సవ్యసే అందుకే ఇవ్వాలి గ్రంథం అంతా చదివావు.

సుందరమృ: ఇంతకీ నా మాట వినండి: ఆవిడ మన ఇంటి పరిస్థితులన్నీ అడిగింది. పిల్ల పెళ్ళి మాట మీరేమీ చెంగ పెట్టుకోవద్దంది.

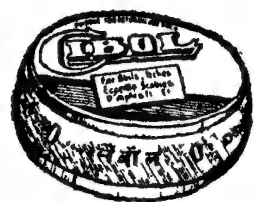
సుందరరా: కేసునా అట్లుంటే విడిపించమంది. అంతేనా?

సుందరమృ: అది నావల్ల కాదనీ, మీరు చెబుతే వినరనీ నేను చాలా చెప్పాను. ఆవిడ వినపించుకోలేదు. తన కూతురూ, మన అమ్మాయి లాంటిదేననీ, దాని పనులు ముంకుములు కాపాడాలనీ బ్రతిమాలి ఏడిచింది.

సుందరరా: (మానం-ఒక్కక్షణం) సుందరమృ: ఆవిడ ముఖమూ నే ఆవిడ అలుడివలని జంకా తప్పేమీ లేదనే తోస్తుంది. కోరికలకు రెండు రెన్నులు తన్నులే మాత్రం అంతలోనే చస్తాడా? ఏదో జబ్బు కో ఉండకపోతే.

సుందరరా: ఆ దృశ్య మెంటు కి నిన్ను నాగానే తయారు చేసింది. అయితే కోర్టులో నువ్వే వాదించకూడదూ!

సుందరమృ: మీరిల్లా అంటారని నాకు

చ ర్మ బాధ ల క న్ని టి కి “ నై బాల్ ”

చర్మవ్యాధు లన్నిటిని శీఘ్రంగా నివారణచేసి, విషక్రిమి నాశనియై త్వరితంగా కుదుర్చుటలో “నైబాల్” ప్రసిద్ధి కెక్కింది. కురుపులు, గడ్డి, ఎక్జిమా, స్కావిన్, మొటిమలు, తామర, కాలివగుళ్లు, వ్రణములు, మొదలైన వాటిని కుదుర్చుటలో అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది.

విడ్డల ఆరోగ్యమునకు ప్రసిద్ధిచెందినది.

“ర మ జీన్ బే బి గ్లై వ్”

తయారుచేయువారు:

ది సాత్ ఇండియన్ మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ కంపెనీ, మధుర.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

నీతారామ జనరల్ స్టోర్సు ఏజన్సీస్

విజయవాడ, సికింద్రాబాద్.

బరంపురం (గంజాం), భొంబాయి. బెంగళూరుసిటీ.

ఆ ద ర్శ నాలు

తెలుసు. కాని ఒక్కటి ఆలోచించండి. అవిడవల మనకువచ్చేసహాయం...ఆతర్వాత అవిడవాలలో నిజంకూడ ఉండకూడదా? అవిడ అల్లుడిమీద ఈలో కొందరికి కత్తు ఉండిలకదూ, అందువల్లే కేసు బనాయించారంటుంది. అది నిజమే కాకూడదా? అయినా దాకరుకూడా సందేహం గారిపోయి ఇచ్చాడుట కదా? సుందరరా: సుందరం! నీకీగడవలన్నీ ఎందుకూ?

సుందరమృ: నే తెచ్చి పెట్టుకొలేదు. అన్ని నాదగ్గరికొచ్చాయి. నాకు వాటితో అవసరంకూడ ఇప్పుడేకలిగింది.

సుందరరా: (హాసం) సుందరమృ: నాప్రవర్తన మీకు విపరీతంగా ఉందికాబోలు. కాని నేను బాగా ఆలోచించుకొనే మాట్లాడుతున్నా. అతన్ని వదిలిపెట్టడానికి వీలేదా?

సుందరరా: లేకేం? ఉంది. వాళ్లే అన్ని జాగ్రత్తలా పడ్డారు. నాకుతప్ప అందరికీ లంచాలిచ్చారు. సాక్ష్యంకూడ బలంగా లేదు. నేనాక వేళి నెవనన్నకి కమిటీ చేసినా అక్కడ నేను రుజువయేదాకా నమ్మకం లేదు.

సుందరమృ: అయితే కేసు మీరే కొట్టి వెయ్యిచ్చుకదండీ!

సుందరరా: ఆఁ.

సుందరమృ: (ఆత్రంగా) అల్లాంటప్పుడు మీ రెండుకండీ ఆలోచిస్తానా? కొట్టేస్తే తప్పులేదు కదా! మనకీ పని అవుతుందికదా? అవిడతప్పునస్తానంది. నేను ఈ(అంటే అవిడ మనకు వెంటనే సాయం చేస్తానంది.

సుందరరా: అదే మరింత చిక్కు. అవిడ మనంటికి రాకపోయినా నేనే స్వయంగా కేసు కొట్టేసే వాడినేమో. అల్లాంటప్పుడు నాళ్ళవల్ల ఏదైనా సహాయం పొందితే, అది నాళ్ళని అన్యాయం చేసినట్లువుతుంది.

సుందరమృ: ఏమో బాబూ! మీ ధర్మ విమర్శ నాకర్థం కావటం లేదు. ఇంకా నేను మొదటినుంచి చెప్పిన విషయాలన్నీ

మీకేమీ పట్టినట్లుగా లేదు. నా జన్మలో ఇదే నేను మిమ్మల్ని గట్టిగా కోరిన కోరిక. అది ఎలాంటి పరిస్థితుల్లో ఎందువల నేనడిగానో మీకూ తెలుసు. తర్వాత మీ ఇష్టం.

సుందరరా: (నిట్టూర్చి) సుందరం! నాకు పెద్ద తీవ్రత సమస్య తీసికొచ్చావు. అయినా నేను ఆక్రమ మార్గంలో తలవంచలేను. భగవానుని సహాయం ఉంటేనే నే గలిచెది. ఇప్పుడింకేమీ మాట్లాడకు. అరుగో పిల్లలు వస్తున్నారు.

శంకర్, నిర్మల: (ఒక్కసారిగా పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి) నాన్నగారూ, మేం కొరమ్ములో పెద్ద ఛాంపియన్లు అయిపోయాం. డబ్బుల్నులో మేం యిద్దరం కలిసి క్రీడరుగారి అల్బాయిల నిధర్నీ నిర్ గేమ్ కొట్టేశాం.

సుందరరా: వెరీగడ్! అల్లాగా!

సుందరమృ: సరే ఇంక పదం డ్రా, భోజనాలకి.

* * *

[మర్నాటి ఉదయం]

నాకరు: అయ్యగారండీ! పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు తమరి కోసం వచ్చారండి.

సుందరరా: లోపలికి రమ్మను.

ఇన్ స్పెక్టరు: నమస్కారం సార్!

సుందరరా: నమస్కారం. దయచేయండి. ఏమిటిలా వచ్చారు?

ఇన్ స్పెక్టరు: ఒక ముఖ్యమైన సంగతి మాట్లాడదామని వచ్చానుసార్. ఈ రోజు ఒక ఖానీకేసు వాయిదా ఉంది తమ కోర్టులో. తమకు బహుశా జ్ఞాపకం ఉండవచ్చు. సిరి ఫు రం కేసు.

సుందరరా: అవునవును. జాపకం వుంది. సాక్ష్యం కూడా వివరం పూర్తి అయింది.

ఇన్ స్పెక్టరు: అవును సార్. తీర్పుకి సిద్ధంగా ఉంది. ముద్దాయి నేరస్తుడనే కొంతవరకు ఋజువు అయింది. కాని ఇప్పుడు కథఅంతా అడ్డం తిరిగింది.

సుందరా: అంటే?

ఇన్ స్పెక్టరు: అదంతా ముందుగా మీకు చెప్పాలనే వచ్చాను సార్. తమ కథ్యంతరము లేకపోతే ఇప్పుడే చెబుతాను.

సుందరరా: తప్పకుండా చెప్పండి.

ఇన్ స్పెక్టరు: ఈ కేసులో నేను మొదటినుంచి విచారించిందంతా అబద్ధం అని తేలింది. ఆ రోజు సాయంకాలం నాయుడు తన నాకరును కొట్టినమాట నిజమే. ఆ నాకరు వెంటనే కళ్ళు తిరిగి పడిపోయిన మాటకూడ నిజమే. కాని వెంటనే వాడికి చికిత్సచేసి తిండి పెట్టించి ఇంటికి వంపించాడు. ఆ

నాయుడికి ఏదో కోపం వచ్చి కొట్టినా' నాయుడికి వాడు చాలా అభిమానం గల నాకరు. వాడు బయలుదేరి ఇంటికి వెళుతూ ఉంటే దారిలో వాడిని ఇద్దరు మనుషులు గొంతు పిసికే చంపారు. వాడికివాన్ని వాడి ఇంటిముందర తెచ్చి పడేశారు. ఈ సంగతి నాయుడు కూడా ఎరగడు. తను వాడిని కడుపులో తన్నటంవల్లనే వాడు ఇంటికి పోతూ దారిలోపడి చచ్చాడని నమ్మాడు. అందువల్లే సాక్షు లందరికీ లంచాలుకూడా ఇచ్చి కేసు లోంచి బయలుపడడానికి చాలా ఖర్చు పెడుతున్నాడని తెలిసింది. అతడికోసం వాళ్ళ మాను అంటే పెదనాయుడు ఎంతో ఖర్చు పెడుతున్నాడట కూడాను.

సుందరా: అయితే ఇవన్నీ మీకెలా తెలికాయి?

ఇన్ స్పెక్టరు: గ్రామంలో ఎన్నో కత్తులు ఉన్నాయి సార్. ఖానీచేయటం కూడా చూసిన అడవాళు దొరికారు. వాళ్ళు ఆ మాట దాచలేక ఎవరితోనో చెప్పారు. కూపీ దొరికింది. నిన్న సాయంకాలం వెళ్ళి వాళ్ళని ఎరెసు చేశాక వాళ్ళే నేరం ఒప్పుకున్నారు. తక్కిన సాక్ష్యం కూడా అంతా సిద్ధముగా ఉంది.

సుందరరా: చిత్రంగానే ఉంది. అయితే ఇప్పుడు మీరు నాతో ఇవన్నీ ఎందుకు చెప్పారు.

ఇన్ స్పెక్టరు: నేను ఇంతవరకూ చేసిన పొర పాటువల్ల చివరికి అన్యాయంగా శిక్షపడుతుండేమోనని భయం వేసింది. ఉండబట్టలేక మీతో చెప్పేశాను. ఉన్న విషయం అంతా నూపరిం పెండెంటుకి రిపోర్టు చేశాను. పాత ఛార్జీషీటు ఉపసంహరించుకొని కొత్త కేసు కోర్టుకి నివేదించాలి. అందుకు తమరు ఒక 4 రోజులు వాయిదా ఇప్పించాలి. ఈ లోగా అంతా సిద్ధం అవుతుంది.

సుందరరా: కోర్టులో అలానే అడగండి. నా కథ్యంతరం లేదు. మీకిందుకు మాట రాదా?

ఇన్ స్పెక్టరు: వచ్చి నా నేను సిద్ధంగానే ఉన్నానండి. కాని న్యాయం జరగటం ముఖ్యం అనే నమ్మకంతో రిపోర్టు వ్రాసి పంపించాను.

సుందరరా: మీ నిజాయితీ చూస్తే నాకు చాలా శంకోపం కలుగుతోంది. కాని మీరు మొదట అలా పొర పాటు పడడానికి కారణం!

ఇన్ స్పెక్టరు: నిజం చెప్పాలంటే నా పొరపాటుకి కారణం నాయుడేనండి. మొదట్లోనే తను కొట్టినట్లు ఒప్పుకున్నాడు. తన నెట్టాగైనా సరే ఈ కేసులో వదిలిపెడితే వెయ్యి రూపాయలు లంచం ఇస్తానన్నాడు. దాంతో నాకు అతడే ముద్దాయి అనే నమ్మకం బలపడిపోయింది.

అధైర్యపడవద్దు
శ్రీమతి మేన, నిజమైన SEX—
ADVICE పొందవచ్చును. మీకు ఉండుకొన్న లక్షణములు (వాయుచూ, యింకా వివరాలకు కవరు పంపిడి.
డాక్టర్ రత్నంనన్న, (Estd 1904)
 మలకపేట బిల్డింగ్సు, హైదరాబాద్ - 2.
 (దక్కణ్)

సుందరరా: మీ ప్రవర్తన చూస్తే చాలా ఆనందంగా ఉంది.

ఇన్స్పె: మరొకవిశేషం. నన్ను డిప్యూటీ నూపరిం పెండ్లంటుగా ప్రమోషను ఇచ్చి పట్నానికి బదిలీచేశారు. నాలుగు రోజుల్లో ఈ కేసు పని పూర్తిచేసి వెదదామకుంటున్నాను.

సుందరరా: ఓ. కంగ్రాచు లేవన్స్, చాలా సంహోషం. ఆసల మీదేవురు?

ఇన్స్పె: మా నాన్నగారు మద్రాసులో కలెక్టరుగా ఉండేవారండి. ఆయన పేరు రామ నాథంగారు.

సుందరరా: ఏమిటి? సత్యవాది రామ నాథంగారుకాదుకదా?

ఇన్స్పె: ఆయనేనండి. రావుసాహెబు.

సుందరరా: అల్లాగటోయి. అయితే నువ్వు మావాడివే. సంవత్సరంనించి ఇక్కడ వుంటున్నావేమనం గుర్రపట్టుకోలేకపోయాం. నేనూ, మీనాన్న కలిసి బియ్యే చదువుకున్నాం. ఆరేను నాకు ప్రాణస్నేహితుడు. నీవు పజీళ్ళు పిల్లవాడుగా వున్నప్పుడు చూశాను. మళ్ళీ మూడేళ్ళక్రిందట ఒకబాబు వ్రాశాడు మీనాన్న. నీవు ఎం. ఎ. కూడా ప్యాసయ్యావని, ఉద్యోగ ప్రయత్నంలో వున్నావనీ. అయితే నువ్వు బోలీసులో చేరావన్నమాట. మీ నాన్నగారు కులాసా యేనా?

ఇన్స్పె: కులాసాయేనండి.

సుందరరా: బాగుంది. నీకు పెళ్ళయిందా?

ఇన్స్పె: (నవ్వుతూ) లేదండీ.

సుందరరా: ఓ అయితే నువ్వు పెళ్ళి కొడుకువన్నమాట.

నిర్మల: [[ప్రవేశించి] నాన్నగారూ, మీకు ట్రైనుయితే భోజనానికి లేవవచ్చు.

సుందరరా: ఇల్లా రావమ్య. ఇదుగో ఈ ఇన్స్పెక్టరుగారెవరో తెలుసా? పన్నెం డేళ్ళక్రిందట అంటే నువ్వు నాలుగేళ్ళ పిల్లగా వున్నప్పుడు మనం అంతా బెంగళూరు వెలినప్పడు రామనాథంగారింట్లో నెలాళ్ళు ఉండలేదా? నీకు జ్ఞాపకంలేదు కాబోలు.

నిర్మల: (నీగ్గు పడుతూ) లేదుకాని మీరూ, అమ్మ అప్పడప్పుడు చెబుతూ వుంటారుకదా-రామనాథంగారి సంగతి.

సుందరరా: అవునమ్మా! ఆయనకొడుకే. ఇతను ఎం. ఏ. ప్యాసయ్యాడు. ఇప్పుడు డిప్యూటీ నూపరిం పెండ్లంటు కూడ అయ్యాడు. ఇది మా అమ్మయ్యాయ్. నిర్మల. ఇంటరు క్రించటి సంవత్సరంప్యాస్ అయింది. ప్రస్తుతం పెళ్ళికొడుకుల కోసం వెదుకుతున్నాం.

నిర్మల: వస్తా నాన్నగారూ - అమ్మ పిలుస్తోంది.

సుందరరా: నీగ్గు పడకమ్మా! ఇదుగో

చూడమ్మా. ఇతనుకూడా ఇక్కడే భోజనం చేస్తాడు.

ఇన్స్పె: అవాహం. అబ్బే. ఎందుకండీ. నేను వెళ్ళాలి. నెలవియ్యండి.

సుందరరా: వీలేదు. నువ్వు నాతో రివాల్యూండీ. దానికేంకాని, అయితే నువ్వొకా పెల్లిచేసుకోకపోతే మీ నాన్న ఉరుకున్నాడటోయ్?

ఇన్స్పె: లేదండీ. నేనే ఇంత తొందరగా చేసుకోవటం ఇష్టంలేక ఏదో సాకులు చెప్పి ఆలస్యం చేస్తున్నానండి. ఈ ఏడు ఏదో సంబంధంచూసి తప్పకుండా చేసుకోవాలని నాన్నగట్టిగావ్రాశాడు.

సుందరరా: వెరీగుడ్. ఇంకా సంబంధం కుదరలేదన్నమాటలే. భోజనానికి లే.

* * *

(భోజనాలయ ఇన్స్పెక్టరు వెలినతర్వాత)

సుందరరా: ఏం సుందరం, పిల్లవాడెట్లా వున్నాడు? నువ్వు ఊరి అంటే ఈ సంబంధం కుదిరినట్లే.

సుందరమ్మ: మీరు వట్టి అమాయకులండీ. అంతా మీచెట్లలో ఉన్నట్లే మాట్లాడుతారు. వాళ్ళు ఒప్పుకోవద్దా.

సుందరరా: హు. నీవే అమాయకత్వం. నాకూ రామనాథానికీ ఉన్న స్నేహితత్వం నీకు ఇంకా తెలియలేదన్నమాట. ఇంతకీ నీకు నచ్చాడా? లేనా? చెప్పు.

సుందరమ్మ: నచ్చకేమండీ. ఎమ్. ఏ. కూడా ప్యాసయ్యా డంటున్నారు. బుద్ధి మంతుడిలాగ కనిపిస్తున్నాడు. కాని కట్నం మాటో?

సుందరరా: ఇంకా నీ చాదస్తం వదలేదు. రామనాథానికి నేను కట్నం ఇచ్చేదేమిటి? నేను వాణ్ణి అడక్కుండా ఉంటే చాలు. జాబు రానేస్తున్నా.

సుందరమ్మ: అయితే నాయకుగారి తల్లి వస్తే ఏం చెప్పమన్నారండీ?

సుందరరా: నేనిండాకా చెప్పలేదా? రూల్సుప్రకారం న్యాయంచేస్తాను. మన గడప తొక్కవద్దని చెప్పా.

(కొన్నాళ్ళ తరువాత)

శంకర్: హల్లో అక్కా, వెరీ కూర్చీ నేను మీ న్యుల్నందర్నీ నిడిచిపోతున్నా. సిటీలో ఇంజనీరింగ్ వెలిగిస్తాను క్రి కాబో?

నిర్మల: అంటే నీటాన్యందా?

శంకర్: ఓ యస్. మనకి రాకపోవటం మేమిటి? మనం హాస్టల్లో ఉంటాం. తర్వాత నువ్వు అక్కడికి రావచ్చు.

నిర్మల: నేనెందుకూ?

శంకర్: సారీ. నీకు ఇంకా అసఫికాక వారేనా చేరలేదన్నమాట. అయితే విను. క్రి ఎస్. శివరామ్, ఎమ్మె, డిప్యూటీ నూపరిం పెండ్లంటు ఆఫ్ బోలీసు-చూ బావ గారు - అంటే మా అక్క ప్రాణనాథుడు. ఆయనవద్దకే తమరు రావటం.

నిర్మల: నోరుముయ్యి, అతిగా వాగవ.

శంకర్: ఆగాను. ఒక రిక్వెస్ట్.

నిర్మల: ఏమిటి?

శంకర్: నువ్వు సత్యమైన భావ మాట్లాడా.

నిర్మల: ఏకీకావ్.

శంకర్: అదుగోమరి, మళ్ళీ. ఇప్పుడే నాన్నగార్ని రామనాథంగారు వ్రాసిన ఉత్తరం అమ్మకి వినిపిస్తుంటే విన్నా. ముచూర్తిం పెటిస్తారట. నిశ్చయ్యాల చూశాడుకదా. ఇంకేమిందీ. అమ్మం నీటా మానేసి నీకోసం తపస్సు చేస్తున్నట్టే. ఏంకావాలిరా అని వాళ్ళనాన్న అడిగితే "వాళ్ళివ్వయే!" అని పేవీలు.

నిర్మల: వటవ్.

శంకర్: అదుగో! మళ్ళీ.... ★

పైటోడెంట్

దంతప్రిములను
సంహరించే పండ్లపాడి
ప్రీవెన్యూ కైబికల్స్ రిట్రగ్స్
అమెరికా. మద్రాసు-30.

పండిత డి గోపాలాచార్యులవారి

బీవామృతం

ఆరోగ్యానికి బలానికి

Diamond
1898
1958
Jubilee

అయుర్వేదాత్మమం(హైవేల్)మెడికల్
మద్రాసు-13

శ్రీమతి పా

ప్రత్యేక వ్యాసం

ట చెప్పితే గెరు దంటారా?

★
మనవలకు
మనవరాళ్లకు
జీమంచిమాట!
★

విచిత్రమని సతతంలేవేక తదైవపశ్చాత్తి
తథా శ్చిహ్నం" కిష్కింద.
[ఇది స్వప్నమందు; నిద్రపోయిన నే గదా
స్వప్నం? కోకమున, దుఃఖమున పీడితురా
లనై వున్నా నే. నాకునిద్రకలుగనే కలుగదా?
దుఃఖము చేతనైనా, నిద్రకలుగనా? వున్నాను

నైన 'మామ్మ'
డడ గుట్టమ్మ

చంద్రునివంటి ముఖంకలిస, నా రాము
విడిచిన నాకు సుఖంకూడ కలుగుతుందా?
నే నెల్ల వేళల రామా, రామా యని రామునే
బుద్ధిని ధ్యానించుచూ రామునే నోటను
పలుకుచూ, ఆ రాముని కథ వినుచు నామన
స్సంతయూ అతని యందే నెలకొల్పి యెల్ల
ప్పుడూ ధ్యానించుచున్నాను. నా మనస్సున
చింతించునట్లే నాకన్నులకు గోచరించు
చున్నది. నా చెవులకు వినిపించుచున్నది—
అని తలపోసింది.

మనస్సులందు నిలుపుకొని పత్తియే దైవం
అని భావించి పూజించి భర్త సౌఖ్యం, భర్త
కవం సగపాలు పండుకొని అన్యోన్యంగా
జీవించి యెంతో ఆనందాన్ని అనుభవించాము.
అందుకనే నేడు మేమంత అశాగరిక జాతికి
చెందినవాళ్ళమై పోయాము.

పెళ్లాన్ని 'ఏర్తా' అనేవాళ్ళు!

ఈ రోజుల్లో కొందరు పెళ్లాన్ని 'యెర్తా' అని
సంబోధిస్తే, అది (అంటే వాడి పెళ్లాం) 'యెమ్మే'
అంటుంది! ఇదంతో ఖర్చురా అంటే అంతా
'నాజాకు' అంటున్నారు. ఇంకా భర్త పొరుగువారే
వారాన్ని ఒక రి, 4 వుత్తరాలు అక్కణ్ణించినస్తే, ఇక్కణ్ణించి
మరో 8, 4 వెళ్తాయి. ఇదంతా యేమిటంటే ఆ
ఆ రోజుల్లో పోషకీసులుంటే రాముడూ సీతా రోజుకి
నాలుగు వుత్తరాలు వ్రాసేసు పండురు అంటారు!
ఇంకా కొన్ని కొన్ని కుటుంబాల్లో చూస్తే యెంత
విచిత్రంగా వుంటున్నారో మరి బాధపెట్టూ వుంటుంది.
భర్త సినిమాలో తీసుకు పోకపోయినా, నుంచి
చీర కొనకపోయినా జంకేమీరేదు! నిలువునా
చీరేస్తున్నాడు. భర్త ఆదాయంతో వాళ్ళకి
నిమిత్తం లేదు. వాళ్ళగోలయేదో అంతే.

సీతా నేని రాక్షసులవధ్య (బ్రహ్మ) మున్నా
పోతూ ఆమెను రాక్షసస్త్రీలు బంధించి, బలార్కరించు
శమయంలో వాళ్ళతో అందిగదా!

"దీనోవా, కాజ్యహీనోవా యోమే భర్తా పమే గురు!"

నా కెవరు భర్తయో అట్టి వ్యక్తి దీని దైనా,
రాజ్యహీనడైనా అతడే నాకు గురువు అంది. (కిష్కింధాకాండము)

నేటి రంకు ఆలా కనిపించదు. ఈగొడవంతా
పడలేకే ప్రభుత్వం కూడా విదాపాల చట్రం
అమల్లోకి తెచ్చింది. యెందుకంటే ఈకాలం
నాగరిక కాలం కాబట్టి!

'తం నిత్యమనురక్తస్త్రి యథామార్గం సువర్చలా' అని
మేం బ్రతికాము. (అంటే సువర్చలాదేవి నూరుగినియందు
యెట్టి అనురాగవతియై వున్నదో, అట్లే నేనూ నా
భర్తయందే దసురాగం కలిపుండును). కాబట్టి
మేము అనాగరికులము. కూలా బ్రతకం దోయి,
జాగ్రత్తిగా వుండండి, మంచి బుద్ధితో ప్రవర్తించండి
అని చెప్తే 'అతే గారూ-సాధించుటా! అని పెద్ద పెద్ద
హెడింగుల్లో రచనలున్నా! పోనీ ఈ పెద్ద వాళ్ళు
యెందుకు చెప్తున్నారో విందామని వుండకపోవడం
సరికదా, ఇదెప్పుడు చనుందా, త్వరగా చంపేయి
దేవుడా దిన్నా రోజుకి మూడుసార్లు ప్రార్థించడం!

మా మనలాళ్ళ గొడవ అటు ప్రభుత్వానికి
అవసరంలేదు, యిటు మీకు అవసరంలేదు.
పోనీ భగవంతుడా త్వరగా తీసుకుపో బాబూ
నీలో కలిపేసుకో అని ప్రార్థించినా మాజోలికి
రావడానికి దేవుడికి ధైర్యంలేదు. ఏమంటే మా
కరీరాలు అలాంటివి. కాబట్టి, పూర్తిగా తొంద్రే,
నూరు, నూట పదులూ, నూట ఇరవెలు చూస్తే
గాని మా కరీరాలు పంచభూతాల్లో కలవడంలేదు.
ఎందుకంటే మేం మోటువాళ్ళం కాబట్టి.

మేం అయిదుగురు అప్పచెల్లెళ్ళం. నేనే
కడసారపుదాన్ని. నా పెద్దక్కగారు నాకు
చావురావడంలేదేమో, భగవంతుడు నన్ను
చంపడం మర్చిపోయాడేమోనని భావిస్తూవుండేది.
అఖరికి అనుకున్నంత తపని చేసింది. తన 106వయేట
నూతిలో పడి చచ్చిపోయింది! చనిపోయే
సరికి పట్టు గట్టిగా వున్నై, చూపుతగలేదు,
కరీరం రాయిలా వుంది. ఆవిడ పేరు జోగమ్మ
గారు. తరిమా వాళ్ళు 80, 90లో చచ్చిపోయారు.
యింకా ఒకావిడ వుంది. ఆవిడకు దగిర దగిర
తొంద్రే. ఇంకా మసులూనే వుంది. దప్పిలోపం
యింకా రావదు. నా భర్తగారికి తొంద్రేవైనా వుంటాయి.
ఆయనకున్న కరీరదారుధ్యం మావంటానానికి
లేదు. నా మునుముడు ప్రవరని

స్మృతి, శృతి, సదాచారః
స్వశ్రియ ప్రయం ఆత్మనః॥
విరతః చదుర్విధం ప్రామాః
సాసత్ ధర్మస్య లక్షణమ్॥ 'మను'

తీరయాత్ర (మనుచరిత్ర)లో వాళ్ళపాత్ర్య భాగంలో ప్రవరాఖ్యుడు ప్రత్యాక్షవేళి అని వస్తే దానికర్థమేమిటని అడిగా. దానికి అర్థం తెలియదన్నాడు. వేరువర్ణానుసారా అని అంటే యేమిటా వాడికి తెలిసి చస్తేగా? ఆ వేళకి తనకలిగితేగా? భర్త తొమ్మిదింటికి తేచి మేడదిగి వస్తే అతగాడు తేచించిస్తా అరగంటకి గాని భార్య తనలేదు. అయ్యో! అయ్యో! అని మనసులో అనుకుంటాం. (చెకంటే యేమో!) ఇలావున్న మీ నాగరికపురోజులు!

దేవుడికే ధైర్యంలేదు!

మా రోజుల్లో పరిస్థితులు జ్ఞప్తికి వచ్చి వస్తున్నాయి విచారిస్తూ వుంటాను. యేంలాభం? యెంతో చెప్పే యెంత రాచరిసారు? హరించగలదా? తెల్లరగలే తేచేవాళ్ళం. అంటే మొదటికి దీక్ష తీసుకు తేచిపోవాలి. అక్కణ్ణించి యెవరిపని పాటలు వాళ్ళవి. బియ్యం దించుకునే వాళ్ళు, యిలు కుభ్రం చేసుకోనేవాళ్ళు, వాకిలి కుడిచి కళ్ళాపుజలి, చక్కగా ముగ్గులు పెట్టుకొని, స్నానజపాది కృత్యాలు ముగించేసరికి గాని నూర్యోదయం అయ్యేదాకాదు. ఖర్చులక కొద్దిగ వెలురు వచ్చిందా వీధివాకిలి కుడుచుకొనేటప్పుడుగాని, కళ్ళాపుజలేటప్పుడు గాని, ఆ వీధిని పోయేవారు అగ్గి 'యేం లపా ఇంకొంచేం పొడకొక్క వీధిలోకి రాతేక పోయావా!' అని చీవాట్లు వేసేవారు. మాకూ బుద్ధి వచ్చేది. అంతేగాని మళ్ళీ వాళ్ళమీద తిరిగబడి 'యేం నేనెప్పుడు కళ్ళా చేస్తే నీకేం? అని జవాబు తిరిగి చెప్పడం యెరగం. ఎందుకంటే ఆయన చెప్పినదాంట్లో యెంత సత్యం, యెంత అర్థం వుందో గుర్తించగలిగే కి మాకుండేది కొబ్బటి. అంచేత మీకందరకూ అనాగరికుల మయ్యాం.

.... కంటబడితే ఒట్టు!

పరాయి మగాడికి కనబడితే ఒట్టు! యెంతో చనువైన వాళ్ళు వస్తేనే తప్ప మిగతా వాళ్ళందరికీ ఫలావా యింట ఆడ వాళ్ళలావుంటారో చెప్పగలగడం దుర్లభం. వాళ్ళూ అంతే. ఒకానొకప్పుడు యింటి మగవాడు పొరుగున వెళ్ళినా, విడతం వెళ్ళవలసి వచ్చినా యింటికి కొవలసిన వన్నీ యింట్లోపడేసి, తనకు ఆత్మీయత్రయమిత్రుల్ని అప్పుడప్పుడు తన యింటి యోగక్షేమాలు తెలుసుకొని తెలియబరచవలసిందిగా కోరి మరీ వెళ్ళేవారు.

అప్పటిలో మా గ్రామంనుండి రంగూను ఓడలుమీదపోయి వర్తకాలు చేసేవారు. బాగా లాభం వుండేది. మాతండ్రిగారు 'మాతసన్యాసి' గారు. ఆయన ఈ గ్రామంలో పెద్ద అనుభవశాలి. ఓడలమీద 'సఖోదా' (అంటే యిప్పటి కెప్టెన్) గా వెళ్ళేవారు. వాటిని తెలుగుఓడలు అనేవారు. రంగూనుని 'రంగం' అంటూ వుండేవాళ్ళం. ఆయన రంగంనుండి యెన్నో పెట్టెలు, వస్తువులూ తెచ్చేవారు. అవి యిప్పటికీ వున్నవి. ఆయన సబురు (కేంపు) వెళ్ళేటప్పుడు యింటి క్కవలసినన్నీ తెచ్చి పడేసి మరీ వెళ్ళేవారు. అప్పుడు కులాలూ నామమాత్రం. అన్ని కులాల వాళ్ళు కలిసి మెలిసి తిరిగేవారు. 'పరస్త్రి' అంటే 'తలి' అనే భావం. యేమిటటికో చెప్పిపోయేవారు మాతండ్రిగారు. యేమైనా కావాలిస్తే యింట్లో యిస్తావుండమని. అలాగే వారూ (ఆరోమటి) వచ్చి "యేం అప్పా యేమైనా కావాలా?" అని అడిగియిచ్చి వెళ్ళావుండేవారు. గ్రామస్థులందరూ ఒక కుటుంబంలో వాళ్ళగానే వుండేది. కులవిభేదం తెలియదు. ఒకరి సుఖాలు, ఒకరికే నాలు అందరిపీని. అందరూ అన్నా చెల్లెళ్ళు లేక అప్పా (అంటే అక్క) తమ్ములూను. పకమత్యం యెంతో వుండేది. ఒకళ్ళయింట్లో పెళ్ళియితే అందరూ తలొపసీ పరుకొనేవారు. ఒకళ్ళు అప్పుడాలు, ఒకళ్ళు వడియాల, ఒకళ్ళు భాగ్యం దంచటం, మున్నంకోట్టడంయాలా పరుకొని చేసేవాళ్ళం. అరికెలు వగైరాలు మా పిండివంటలు మీకు మోలెపోయి విడిచిపెట్టేవారు. చక్కగా నున్నివుండలు, అరికెలు, బూరెలూ చేసుకు తినేవాళ్ళం. అవి ఇప్పుట్లోకి పెట్టే మళ్ళీ లఘుక్రవ్యాదో, స్వర్ణక్రవ్యాదో సేవించినా అరుపుకోలేదు. తినగలకై లేదు, చైర్యమూ, లేదు. యెంతసేపూ నున్నితమైన తిండి, నాగరికపురిండి కావాలిమీకు.

ధర్మార్థకామమోక్ష లని పురుషార్థాలు నాలుగు. యేపనిచేసివా ధర్మధృష్టితోనూ, మోక్షప్రాప్తికోసమూ చేసేవాళ్ళం. ధర్మానికి కట్టుబడి వుండేవాళ్ళం. యెందుచేతనంటే:

"చలా లక్ష్మీః చలాః ప్రాణా
శృలం జీవితయావనమ్,
చలాచరేచ సంసారే
ధర్మ ఏకోహి నిశ్చలః"

—'ధర్మహరి'

లక్ష్మి (అంటే ధనము), ప్రాణము, జీవితము, యావనము, సంసారము చంచలమైనవి ధర్మమొక్కటే చలనములేనిది. అట్టి ధర్మము యొక్కడ లభిస్తుంది?

పెద్దమునందు, ధర్మ శాస్త్రములందు. సదాచార సంపన్నులందు గొప్ప గొప్ప పెద్దవారి, సత్పురుషుల వాక్యాలయందు, యీ నాలు విషయాల్లోనూ ధర్మము వున్నది. వేదాలు, ధర్మశాస్త్రాలు అసలే కనబట్టలేదు. పెద్దలు, సత్పురుషులు, సదాచార సంపన్నులు వుంటే వాళ్ళి కేదో నామకరణం చేసి 'వేదాశాఖ' చేయడం నేటి పరిపాటి అయింది. మేము అధర్మం త్రొక్కటానికి వీలులేదు. స్త్రీ అనడంతోనే పరపురుషునికి కనబడకూడదు. పరపురుషు డెవరైనా మానే అతడు తల్లిగా భావించాల్సిందే. యింక మా సదాచారాలన్నీ మీకు దురాచారాలయ్యాయి!

పెరుగన్నం, అవకాయి!

తర్వాత మేం చక్కగా చదవడం పెరుగు అవకాయతోనూ తినేవాళ్ళం. అది నేడు మోలెపోయింది. చక్కగా భాగ్యం దంచిన బియ్యం వాడే వాళ్ళం. అది నేడు అనాగరిక తెపోయింది. పెద్దలను పూజించే వాళ్ళం. తల్లిదండ్రులు ఆత్మమామలు. అనేవారిని నేడు దూషించడంలోకి దిగింది. తెల్లవారు ఝామునలేచి యింటిపనులు చక్కజెట్టుకోవడం మా ఆచారం. అదే మీకూ చెప్పే మా ఆత్మగారు సాధించేసాం అని రాడున్నీ కర్తలాను, పత్రికల ద్వారాను చూడడం. అది ఆత్మమృగాలు ఎందుకలా మనలని గద్దెస్తున్నారో దానిలోని అర్థం తెలుస్తేగా నేటి బిడలకుక్కలలాగని యేమైనా గట్టిగా చెప్పే భర్తకి కోపం రావడం, తక్షణం ఈ తల్లిదండ్రుల్ని విడిచి వేరేకావడం! అయితే ఆత్మగారు సామాన్యరాలా! ఆవిదా ఆసామాన్యరాలవుతోంది. ఆత్మగారై పోతోంది. అంటే అది యింకా నవ యావనమే. ఆవిడ ఆత్మగారంటే ఆవుతోందిగాని వయస్సెక్కడ? యే 18 వ యేటా పెద్దమనిషవ్వడం, వెంటనే పెళ్ళి జరిగిపోవడం వెనువెంటనే (అంటే ఒకపది నెలల్లో) పిల్లాడికి నేయడం. వాడికి యే 17, 18 వ యేటా పెళ్ళిచేసేయడం కొడలు అతారింటికి వచ్చేయడం జరుగుతోంది. అంటే 80, 85 యేళ్ళకి ఆత్మగారంటే అయ్యిందిగాని అనుభవం యొక్కడ? వాళ్ళేదో అంటే తొక త్రొక్కిన కొడె త్రాచులాగా బుస్సు మనడం! ఆత్మగారంటే తల్లితో సమానం. ఇంకా తల్లికన్నా హెచ్చునే చెప్పాలి. యేం, కొడలు తప్పచేస్తే ఆతప్ప అకుటుంబానిది కాదా! అకుటుంబానికి పెద్ద ఆత్మగారుకాదా! తెల్లవారు

కూసునేలేచి నీళ్లు తెచ్చుకొరాదా అంటే నే నాధింపాకి తరచూ సినిమా లకి పోవద్దు అంటే నే నాధింపాకి లేక వీధుగుమీద అలా నిలబడవద్దు అని అన్నదే అనుకుందాం అతిగారు. యెందుచేత అలా చెప్పిందో గ్రహించుకోలేక 'సాధింపు' అని అనుకోవడం. అనుకుందే తడవుగా పనికికొచ్చేయడం. ఇదేనా ధర్మం? తనకన్న పెద్దది, దైవంతో సమానురాలైన తల్లివంటి అతిగారు అలా అంది అంటే నే నేరే కాపరమా! ఇదేనా మీకు కాల్తేలో బి. ఎ. ప్యాన్ల నేర్చుకున్నది? అదే మీ నాగరికతా లక్షణమా? ఇలా అడిగినవి మా మామూ తిట్లూ వ్రాసినవి భావించి వన్నుదుమైతి పోయవద్దు. మీరూ, మీ అతిగారూ కలిసి ఓరిమిటోను, సహనంతోను కలిసి మెలసి వుంటేనే కుటుంబానికి శాంతి. 'క్షాన్తిశ్చైతన్యంచేసకం?' ఓర్పున్నచో కవచములు ఎందుకు! నాగరికతకు లోపం కలుగు తోందని అదో పెద్ద అవమానమని భావించి, ఓర్పును విడిచిపెట్టి, పెండ్లి అవడంతోనే వేరే కాపరానికి పోవాలా? అటు భర్తకి జ్ఞానం వుండాలి, యిటు భార్యకి బుద్ధి వుండాలి. అప్పుడే, అయ్యో పెద్దలకు, నా తల్లి దండ్రుల్ని విడిచి వెళ్ళడమా అని భావన వస్తుంది. ఆ భావన పోయింది అంటే మనలో ధర్మం సరించిందని భావించాల్సి వుంటుంది.

మా కాలపు చదువులు

మేం చదువుకోవాలి అంటే యెంతో కష్టపడి నేర్చుకోవాల్సి వుండేది. సాధారణంగా చెప్పేవాళ్ళూ ముక్తికోసమేగాని యిప్పటిలాగా భుక్తి కోసరం కాదు. యెంతో భక్తి, శ్రద్ధ వుంటేనే వాళ్ళూ చెప్పేవారు. యెంతో వ్యయ ప్రయాసల కోర్చి నేర్చుకోవాల్సిందే, మాకీ కష్టం చేసికీ, యీ బాధించడం చేసికీ అడగ వీలేదు. వాళ్ళేం చెప్పినా, నేర్చినా మా బాగు గురించే. ఓ స ము దగ్గరనుండి అన్నీ యిసుకలో వ్రేలుతో వ్రాయించేవారు. అన్నీ బరులూ, గుణితాలు వచ్చిన తర్వాత పెద్దబాలకిక్కి. దాంట్లో యెన్నో విషయాలుండేవి. తర్వాత పురాణాలు, ఎక్కాలు మొదలైనవి అన్నీ కంఠస్థంవచ్చి గణగణా ఓప్పచెప్పగలగాలి. అప్పుడే చదువు వచ్చి నట్టు. భాగవతం, రామాయణం, భారతం ఇవన్నీ రావాలి. శతకాలు యెన్నో వుండేవి. అందు కుమారీ శతకం, సుమతి శతకం, వేమన పద్యాలు, భాస్కర శతకం యివన్నీ చెప్పి యెన్నో నీతి బోధలుచేసి యింత జ్ఞానం ఉపదేశించేవారు. యెంతో అనుభవ కోరి మాకు గురువుగా వుండి యివన్నీ నేర్పే వారు. ఇంటిదగ్గర తండ్రి యెంతో బల్లో

మేష్టారు అంత. ఆయన ప్రతివారి కష్ట కుట్రాలు స్వయంగా తెలుసుకొని ఓదార్చే వారు. యెవరైనా బడికి రాకపోతే యెందుకు రాలేదో విచారించి, కారణం తెలుసుకొని అనేక బోధలు చేసి తీసుకుపోయే వారు. నయన భయన చెప్పేవారు. చెప్పే చదువు తన విద్యార్థులకి వంటబట్టేందా లేదా వాళ్ళకు ముఖ్యంగా కావాలి. ఇప్పటికీ కంట బట్టనీయండి, పట్టనీయక పోనీయండి మరేం తంటాలేదు. వాళ్ళ జీతం, నెలఖరు యెప్పుడు యివే ఆలోచన. నేను సాధారణంగా బడికి పోయేదాన్ని కాదు. ఏమంచం క్రిందో, పడకల కుచ్చు(పక్కనో) దాక్కుంటే దాన్ని. మేష్టారు వెదకి రక్కపట్టుకొని బర బర లాక్కుపోయేవారు. అవన్నీ బాగా గురు. ఇప్పటి విద్యాప్రమాణం ఒక పటా (డిగ్రీ) వచ్చిందా లేదా—అంతేకాని, చదువు వచ్చిందా లేదా అనికాదు. మేము ఉత్తరాలు వ్రాయాలి అంటే యెవరికీ ఎలా వ్రాయాలో అలాగే వ్రాయాలి. తండ్రి గార్రిగాని, పెద్దలకిగాని వ్రాయాలంటే 'మహారాజ రాజశ్రీ రాజమాన్య పూజకు లైవ.....వార్షిక తమపుత్రక అనేక సాష్టాంగ దండప్రణామము లాచరించి...' పెద్దలు పిలిల్లి వ్రాసేటప్పుడు కూడా చిరంజీవి సౌభాగ్యవతులు కుమార్తె.....ధన కనక వస్తువాచావాభి వృద్ధిగాను, పుత్ర పౌత్రాభి వృద్ధిగాను, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధిగాను, ఆశీర్వదించి వ్రాయునది' అంటూ వ్రాసేవారు. ఇప్పుడలా కాదు—

'పియమైన భర్త లేకపోతే 'పియ భార్య' యింత సున్నీతం, నాగరికత వచ్చేసింది! పట్టుమని ఓ పదిముక్కలు కూడా మాట్లాడ లేరు, చదవలేరు, వ్రాయలేరు. పెగా మేం 'బి.యే' అంటారు. ఇప్పటి చదువులమానే చిన్నప్పటి భాస్కరశతకంలో పద్యం ఒకటి జ్ఞాపకాన్ని వస్తూవుంటుంది :

చి చదువడి యెంత గలిగె రసజ్ఞత యిందుక

చాలకున్న నా

చదువు నిరర్థకంబు; గుణసంయుతు

లెవ్వరు మెచ్చరెట్టులం;

బడనుగ మంచుకుర నల పాకముచేసిన

నైన, సందు నిం

పొడవెదు నువ్వులేక రుచి పుట్టగ నేర్చు

నటుయ్యికి భాస్కరా!

పుట్టుకతోనే పెళ్ళాలు!

అలా వున్నవి మితరువులు. వివేకం లేదు,

విజ్ఞానం లేదు; అలా చెప్పేవాళ్ళకే వాళ్ళేమి

చెపున్నారో వాళ్ళకే తెలియదు! పిళ్ళేమి

నేర్చుకున్నారో పిళ్ళకు తెలియదు. ఓసారి

కాకివాడ పోతూ చూచాను—ఒక పదేశ్వు

కుర్రాడు ఒక అమ్మాయి పేరు వానీ దిగువన 'నా పెళ్ళా' అని వ్రాస్తున్నాడు. పుట్టుక తోనే పెళ్ళాలూ, మొగుళ్ళూ కావాలి. యెందుకంటే యిది నాగరికత కాలం!

అంతెందుకు? గుడికి వెళ్ళేరు అంటే, భక్తితో వెళ్ళినట్టు కనబడరు. వాళ్ళ వాళ్ళ అలంకరణలు చేతుడిముందు ప్రదర్శించటానికే వచ్చేరా అనిపిస్తుంది. యింక అక్కడ కొరికలు ఒకటూ రెండా అనేకం. పిల్లలనిస్తే పది కొబ్బరికాయలు నుండి పరీక్షపాపాలు చేయిస్తే వంద కొబ్బరికాయలు వరకూ వేలం పాటలాగా సాగుతుంది. భగవంతునిమీద భక్తి యెకోకానా కనిపించదు. పిళ్ళ పెట్టేనే చేతుడికి గతెనట్లూ లేకపోతే గతిలేనట్లూ చూడండి! చేపుదా నాకాపని చేయిస్తే నీ కిన్ని టెంకాయలు కొట్టానని ఒక ప్రభుత్వోద్యోగికి లంచం యిస్తున్నట్లు చెప్పడం. యెంతో శోచనీయంగా వుంది. ప్రపంచం తీరు?

మా రోజుల్లో చాలా తరచుగా మారి నాను సరికీ రైవల్లో భజనలు చేసుకున్నామా మేల్కొలుపులూ, నగర సరికీ రైవల్లో, మారి కథా కాలక్షేపాలు, పురాణ కాలక్షేపాలు జరుగుతూ వుండేవి. (యిప్పు డవన్నీ పోయి సినీమా కీ రైవలు నిండిపోయాయి) యెంతో భక్తి శ్రద్ధలతో ఆలకించి, మా పాపాలకి పశ్చాత్తాపం పొంది అనంద తన్మయత్వం పొందేవాళ్ళం ఆరోజుల్లో. అంచేత మాలో పాపభీతి వుండేది. ఇప్పుడు అదికాదు. యిప్పుడు మరోచిత్రం ఓ రాముడా నీవు యీపని చేయగలవా? లేకపోతే చూడు క్రిస్తుని ప్రానినాను, అదీ జరక్కపోతే సాయీబుల్లో చేరిపోతాను! యీవేరాలన్నీ 'లంచం' చేతుడికిస్తున్నట్లుకొని చేస్తున్నారు. ఓసారి ఒక మారిదాసుగారు మహా భారతం మారికథచెప్తూ మన భగవంతుడి మీద పూర్తిభారం వేస్తే తప్పక యేపనైనా జరుగుతుంది. భగవంతుని సహాయం లభిస్తుందని చెప్తూ (దౌపది వస్త్రా)సహరణం గురించి చెప్పేరు.

హరికథలో దౌపది

దౌపదిని దుక్కాసనుడు నిండు కారక పథకి లాక్కువచ్చి, మానభంగంచేయ తలపెట్టిన (49-వ పేజీ తరువాయి)

(బాంచీలు: హైదరాబాదు & విజయవాడ.)

ధ ర లు:

నూలు, వస్త్రములు : మార్పులేదు.
నూనెదినుసులు : మం ద ము గా
వుండును.

తెల్లము, పంచదార : మార్పులేదు.
చింతపండు : స్వల్పముగా చాక
పడును.

ఆహారధాన్యములు : తగ్గ ద ల లో
వుండును.

పప్పుదినుసులు : మార్పులేదు.

బెండి ,బంగారము: స్వల్పరేడాలో
వుండును.

* * *

జన్మనక్షత్రము బట్టిగాని, జన్మనక్షత్రము
తెలుగనివారు నామనక్షత్రము
(వారి వారి పేర్ల ననుసరించి పేరు
మొదటి యక్షరము)ను బట్టిగాని ఫలి
తాలు తెలుసుకొనునది. కృష్ణుడను
పేరునకు మృగశిరా నక్షత్రమును,
హృష్ణుడను పేరునకు స్వాతియు, శ్రీధరు
డను పేరునకు చిత్రియును, క్షేత్రపాలకు
డనే పేరునకు హస్తయును, భీముడు,
భైరవుడు అనే పేర్లకు పూర్వాషాఢ
యును చూచుకొనునది.

విద్యార్థులకు చదువుపై శ్రద్ధ తక్కువ.
ఉద్యోగస్థులకు, రాజకీయములలో పనిచేయు
వారికి మేలుగా వుంటుంది. కోర్టు వ్యవహార
ములు నాయదా పడుతవి. 28, 1, 2 తేదీ
లలో కార్యచరణలో ఆటంకములు, గృహ
కలతలు, మనోవ్యగ్ర,ధనాదాయము స్వల్పము.
3, 4 తేదీలలో కార్యలాభము. పితృపక్షము
వారి సహాయము.

* ముఖ [మా,మీ,మూ,మే] *

ఈ వారము మీకు అంత యోగకరము
కాదు. మొదట్లో సహాయపడతారనుకున్న
స్నేహితులు తిట్లముగా వుండడము, ఎవరు
ఆటంకాలు కలుగజేసారని అపోహపడతాలో,
వారే సమయానికి కలిసినచి కార్యసిద్ధికి
తోడ్పడడం జరుగుతుంది. ఉద్యోగస్థులకు
ధనలోపమువల్ల మొదట్లో ఒత్తిపున్నా
వారాంతమందు సద్దుకుంటుంది. వ్యాపారస్థు
లకు మాంద్యము. విద్యార్థులకు చదువుపై
శ్రద్ధ తక్కువ. 26, 27 తేదీలలో అస్థిమిత
కార్యక్రమము. 28, 1, 2 తేదీలలో ఆటం
కము, ధనాభావము. 3, 4 తేదీలలో మిత్ర
సహాయము, కార్యలాభము, విచిత్ర వస్తు
సంపాదన, విదేశీయుల మైత్రి.

* (పూర్వఫలం పుట్టి) *

[మో, టా, టీ, టూ,]

ఈ వారము తలపెట్టిన పనులకు ఆటంక

ములు వస్తాయి. బంధువుల రాకవల్ల ఖర్చులు
ఎక్కువ. ధనలోపము తీర్చుకుండికి చాలా
శ్రమపడతారు. కోర్టు వ్యవహారములు మీపర
ముగా తీర్పు అవుతాయి. సంసారముపట్ల
అనాదరణ కలదనే అపోహవల్ల కలతలు
వస్తాయి. సజ్జన సహవాసమువల్ల ఆధ్యాత్మిక
చింతవల్ల మనశ్శాంతి కలుగుతుంది. దైవము
మీ పట్ల వుండుటచేత మొదట కలిగిన
ఆటంకములు తీరుతవి. 28, 1, 2 తేదీలలో
తీరుబడిలేని కార్యక్రమము. ధనాదాయము.
3, 4 తేదీలలో కార్యసాధన; మనశ్శాంతి.

* ఉత్తరఫలం (ఉత్తర) *

[టే, టో, పా, పీ]

ఈ వారము ఖర్చులు ఎక్కువ. తలపెట్టిన
కార్యములు ఫలించవు. కార్యభారము
ఎక్కువ. ఇతరులకొరకు కష్టపడి మాట
దక్కక వివాదాలకు లోనౌతారు. కోర్టు
వ్యవహారములు లాభిస్తాయి. విద్యార్థులకు
చదువు సాగుదు. ఉద్యోగస్థులకు ఒత్తిడి
పున్నా తోటివారి సహకారముతో తొంద
రలు తగుతాయి. వర్తకులకు నిరుత్సాహము.
28, 1, 2 తేదీలలో ఒత్తిడి, వివాదము,
భార్యకు ఆరోగ్యభంగముచే వ్యగ్ర 3, 4 తేదీ
లలో ధనాదాయము, కొంత శాంతి.

* హస్త [పూ, ప, ఐ, ర] *

మీకు సహాసము, పట్టుదల ఎక్కువ.
కార్యచరణలో ఎన్ని ఆటంకములు కలిగి
ననూ పట్టినపట్టు విడువకుండా ప్రయత్న
ములు చేసి తుదకు కార్యలాభము పొందు
తారు. ధనలోపము తీర్చుకుండికి అప్పు
చేస్తారు. మీ ప్రయత్నములు ఫలించడం
వల్ల మీకు రావలసిన సామ్రాజ్య చేతికివస్తుంది.
ఋణ బాధ తీరుతుంది. యంత్రములవల్ల
గాని, వాహనములవల్లగాని చెబ్బలు తగిలే
ప్రమాదము జాగ్రత్తవల్ల తప్పవచ్చును.
రసాయనిక శాస్త్రజ్ఞులకు, పోలీసు ఉద్యోగు
లకు, గనుల యజమానులకు కష్టముతో
కూడిన యోగము. 28, 1, 2 తేదీలలో
మానసికవ్యగ్ర, ప్రమాద నూచన. 3, 4 తేదీ
లలో లాభయోగము. ఋణవిమోచనము.

* చిత్ర [వే, పో, రా, రీ] *

గత రెండు వారములనుండి మమ్ములను
వెన్నాడుతున్న కష్టములను గడిచి ఈ
వారము ఉత్సాహముతో మీ బుద్ధిబలము,
పలుకుబడి ఉపయోగించి మంచి ఫలితాలు
పొందుతారు. అధికారుల ఆదరణ లభిస్తుంది.
ధనలోపము తీరుతుంది. దూరమందున్న
ఆత్మీయుల క్షేమము తెలిసి సంతోషము
పొందుతారు. కవులు నూతన రచనలు
మొదలు పెడతారు. గణిత శాస్త్రజ్ఞులకు,
చిత్రకారులకు, వైద్యులకు మేలుకొలము.
28, 1, 2 తేదీలలో విశ్రాంతి లేని కార్య
క్రమము 3, 4 తేదీలలో ధన, లాభ

యోగములు.

* స్వాతి [రూ, రే, రో, తా] *

ఈ వారము మీకు ధనయోగము. ఇది
వరకు కలిగిన ఇబ్బందులన్నీ తీరిపోతవి.
నష్టము వస్తుందేమో ననుకున్న వ్యవహారము
లాభసాటిగా ఫలిస్తుంది. పిల్లల అభివృద్ధి
కొరకు కొన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తారు. విద్యార్థు
లకు చదువుపై శ్రద్ధ ఎక్కువవుతుంది.
మీకూ, మీ ఇంట్లో వున్న వృద్ధులకూ
ఆరోగ్యము సరియవుతుంది. శుభకార్యము
లలో పాల్గొంటారు. ఉపాధ్యాయులకూ,
పండితులకూ, న్యాయవాదులకూ మేలు
కొలము. 26, 27 తేదీలలో ధనలాభము.
28, 1, 2 తేదీలలో ప్రయాణము, తీరికలేని
కార్యక్రమముచేతము. 3, 4 తేదీలలో కార్య
లాభము, పండిత గోష్ఠి, విజ్ఞానార్జన.

* విశాఖ [తీ, తూ, తే, తో] *

గత మూడు వారములనుండి కలుగుచున్న
చిక్కులు ఈ వారము చాలావరకూ తీరి
పోతవి. ఆరిక సిరి బాగుపడుతుంది. బంధు
మిత్రులతో కలసి శుభ కార్యాలలో నూ,
వినోదాలోను పాల్గొంటారు. ఉద్యోగస్థు
లకు అధికార యంత్రమైన బాధ్యతలు
ఎక్కువవుతాయి. ఇంట్లో వారి ఆరోగ్యము
బాగుపడుతుంది. బియ్యము, బట్టలు, నూలు
వ్యాపారస్థులకు మేలుకొలము. కవులకూ,
గాయకులకూ, కళాకారులకూ యోగము.
26, 27 తేదీలలో ధనయోగము, ప్రయాణము.
28, 1, 2 తేదీలలో తొందరలతో
కూడిన కార్యక్రమము, మృత్యుభోజనము
3, 4 తేదీలలో లాభయోగము.

* అనూరాధ [నా, నీ, నూ, నే] *

ఈ వారము మీ ఉద్యోగము, దానితో
ఆదాయము పెరిగే నూచన లున్నవి. గత
వారము కాకుండా నిలిచిపోయిన పనులు
ఈ వారము పూరి అవుతాయి. ఇతరుల
కొరకు కొన్ని కార్యములు చేసేందుకు తల
పెడతారు. కోర్టు వ్యవహారములు మీకు అను
కూలముగా వుంటవి. మీకు వాహనయోగము.
ఇంట్లోవున్న స్త్రీలకు అలంకారప్రాప్తి,
శుభకార్యాలలో పాల్గొంటారు. విద్యార్థు
లకు ఉత్సాహకరముగా వుంటుంది. ఖరీ
దైన వస్తువుల క్రయవిక్రయములలో వర్తకు
లకు లాభము. కవులకు, గాయకులకు, కళా
కారులకు, నటీనటులకు యోగకొలము.
26, 27 తేదీలలో ధనలాభము, ప్రయాణము.
28, 1, 2 తేదీలలో శుభకార్యములలో
పాల్గొంటారు. విందు, వినోదము. 3, 4 తేదీ
లలో కార్యలాభం.

* జ్యేష్ఠ [నో, యా, యీ, యూ] *

ఈ వారము డబ్బు ఇబ్బంది ఎక్కువగా
వుంటుంది. పెద్ద బాధలతోనూ వైసిపెట్టుకొని

నక్షత్ర ఫలితాలు

అది ఎలాగ నెరవేరుతాయో అని తాపత్రయ పడతారు. ప్రతి విషయములోనూ గృహ ముందుండువారితో వివాదాలు వస్తాయి. ఆరోగ్యభంగము కలిగే నూచనలు కనబడ గానే శ్రద్ధ వహించండి రాజకీయము లందుండువారికి గౌరవ, ధనాదాయములు పెరుగుతవి. అడవిలో పండే వసువుల వర్షకు లకు లాభము. 26, 27 తేదీలలో తెగని కార్యక్రమము. 28, 1, 2 తేదీలలో ఆటం కములు, అసారోగ్యము, ఆందోళన 3, 4 తేదీలలో పితృవర్గమునుండి సహాయము, స్వల్ప కాంతి.

మూల [యే, యో, బా, బీ]

ఈ వారము మొదటిభాగము మీకు ఆయో మయముగా కనబడుతుంది. ఏ కార్యము ఎలాచేయుటకు తోచదు. ఎవరిని నమ్మాలో ఎవరిని నమ్మకూడదో అనే అనుమానాలు ఎక్కువ. ఉద్యోగస్తులకు అధికారుల ఒత్తిడి. వ్యాపారస్తులకు ఆందోళన. కాని వారము గెండవభాగములో అహింసలనుకున్న వారే సహాయము చేయడంవల్ల కార్యసిద్ధి కలుగుతుంది. ఇంట్లోవున్న పెద్దల ఆరోగ్యము చెడి చికాకు కలుగచేస్తుంది. 26, 27 తేదీ లలో నిశ్చయములేని కార్యక్రమము. 28, 1, 2 తేదీలలో ఆటంకములు, ఆరోగ్యచింత. 3, 4 తేదీలలో మిత్రసహాయము, కార్య లాభము. విచిత్ర వస్తు సందాదన విచేకియ లతో పరిచయము.

పూర్వాషాఢ [బూ, ధ, భా, ధ]

గతవారము కలిగిన యోగము ఈ వారము త గుట చేత ను ఏపని చేసేందుకుతోచదు. చికాకు ఎక్కువ ప్రారంభించేసరికి ఆటం కములు, అయిననూ దెవల విశేషమువల్ల వారాంతమునకు మీ ప్రయత్నములు సుముఖ మవుతవి. ఇంట్లోవారికి అసారోగ్యముచే కలవరపాటు. వ్యాపారస్తులకు నిరాశగా కన బడుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు వారాంతమున మేలుగావుంటుంది విద్యార్థులకు నిరుత్సాహ ముగావున్నా కొత్త విషయాల సేర్పు కుంటారు 26, 27 తేదీలలో నిశ్శబ్దతేని స్థితి. 28, 1, 2 తేదీలలో ప్రయాణము, బహిరీక, మిత్రసహాయము. 3, 4 తేదీలలో కార్య లాభము. సజ్జన దర్శనము వేదాంతదర్శనము

ఉత్తరాషాఢ [బే, బో, జా, జీ]

ఈ వార మంతా బయటి కార్యకలాపాలలో తాపత్రయము ఎక్కువ మీ పనులు చేసుకొనుటే కష్టమైనప్పడు, ఇతరులవి ఎలా గొతాయి. అందుచేత స్వజనముతో నిత

ధాలు కూడా వస్తాయి. కొద్ది వ్యవహార ములో జయము కలుగుతుంది వ్యవహారము పట్ల నీచులతో వివాదము వచ్చి మనోవ్యధ కలుగుతుంది భార్య ఆరోగ్యము భంగపడు తుంది 26, 27 తేదీలలో ఉద్యోగస్తులకు ఒత్తిడి 28, 1, 2 తేదీలలో కార్యభంగము, త్రిప్పట, వివాదము. 3, 4 తేదీలలో ధనా దాయము, కార్యలాభము

శ్రవణము [జూ, జే, జో, షూ]

ఈ వారము దెబ్బ ఇబ్బంది ఎక్కువగా వుంటుంది. సాహసముతో ప్రయత్నించిన యత్నములకు శత్రువులు ఆటంకములు కలుగ జేస్తారు. అయితే మీరు పట్టుదలతో పట్టిన పట్టు విడతక పనిచేయడముచేత తుదకు జయము కలుగుతుంది. వారాంతముందు అవ యవములకు గాయాలు తగిలే ప్రమాదము వుంది. జాగ్రత్తపల్ల తప్పవచ్చును ఖనిజ, లోహపు వ్యాపారస్తులకు మేలు. ఇంజనీ రింగు కాఖలోవారికి మంచికాలము 26, 27 తేదీలలో కార్యసాధనకు ఆటంకములు 28, 1, 2 తేదీలలో ఖర్చులు, గాయములు తగిలే నూచనలు. 3, 4 తేదీలలో ధనా దాయము, కార్యసాధనము.

ధనిష్ఠ [గా, గీ, గూ, గే]

ఈ వారము మీకు యోగప్రదము కొత్త వారితో పరిచయము కలుగుట, శుభవార్త వినుట మొదలగు మంచి ఫలితాలు కలుగు తాయి. యత్న కార్యములు మిత్రజ్వలన, అధికారుల సహాయమువల్లను సానుకూల మవుటచేతను ధనాదాయము వృద్ధి పొందుతుంది అత్యయల ఆరోగ్యము బాగు పడుతుంది. డాక్టర్లకు, మందుల వర్తకు లకు లాభము విద్యార్థులు శ్రద్ధగా చదువు కుంటారు. కవులు కొత్తరచనలు ప్రారం భిస్తారు. గణితశాస్త్రజ్ఞులకు, చిత్రకారు లకు, నటీనటులకు మంచికాలము. 26, 27 తేదీలలో కార్యక్రమమును ఏర్పాటు చేసు కుంటారు. 28, 1, 2 తేదీలలో తీరికలేని పనులు, శ్రమ. 3, 4 తేదీలలో ధనలాభము, కార్యసిద్ధి, మిత్రదర్శనము, కుశలవార్త.

శతభిషం [గో, సా, సీ, సూ]

ఈ వారము మీ ఉద్దేశాలప్రకారము కార్య నిర్ణయము చేసుకొని లాభమును పొందుతారు ఆరోగ్యము బాగుపడుతుంది. ఆర్థికస్థితి బాగుంటుంది. మానసికముగా ఉత్సాహము కలుగుతుంది. పిల్లల మేలు కొరకు కొన్ని యేర్పాట్లుచేస్తారు. వర్తకు లకు ప్రయాణమువల్ల లాభము కలుగుతుంది.

ఉపాధ్యాయులకు, న్యాయవాదులకు పండి తులకు యోగకాలము 26, 27 తేదీలలో కార్యనిర్ణయము. 28, 1, 2 తేదీలలో తీరిక లేని కార్యక్రమము, శ్రమ, ప్రయాణము. 3, 4 తేదీలలో ధనలాభము, కార్యసిద్ధి.

పూర్వాభాద్ర [సే, సో, దా, దీ]

గత రెండు వారములకన్నా ఈ వారము మీకు యోగప్రదముగా వుంటుంది పూర్తి కాకుండా నిలిచిపోయిన పనులు లాభముగా ముగించుకుంటారు. కవులు, గాయకులు మొదలగు కళాకారులతో వినోదము గా గడుపుతారు. బంధువులతో కూడి శుభ కార్యాలోచన, మృతాన్న భోజనము. వెండి, బియ్యము, బట్టల వర్తకులకు లాభ యోగము. దగ్గరలేని అత్యయల ష్రేమవార్త తెలియుటచే కాంతి కలుగుతుంది. కవులకు, గాయకులకు, నటీనటులకు యోగకాలము. 26, 27 తేదీలలో కార్యనిర్ణయము. 28, 1, 2 తేదీలలో శ్రమతో కూడిన కార్యక్రమము, ప్రయాణము, బంధుదర్శనము. 3, 4 తేదీ లలో కార్యలాభము

ఉత్తరాభాద్ర [దూ, శం, ఛా, ఛా]

ఈ వారము మీకు యోగదాయకముగా వుంటుంది. యత్న కార్యములు ఫలిస్తాయి. ధనాదాయము బాగుంటుంది. ఇతరులకు మేలుకలిగే పనులు చేస్తారు శుభకార్య లోచనలు చేస్తారు వాహనయోగము కలుగు తుంది. విద్యార్థులు అసక్తిగా చదువు కుంటారు. విలువగల సరుకుల వర్తకులకు లాభము. 26, 27 తేదీలలో సంఘశ్రేమ కార్యచరణ. 28, 1, 2 తేదీలలో శ్రమతో కూడిన కార్యక్రమము, ప్రయాణము. 3, 4 తేదీలలో ధనలాభము, శుభకార్య చింత, విందు, వినోదము

రేవతి [దే, దో, చా, చీ]

ఈ వారము మీకు యోగదాయకముగా వుండదు. మీరు చేయుచున్న పనులకు మీకు చాటుగా అపకారము చేసేవారివల్ల విఘ్నములు కలుగుతాయి. కారణము తెలి యక ఆందోళన పొందుతారు కార్య భారముచే శరీరస్థితి చెడుతుంది వెంటనే శ్రద్ధతీసుకోండి ఉద్యోగస్తులకు కొత్త సమ స్థలు కలుగుతాయి. విద్యార్థులకు చదువుపై శ్రద్ధతక్కువ. రాజకీయాలలో వున్నవారికి మేలు అడవి ఫలసాయముల వర్తకులకు లాభము 26, 27 తేదీలలో కొత్తపనుల ప్రారంభం. 28, 1, 2 తేదీలలో ఆటంక ములు, త్రిప్పట. శ్రమ, 3, 4 తేదీలలో బంధుసహాయము, స్వల్పముగా లాభము

వినియోగదేశం

చిరస్మరణీయులైన భారత మహిళలలో అగ్రగణ్యురాలు కస్తూరిబాయి గాంధీ, కేవలం బాపూజీ ధర్మపత్ని కావడంచేతనే ఆమె గొప్ప వ్యక్తిగా పరిగణించబడలేదు. ఆచంచలమైన దేశ సేవ—మేవాపరాయణత—త్యాగబుద్ధి—పట్టుదల—స్వతంత్రత—పేక్ష—ఇవే ఆమెను చిరస్మరణీయురాలిని చేసినయే.

1944 వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి 22 వ తారీఖున ఆమె నిర్బంధంలో నుండగా దివంగతురాలయింది. చిరస్మరణీయమైన ఈ రోజున ఆ పూజ్యురాలికి శ్రీదాం జలి ఘటించడం భారత మహిళల కర్తవ్యం. చాల చిన్న వయస్సులోనే కస్తూర్బాకి మోహన్ దాస్ కరంచంద్ గాంధీకి వివాహమయ్యింది. అప్పటికి కస్తూర్బా ఇంకా ముక్కుపచ్చలారని బాలికయే. అయితే నేం? గొప్ప మనో దాదాధ్యమునూ, ధైర్యసాహసములనూ అమాఘమైన కిలసంపదనూ కలిగిన బాలిక ఆమె. చిన్న వయస్సులో మోహన్ దాస్ కు చీకటి అంటే ఎక్కడ లేనిభయం. తనలో వున్న పీరికితనాన్ని తన చిన్ని భార్యకు వెల్లెబుచ్చడానికి ధైర్యంలేదు ఎందుకంటే తనకంటే కస్తూర్బా ధైర్యవంతురాలని, సాహసురాలని అతినికి తెలుసు. ఆ చిన్న తనంలో కూడ ఆమెకు పాములనీ, దయ్యాలనీ, భయంలేకుండా, చీకట్లో కూడ ఒంటరిగా వెళ్ళగలిగేది. కస్తూర్బా ఆత్మగౌరవం, స్వతంత్ర భావాలగల బాలిక మోహన్ దాస్ ఆమెపై తన భర్త అధికారాన్నంతా ప్రయోగింప జూచేవాడు. ఆమెను ఈ ర్వైలో చూచేవాడు. ఆమె స్వాతంత్ర్యాన్ని అరికట్టే అంతులు, ఆటంకములు విధించే వాడు కాని కస్తూర్బా అవన్నీటిని నిర్బంధంగా త్రోసి పుచ్చేది. తన ఆనందమతి లేనిదే ఆమె ఎక్కడికీ వెళ్ళగూడదని మోహన్ దాస్ ఉద్దేశం. కాని కస్తూర్బా ఆయన ఉద్దేశానికి పూర్తిగా వ్యతిరేకించేది. అటువంటి అధికారం చేయడం చాల అక్రమమని దాన్ని ధైర్యంగా యెదిరించుతూ తన కిషం వచ్చినప్పుడు, తన కిషం వచ్చినచోటికి భర్త అంగీకారం కోరకుండానే వెళ్ళ

కస్తూరి బా

కుండేది. కస్తూర్బాలో కనిపించే ఈ స్వతంత్ర స్వభావాన్ని తరువాత, తరువాత — గాంధీజీ ఎంతో మెచ్చుకున్నారు. తానప్పుడు అలా ప్రవర్తించడం చాల అధర్మమనీ, కస్తూర్బా వాటన్నిటిని అలా తిరస్కరించడం శాస్త్రమేననీ తలంచేవారు.

నిజానికి మోహన్ దాస్ గాంధీకి తన సతీమణి యెడల ఎన్నో ఆశయాలున్నయే. ఆమె నొక అదర్శ గృహిణిగా తయారు చేయాలని ఆయన సంకల్పం. తాను నేర్పిన దంతా ఆమెకూ నేర్పి, తన ఆశయాలతో ఆమెను పూర్తిగా ఏకీభ

బి. ప్రేమలీల

వించే వ్యక్తినిగా, తయారు చేయాలని ఆయన ఉద్దేశం కాని కస్తూర్బా కలాంటి ఆశయాలు లేనేలేవు. ఆమె విద్యా విహీనురాలు. తనకు విద్య కరువైందని, దాన్ని తాను సాధించాలనే ప్రయత్నం ఆమెలో ఎన్నడూ కలుగలేదు. భర్త చదువు సంధ్యలు, ఉన్నత విద్య కోసం విదేశీ ప్రయాణం ఇవన్నీ ఆమెలో ఎలాంటి సంచలనాన్ని కలిగించలేదు. గాంధీజీ ఆమెను విద్యావతిగా చేయాలని ఎన్ని విధాల ప్రయత్నించినా, ఆ ప్రయత్నములన్నీ విఫలమవుతుండేవి.

చివరికి కస్తూర్బా ఆమె జీవిత కాల మంతటిలోనూ ఒక్క సామాన్య పుగుజరాతీ భావను చదువను, వ్రాయను తప్పించి మరింకేమీ నేర్చుకో లేక పోయింది.

కస్తూర్బా పుస్తక జ్ఞానంతో కూడిన విద్యావంతురాలు కాక పోవచ్చును. కాని కాలం గడిచే కొలది, గొప్ప మనోబలం, ధైర్య సాహసములు గల నాయకిగా మహాత్మునికి సరిపోయిన అదర్శపత్నిగా రాణించింది. గాంధీజీ ప్రశంసను, అభిమానాన్ని చూరగొనిన కష్టమైన పనుల నన్నిటి నో ఆమె చేసింది. తనతో సహకరించి వని

చేస్తున్న తోటి మహిళలకు ఆదర్శ మహిళగా ప్రకాశించింది. మొట్టమొదట గాంధీజీ హరిజనుల యెడమూపే ఆదరణ, ఆప్యాయత—వారితో కలసి మెలసి తిరగడం—వీటిలో కస్తూర్బా ఏకీభవించకుండా సంతోషపడేదా, రానుగాను, ఆ సంతోష భావాన్ని తీసి వేసికొని ఆశ్రమంలో చేరిన హరిజనులను కన్న బిడ్డలా చూడసాగింది.

కస్తూర్బా భర్త తో పాటు దేశ స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో ముందంజ వేసి అనుకూలమభివించింది. జైలుకు వెళ్ళింది. చివరికి ఆ జైలులోనే ఆమె కళ్ళు మూసింది. దానితో ఆరవై సంవత్సరాల వారి జంటజీవితం విడివడింది. చాల సంవత్సరాల క్రితం—తన స్వాతంత్ర్యాన్ని కాపాడు కొనటం కోసం—భర్త నిరంకుశ ఆజ్ఞలను నైతం ఢిక్కరించి, తన ఆత్మగౌరవాన్ని నిలుపుకోవటం కోసం ప్రయత్నించిన ఆ కస్తూరియే కాలం గడిచే కొలది, గొప్ప అదర్శమహిళగా, దేశభక్తి పరాయణిగా రూపొందింది.

కస్తూర్బా జీవిత కాల మంతటిలోనూ ఆమె పల్లెటూరి పడతులనుగూర్చి, వారి అభ్యుదయాన్ని గూర్చితలచుతూండేది. వారి శ్రేయస్సు నాశనమండేది. పీన పరిస్థితులలో వున్న స్త్రీలకు, పిల్లలకు చేయూత నీయాలని ఆతురపడేది. అంచేతనే కస్తూర్బా మరణానంతరం ఆమె ఆశయమైన పల్లె పడతుల, శిశువుల అభివృద్ధి నిమిత్తమ కస్తూర్బానిధి ఏర్పాటు చేశారు. దేశ మంతటా కస్తూర్బా సేరిట ఎన్నో సంస్థలు ప్రారంభించబడినాయి. కస్తూర్బా ఆశించిన మహిళల అభ్యుదయానికి ఆవన్నీ కృషి చేస్తున్నాయి. ఆ సంస్థల పాలనాధికారులు, ఏలక్ష్యముతో తామీ సంస్థలను స్థాపించారో, దాన్ని విస్మరించకుండా, స్వార్థం కోసం, స్వప్రయోజనం కోసం వాటిని దుర్వినియోగం చేయకుండా, నిస్వార్థబుద్ధితో ఆ పూజ్యురాలి ఆశయాలను ప్రతిబింబింపజేసే అదర్శ సంస్థలుగా వాటిని రూపొందించాలి.

అదే కస్తూర్బాకు దేశం యిచ్చే కర్మవర సీరాంజనం!!

స్త్రీచరిత్ర
ఒక కన్నీటి
గాథ!

రోజులు మారాయి! మగవారి దృక్పథమూ మారాలి!

కోవ్వరమాద్యం ఖలుధర్మ సాధనమృగిణే నూకులూ, 'బ్రతుకంత భాగ్యం లేదు' బ్రతికి ఉంటే బలుసాకు ఏడుకు తినవచ్చు' నే జాతీయాలు బ్రతుకు విలువల్ని నిత్యమూ మన దృష్టికి తెసుంటాయి. నిజమే మరి బ్రతికడంకంటే భాగ్యమేమింది? మానవులకు ప్రాణాలకంటే ప్రియమైన దేదీ లేదు కదా! తోటివాళ్ళు యింతటి అమాల్గముయిన బ్రతుకుల్ని చేజేతులా పాడుచేసుకుని, ఆత్మహత్యల పాలవుతుంటే మానవ హృదయాలు తడుక్కుపోతూ?

మారేండు నిండిన శతవృద్ధులు కూడా చచ్చిపోవాలనుకోరు. యమయాతనల ననుభవించుతూ కూడా బ్రతికి ప్రాకులాడాలనే యురంటుంది. మరి అలాంటప్పుడు మారుకొలాల బ్రతుకును తీగంలో బలిపెట్టడం ఎలా సంభవ మాతుంది? ఆశియా కాంతులు మనుషులను బ్రతకమని ప్రోత్సహిస్తాయే! తనవి కన్నవాళ్ళకు, తను కన్నవాళ్ళకు, కట్టుకున్నవాళ్ళకు గల ప్రేమ సంబంధాల నన్నిటిని తీగంలో తెగేటార్చుకొని నిటబడో, వివంశాగో, ఉరిపోసుకునో, అగ్ని జ్వాలల కాహుతయ్యో జీవితాన్ని వెళ్ళి మార్పుకోవడమంటే ఎంతకష్టం? అభిమానుభిమా ఎరుగని పసికందుల్ని నిరాశ్రయల్ని చేసి, కడుపు తీపినికొదవి పోవడమన్నా, యమకులూ, కన్నీలూ, జీవితాన్ని గురించి కనే కలల నన్నింటినీ కల్లు చేసుకుని జీవితం మీది ఆశలు తెగటార్చుకోవటం అన్నా ఎంత దుస్సాధ్యం? నూడి గ్రుచ్చుకుంటే సహించలేని ప్రాణం ఉరిత్రాటికీ, అగ్ని జ్వాలలకీ, విషాన్నులకీ, భయవడక పోవటాన్ని గురించి ఆలోచిస్తే ఆత్మహత్య చేసుకునే ప్రాణినిగురించి కన్నీరు

కాల్పలు కట్టడూ మరి!

ప్రస్తుత పరిస్థితులు

ఇంతకీ ఈ భయంకరమైన హత్యల వెనుక గల కారణం లేమిటి? ఎంతటి పాపిష్టి శకుల లాంటి వివశ పరిస్థితుల్ని సృష్టిస్తున్నాయి? ఇందుకు బాధ్యులెవరు? అనే ప్రశ్నలు హృదయాలను కలచివేస్తాయి. సమాజంగానే, ఆర్థిక, సాంఘిక నికృష్ట పరిస్థితులే ఈ మహా వర్తకాలకు మూలబీజాలనడంలో సందేహమేమీలేదు.

కొత్త ఆలోచనలు, కొత్తభావాలూ మన సమాజంలోని నికృష్ట పరిస్థితుల్ని అంత మొందింపజేయటానికి ప్రయత్నించిన,

యలమంచి తాయారు

ప్రయత్నిస్తున్న మాట వాస్తవమే. వీరేశలింగం, రాజారామమోహనలాంటి మహాసంస్కర్తలు తమ జీవితాలను సంఘసేవకు సమర్పించుకుని స్త్రీలకంటే మహాపకారం చేశారు. ఆయిలే యిప్పుడు మన సమాజం ఎంతవరకు పురోగమించింది? సమాగమనం చేయవలసి రాకపోవచ్చు. విధవావివాహం అప్రతిహతం కాకపోవచ్చు. సాంఘిక తేమంకోసం ప్రభుత్వం కొన్ని చట్టాలను ఆమోదించవచ్చు కాని ప్రస్తుతం ఆచరణలో స్త్రీలలాంటి స్థానం లభిస్తోంది? ఇన్నాళ్ళుగా మన ఆర్థికవ్యవస్థ మారలేదు. సమాజంలోని బాధలన్నిటికీ ఆర్థిక వ్యవస్థతో సంబంధం ఉండి తీరుతుంది. నేటి సమాజంలో మానవత్యమూ, వ్యక్తిత్వపు విలువలూ కావు మనిషిని గురించిన కొలతలవల్లు. డబ్బుమాత్రమే. డబ్బుకే అధికారం, గౌరవం అన్నీ.

వ్యక్తిత్వవికాసానికి అభిరుచులకు తగినట్లు జీవితాలను దిద్దుకోటానికి మన ఆర్థిక సాంఘిక వ్యవస్థలు ప్రతిబంధకాలుగా అడ్డొస్తున్నాయి. విద్య, విజ్ఞానం, ఆత్మవిశ్వాసం అన్నీ కొరవడ్డాయి. ఈనాడు సమాజంలో స్త్రీపురుషుల మధ్య ఎట్టి భేదాలు ఉండకూడదనే విషయం రాజ్యాంగరీత్యా ఆమోదముద్రను పొందవచ్చు. కాని ఆచరణలో యిది ఎంతవరకు సంభవమవుతోంది?

విజంగా స్త్రీ చరిత్ర ఒక కన్నీటిగానూ సమాజపరంగా ఆమెకు జరిగిన అన్యాయాలూ మానే రాకుండా ద్రవించక మానవు. బాహ్య ప్రపంచంతో ఆమెకు సంబంధం లేకుండా చేశారు. సమాజంలోని నాగభాగానికి ప్రాతినిధ్యంవహించి, మార్పుత్వ మర్యాదల నిర్వహించుతూ దేశోన్నత్యానికి కొలబద్ధకొద్దగ ఆమె జడపదార్థంలా మార్పుబడింది. కేవలం స్వతానాన్ని కనడానికి, భార్యగా ఉండటానికి మాత్రమే ఆమె సజీవ. స్త్రీకోక నీలిమూత్రం, పురుషునకోక, నీలిమూత్రం. పురుషుడు చేసే ఏలాంటి ఆత్మచారాన్నయినా ఆమె కిక్కిరుమనకుండా సహించవలసిందే. ఎందుకనంటే ఆమె భారత మహిళ, పరివరత. పరిపాటిగా ఆమెలు జరిపింది యీ నూతనాన్ని సమాజం ఇలా నాలుగు గోడలమధ్య బంధింపబడి, కూపసమృద్ధుకం చేయబడటంతో వాస్తవంగా ఆమెలోని సమాజస్థిమైన మార్గం, వికాలభావాలు నశించిపోయాయి. ఆజ్ఞానం, సంకుచితత్వం, మూఢ విశ్వాసాలు అన్నీ ఆవరించాయి. తమకర్తవ్య తేజ్రంలో ఆవిర్భవించిన భాగస్వామిని కాదగిన స్త్రీని ఒక ఉపయోగకరమయిన సాధనంగా తయారుచేసి, సమాజాన్ని వెనక్కు మళ్ళించడం/జరిగింది.

పోలే ఇవన్నీ ఎప్పుటి మాటలోకదా! ఇవ్వడు సమాజ మంతా మారిపోయింది. సంఘంలో స్త్రీకి పురుషునితోపాటు సకల విధాలా గౌరవం లభిస్తోంది కదా! ఆ శ్రేష్ఠ ఉంది చూచారా? తాని వాస్తవ మేమిటి? ఇక్కడ చట్టాలనూ, కాపలానూ గాదు మనం చూడటం, వీరేశలింగంలాటి మహనీయులు స్త్రీకిచ్చిన గౌరవాన్నీ కాదు కొలబద్ధగా తీసుకోవటం. వేదికలమీద వినిపించే ఉపన్యాసాలూ గాదు యిందుకు ప్రామాణికాలు నిర్వహించేటట్లు పురుషుని దృక్పథంలో ఎంతవరకు మార్పు వచ్చింది? భార్య అనే వ్యక్తిని గౌరవించడంలో, ఆమె తప్పాప్సలను తన తప్పాప్సలతో పోల్చి, ఆత్మవిమర్శచేసుకొని తనకు గల నైతిక బాధ్యతలను నిర్వహించడం జరుగుతోందా?

స్త్రీ ఒక పరాయి మగవాడితో సంబంధం పెట్టుకుంటే భర్త కళ్ళారా చూడటం తట్టనీ ఆమెను బహిష్కరించడమూ, చంపివేయడమూ జరుగుతుంది. మరి స్త్రీయే అలాంటి సంఘటనలు చూచివుంటే కనీసం యిది తప్పు అనెవా అనకలుకుందా? అనటానికి కేసుందనుకోండి నోరు పారవేసుకోవచ్చు. కాని ఆమెమాటల్ని ఖాతరుచేయవలసిన అవసరం పురుషునికుందా? ఆతడు తన దురమాంకారాన్ని పయోగించి. తన్నులూ తిట్లతో ఆమెను నోరుకూసేలా చేయడూ? విడాకుల చట్టం ఉన్నంత మాత్రాన భర్తకు విడాకులిచ్చి సంఘంలో నూమూలు గౌరవంతో బతకగలడం ఆదరణలో సాధ్యమవుతుందా?

ప్రత్యక్ష కారణాలు

ఆర్థిక యబ్బందులంత భయంకర కారణాలు మరేమీలేవు. కనీసావసరాలకు అంటే కూటికి నుడకూ ఘర్షణపడి జీవించటం ఎంత దుర్భరమో! కడుపునొందా తినేవారికి మెతుకు విలువ తెలియదు. ఆకలితో యుద్ధంచేసి, చేసి కన్నబిడ్డలతోపాటు నూరినో గోరినో పడే తిరిచావుకు బాధ్యులవరు? కున నిశ్చయమయిన అసమాన ఆర్థికవ్యవస్థ కాదు? ప్రేమించిన వ్యక్తితోటి ఆర్థిక వ్యత్యాసాలవల్లనో మరేయితర సాంఘిక వ్యత్యాసాలవల్లనో జీవితం నిరపడకపోతే తమకు యిద్దరేని వ్యతిరేక పరిస్థితుల్లో జీవించడమే దుర్భరమని పనుపు పొరాణితడయినా ఆరకుండానే ముక్కుచూసుకునే పెళ్ళికుతుళ్ళు లేరా? వారి బంగారు జీవితాల్నిలా నులిమి నాశనంచేసే కర్కశకాస్తాలు సంఘానివి కావు?

నిన్ను మొన్న నేనూ పొరుగువారు ఒకమూయినిగురించి చెప్పుకుంటుంటే విన్నా. అమ్మాయికి తల్లి లేదు. వాళ్ళకు తెలిసిన

డా॥ కె. వి. స్వామిగారి సరిక్రమిత సత్తులసీదేవి జనవరి 27 లేదీ మద్రాసులో మృతించెదారు.

అబ్బాయి ఎక్కడో ఏదో సామాన్య ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. ఆ అబ్బాయికి, ఈ అమ్మాయికి వివాహం చేసుకోవాలనే కోర్కె కలిగింది. వార్షిద్దరి హృదయాలూ దగ్గరయ్యాయి. తండ్రిమాత్రం ఎక్కడో దూరదేశాన ఉద్యోగముచేసుకుంటూ, వెనక ఆస్తి ఏమీలేదు నేను వెండిచెయ్యడం పొమ్మన్నాడు. బలవంతంగా ఓ రెండేకాలు ధూమి గల ఆకలినిచ్చి పెళ్ళిచేశాడు. కాని ఆ అమ్మాయి ఆకలితో మాట్లాడదు, కన్నెత్తి చూడదు. ఎవరెన్నన్నా వులకదూ, పలుకదూ. వాళ్ళేమో కొడతారు, తిడతారు. కాని ఆ అమ్మాయి మనసు మారదు. "ప్రేమించిన అబ్బాయి పేరు చెబితే చాలా ముఖం పుద్దులూ వికసిస్తుంది." అని చెప్పుకుంటున్నాడు. కన్నవార్షింటిదగ్గర తల్లి, తండ్రి తిట్టి, కొట్టి పంపిస్తారు. అతివా రింటి కెళ్ళితే భర్తకూడా అలాగే చేస్తాడు. ఇంతకూ ఆ అమ్మాయికి 16 సం॥లు అయినా రాలేదు. నూరళ్ళు బ్రతకార్చిన బతుకు కదా!

ఇలాంటి సంఘటనలు కోకొల్లలు మన సమాజంలో. చివరికిలాంటి పరిస్థితులవల్ల ఎలాంటి విషమ పరిణామాలు సంభవిస్తుంటాయో మనం చూస్తూనేఉంటాం. అయితే మరి ఈ తప్పంతా ఎవరిది?

పాండురంగ భక్తురాలు సక్కులాయి ఆత్మలాగ కటి, వాతలుపెట్టి హింసించే ఆత్మలేకపోయినా పెళ్ళయిన దగ్గరనుండి అమావాస్యనాడు అట్లు పెల్లలేదనీ, పూర్తిమ నాడులూరెల్లలేదనీ, తమ కేవిధంగానూ తగ్గ సంబంధంకాదనీ అప్రమానం సాధింపులు. కన్నవారినంటుంటే పోనీ తమ్ముని సహించే కొడళ్ళు కూడా ఆరుదే. దానితో ఘర్ష

ణలు, తగాదాలు, పనులు మొదలు. భర్త ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఏమి చెయ్యాలో తోచక తనకు లోకువైన భార్యను చెయ్యి చేసుకుంటే తగలరానిదోట తగిలి మరణించే అభాగ్యులెందరులేరు? అంతటి తో. ఆ అమ్మాయిమీదే ఆత్మహత్యానేరం మోపబడుతుంది. "ఏమో ఎందుకో, దానికర్మ కాలకపోతే ఈ విపరీత మేమిటి? మాకుంటుంటే ఎటువంటి పొరుపేలేదే; మేమెవరనూ ఏమీ అనేలేదంటారు" పెద్దలు.

భర్తలుపెట్టే నానారకాల హింసలూ భరించలేక కొందరూ, పరాయి స్త్రీలతో సంబంధాలు పెట్టుకుంటే కనిపిని, ఆత్మాభిమానం దెబ్బతిని కొందరూ ఆత్మహత్యల పాపపురుషులు. నేనీ మధ్య ఒక సంఘటనను గురించి విన్నాను. ఒకానొక స్త్రీ తన గృహఅవరణలోనే పశువులాంటి తన భర్త చేస్తున్న పాపకృత్యం చూడటం తట్టించింది. నాకు వివటానికే అసహ్యం వేసింది చెబుతుంటే. ఆ గృహిణి కంటికి కీడు తలపెట్టినది ఆమెయిన వ్యక్తే. ఆమె కళ్ళు చీకట్లు కమ్మాయి. పాపమా మనవలి ఎలా భరిస్తుంది? వెంటనే కిరోసిన్ బొనుకొని నిప్పంటించుకొంది. కన్న బిడ్డలపై వ్యామోహమన్నా ఆమెను బ్రతకమని ప్రార్థనల చేయలేకపోయింది. ఇంతకీ ఆమె ఉత్తరంలో ఏమి వ్రాసిందో చూచారా? తనకు బ్రతకగల అరతలేదనీ, తన చావు కెవరూ బాధ్యులు కారనీ వ్రాసింది. పురుషునితో పాటు స్త్రీకి కూడా సమానమైన నీతి మాత్రాలు అమలులో ఉంటే నిజంగా ఆక్షిణంలో ఆరని ముఖాన ఉమ్మివేసుంజేస్తే. చచ్చిపోతూ కూడా భర్తను రవ్వంత మాటనకుండా, అననీయకుండా ఉండడమంటే ఎంతటి సహనాన్ని అలవరచుకుందో ఊహాతీతంకాదు? పరిపాటిగా స్త్రీకిలాంటి సహనం అలవాటయిపోయింది.

ఆత్మహత్యలకు పాల్పడేవారిలో మరొక కోవకు చెందిన వారున్నారు. వీరి చావులు మరింత ఘోరంగా ఉంటాయి. అసలు చావటాని కేమంత బలమయిన కారణంకనబడదు. పొరుగుతోటో, ఇరుగుతోటో, అతితోటో, భర్తతోటో పేచీపడి తమ ధోరణిలో తాము మాట్లాడుతూ, కోపం ప్రదర్శించి నూరికీ, గొరికీ పరుగుతుతారు. ఏదో ఒక సామాన్యమైన విషయాన్ని గురించి, పొట్లాట ప్రారంభమయి, అదే చిరికి చిరికి గారివాసగా రయారయ వీరు ప్రాణాలు తీసుకోటానికి దారితీస్తుంది. తాము చచ్చి, ఎదుటి పక్షం వారి నేదో బ్రహ్మప్రాయం చేయాలని పిచ్చితలంపుతో కూడా యిలా చేస్తారు.

రోజులు మారాయి! మగవారి దృక్పథం మారాలి!

ఒక్కొక్కప్పుడు ఇతరులను భయపెట్టి చెడి రించటానికి కూడా నూతితో, గోతితో పురికేశాల్సి వస్తుంది. అందరూ చూస్తుండగానే నూతిలో పడింది ఒక సోదరి ఈ మధ్య. నలుగురూ ముగిసి మంచం బావిలోకి దింపారు. ఆమెని తీసుకుంటూ ఎక్కివచ్చింది పైకి. కేవలం మాధ్యం, ముకుతనం ఇవే యిందుకు గల కారణాలు. ఎదుటి పక్షం కాస్త ఓర్పు కొని విశ్రాంతి సహనం చూపెట్టి, నెమ్మదిగా తప్పుపట్టాలను గుర్తింపజేస్తే ఇలాంటి సంఘటనలు తగ్గిపోవచ్చు. కానీ, అంతటి మనస్తత్వ వివేచనాశక్తి, జ్ఞానదర్శనం, మన సమాజంలో ఎందరి కుంది?

శీవితాదర్శనం విలువలు తెలియక, పిల్ల చేతులుగానే కాలుజారి ప్రమాదంలో పడే వాళ్ళందరూ ఉన్నారు. నిజానికి ఈ సందర్భాలలో జరిగే భూగర్భాత్మకం అత్యంత హత్యలు చాలా తక్కువనుకొంది. అయినా కొద్దిమందేకదా యిలా చచ్చిపోయే వాళ్ళను పంపే చాలా అన్యాయమవుతుంది.

ఎక్కడభాగం ఉన్నత విద్యాభ్యాస దశలోనే ఇలాంటి పరిస్థితులు సంభవిస్తున్నాయి. ఈ సందర్భంలో కొన్ని మాసాలక్రితం ఒక వాటిస్ట్రీల సమావేశంలో పాల్గొంటూ, ఒక డాక్టరు చెప్పిన విషయం గుర్తొస్తున్నాయి. ఆమె తన దగ్గరకొచ్చే గర్భిణీసావకేసుల్ని గురించి చెబుతూ తిలులు బిడ్డల పెంపకంలో చాలా జాగ్రత్త తీసుకోవాలని హెచ్చరించింది. కొందరు బాధ్యత గల తల్లిదండ్రులు, యువకులను మోసగించిన విషయాలు కూడా చెప్పింది. అమె తానాయువకులతో "మీరు ఆ యువ

కులపేర్లు చెప్పండి. సమాజంలో వాళ్ళను బయటపెట్టి అప్రతిష్టపాలు చేస్తానని" కూడా చెప్పిందట. కానీ వారు భయపడి "సమాజంలో మరీ మాగలేం కాను?" అని ప్రాధేయ పడి తమపని ముగించుకుని వెళ్ళారట."

ఈ సందర్భాలలో తప్పు పట్టకు బాధ్యులు యువతీ యువకు లిద్దరూ అనడం న్యాయమే. కానీ యిలాంటి తప్పుచేసిన యువకునికి సమాజంలో గౌరవమేమిటగదు. "పైగా వాడికేమ్యూ మగవాడు" అని అంటుంది. ఇలాంటి సందర్భాల్లోనే కొన్ని వివేకపరిస్థితులు ఆడపిల్లల్ని ఆత్మహత్య చేసుకునేలా చేస్తాయి.

రోజురోజుకీ మన విద్యాప్రమాణం పడిపోతోంది. ఉన్నతమైన జ్ఞానం, ఉదాత్తమైన భావాలు, కొరవడాయి. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు మధ్య బాధ్యతాయుతమైన ప్రేమసంబంధాలు లేవు. రకరకాల ఫాషన్లు నైలాన్ పాకెట్లు, షిఫాన్ చీరలు, ధరించి, విద్యార్థినుల తలకు బెళుకుల ప్రదర్శనలనుపై, వీరిని జపిస్తూ, కొంటెమటలతో, వెకిలిచేపలతో విద్యార్థులు, కాలేజీ జీవితం వెళ్ళుచువుతున్నారు.

ఈనాటి చదువులు బహుభాగం డిగ్రీల కోసమే, కట్నాల కోసమే కానీ జ్ఞానాన కోసంమాత్రం కాదు. పైగా ఈ పరిస్థితులన్నిటికీతోడు చవుకబారు సినిమాలు, చెత్త పుస్తకాలు మరింత పతనావస్థకు దారితీస్తున్నాయి. అభిరుచులస్థాయి పడిపోడంతో వెర్రివెర్రి హాస్యమూ, వెకిలినవ్వులూ, అర్థనగ్న వేషాలూ, ప్రదర్శిస్తేనే కానీ, సినిమా

రాజించడు. వాస్తవంగా కళలభ్యయం నూనవుని ఉన్నతస్థితికి పురోగమింపజేయటం. కానీ అదంతో యిప్పుడెవరికి కావాలి? జాగుప్సాకరమైన హత్యలూ, అవినీతిని ప్రేరేపించే పుస్తకాలు వ్రాసేవారికి బోలెడుడబ్బు లాస్తున్నాయి. చెత్త సినిమాలు తీసేవారు నిత్యపంలా కాలక్షేపం చేస్తున్నారు తేబులు నింపుకుని. ఇలాంటి పరిస్థితులు ఎన్నో విమోచకరసంఘటనలకు దారితీస్తుంటాయని త్యక్తమూ. మరి పిటన్నింటికీ బాధ్యులెవరు? వైచెప్పిన పరిస్థితులన్నింటికీ భిన్నంగా, హుందాగా జీవితాలు సాగింపజేసేవారు లేకపోలా. అయినా వారిసంఖ్య ధివిమతం. అశేష జనసామాన్యానికి సంబంధించినది మనం చెప్పకు నేవిషయాలు.

ఆరికపరాధీనత, సాంఘికవ్యవస్థాత్మక భరించరాని పేదతనం యివన్నీ వివేకపరిస్థితుల్ని సృష్టించడంతో స్త్రీల ఎక్కువ ఆత్మహత్యలకు పాల్పడటం జరుగుతోంది.

వ్యక్తిజ్ఞానవ్యత్యం సామాజిక జ్ఞానవ్యత్యం మీద ఆధారపడి వుంటుంది. వ్యక్తికీ, సజాజానికి గల సంబంధం అభిన్నమైంది. వ్యక్తుల సుఖదుఃఖాలకు గల కారణాలు సామాజిక పరిస్థితులతో ముడిపడి యుంటాయి. మన ఆర్థిక, సాంఘికవ్యవస్థలో గొప్పమార్పు రావాలి. ధనానికీకల గౌరవం వశించి మానవతత్వపు విలువలు పెరగాలి.

మన రాజ్యాంగం నూత్రాలకు అనుగుణముగా స్త్రీ పురుషుల మధ్య హెచ్చుతగ్గులు వశించి పోవాలంటే సమాజంలో గొప్పమానసిక విప్లవం అవసరం. స్త్రీ పురుషుల రిద్దరూ తరతరాలుగా వచ్చిన అలవాట్లనూ, సంకుచిత భావాలనూ, వదలి సమాజాన్ని పురోగమింపజేయ కలగాలి. సాంఘికాభ్యుదయం

దానిని గురించి ఆలోచించండి

అది ఇన్ ఫెన్ టాన్

రజనక

గ్రైవ్ వాటర్

నాకు కావలసినట్టిది

.....

ప్రెదరాబ్డ్ కెమికల్

అండ్ ఫార్మసుటికల్ వర్క్స్ లిమిటెడ్.

హైదరాబాద్ - 50005

నోటి పూతకు

ఇప్పటిదాకా నోటి పూతకు ఎన్నో మందులు చెప్పినారు ఇది వాడు తెలిసిన పద్ధతి. శత్రు ప్రాధున్నే చేస్తామనగా ఈ రోజు రాత్రికి అన్నీ కొంచము కొంచముగా రాసులు, గోధుమలు, గవగసాలు. కాదామి కాయలు పగులగొట్టిన వచ్చు పప్పు (రేపలు కులున్నా చాలు) ఒక గిన్నెలో వానబెట్ట వలెను. తెల్లవారి, రోలు, రుబ్బునందు కుద్దముచేసి 4 యాలకులు, కొంచెము కొబ్బరి, వానచేసిన సామాను, అంతా చేసి వారుగా నీరుపోస్తూ రుబ్బవలెను. ఆ రుద్దిన ముద్దలో మరి ఒక గ్లాసునీళ్ళు పోసి కలిపి, ఒక గిన్నెకు గుడ్డకట్టి అందులోకి వడపోయ వలెను. ఆ గుడ్డమీద నిలచే పిప్పిని తీసుకొని గిన్నెలో చేసి మరి ఒక గ్లాసుడు నీళ్ళుపోసి చేతితో బాగుగా పిసికి తిరిగి వడపోయ వలెను. అప్పటికి పాలవంటి ద్రవము మిగులును. దానిలో తగినంత చక్కెరలేక, కలకండ గాని చేసి కొంచము అవుపాలు పోసి, కుంపటిమీద పెట్టి గరిటెతో విడవకుండ తిప్పవలెను. లేకపోతే అతుగు అంటుతుంది. తెరిస రుదవార క్రిందికి దించి చల్లార్చి పరకడుపునే త్రాగితే మంచిది, ఇల్లు రి పూటలు ప్రాధున్నే త్రాగితే ఏమందు లేకనే ఎంత నోటిపూతవున్నా తగి పోతుంది. కొంచము చేడిచేసివా, ఇది చేసుకొని త్రాగితే చాల మంచిది. ఒకతూరి చూస్తే మీకు తెలుసుంది.

—జి. లక్ష్మీదేవమ్మ, చంద్రగిరి.]

* * *

కోసం పాటుపడటమే: ప్రతి ఒక్కరికి పరమాధి కావాలి. వ్యక్తుల వికాసానికి, అభ్యున్నతికి, ప్రేమబంధులకూ గల కృతకమయిన చకల యిబ్బందులు తొలగిపోవాలి. ప్రతివారికీ బ్రతకడానికి హామీ నిచ్చే ఆర్థిక వ్యవస్థను ఏర్పరుచుకోవాలి. అప్పుడే కుటుంబ జీవితం సుఖవంతమవుతుంది. మరిక బ్రతుకు భారం కాదు.

కడుపునొప్పితో చాలమంది బాధపడుతూ వుంటారు. అది పోవటానికి వాడు తెలిసిన విషయము చెప్పతాను. సాధారణంగా వచ్చే కడుపునొప్పిలకు పనిచేస్తుంది.

ఒక తమలపాకును పిసికొని దానిపై ఒక రెండు 'కోచ'సాపుపుల్ తలుపులు చేసి అగ్నిపుల్లతో వేడిచేసి, గ్లాసుపై ఓరగా ఆకు పెట్టి, పోడాకాయ నీటిని దానిపైనుండి చుక్కలు గానులో పోయాలి. దానిని వెంటనే నీవించాలి. కాస్త మంటగా వుంటుంది. పొగ కలుగుతూ మంటపట్టు వుంటుంది. అయినా అది నీవించితే కడుపునొప్పి తగ్గి పోతుంది.

తలనొప్పి

కోచేవా వలుకును తమలపాకుపైనే చేసి

అగ్నిపుల్లతో వేడిచేయాలి. ఆకుపైన తేలిక ద్రవ పదార్థాన్ని కండ కోలుకులకు, కఠలకు వ్రాసుకోవాలి. తలనొప్పి తగ్గుతుంది.

పుండ్లు

పుండ్లుతో చాలమంది బాధపడుతూ వుంటారు. తమలపాకురసంను వాటిపై చేసి రుద్దవలెను. కాస్త రసం తిరిగిపోసి, ఒక తమలపాకును దానిపై చేసి కట్టితే, ఆ పుండు మాడిపోయి తగ్గును.

చురిపిడికాయలు

ఇది పోవటానికి కొందరు శుభ్రపు వెంట్రుక కట్టి కలిరింపచేస్తారు; కాని తమ అపాకు కొడను సున్నము (తడి)లో మంచి సురిపిడికాయపైన రుద్దిన క్రమేణా అది

my Coffee

గత 20 యేండ్లుగా
మైకాఫీ మాత్రమే నేను
విడువకుండా వాడుచున్నాను.

పా॥ ½; ½; 1.

పాకెట్లలోను

మరియు

పా॥ 20; 7; 3; 1.

వాక్యూమ్ టిన్నులలోను
అభించును.

మైకాఫీ కంపెనీ,

84, సైజ్ హామ్స్ రోడ్,

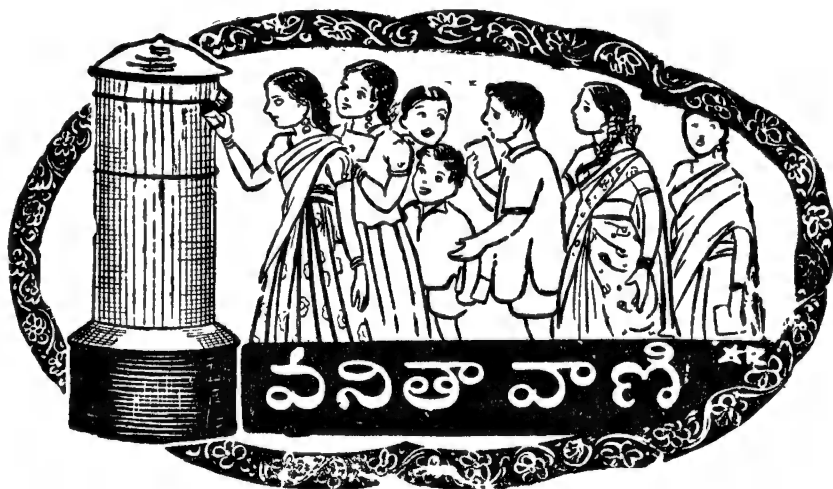
అశ్వరావుగార్డెన్స్, మద్రాసు-7.

మా కాకినాడ ఏజెంట్లు:

మెనన్. ఎన్. భావనారాయణ & సన్

జగన్నాయక్ పురం, కాకినాడ.

ప్రతినిధులు లేని పట్టణము అన్నింటిలో ఏజెంట్లు కావలెను

నోటి పూతకు మందేది?

వనితాలోకంలో గృహవైద్యులు సోదరి మణులు రాస్తున్నారు. ఇవి చాలా మందికి ఉపయోగిస్తాయనుకుంటాను. నా కోవైద్య విషయం తెలియజేస్తారని వ్రాస్తున్నాను:

నోటి పూతకు మందేమిటి? మా బంధు వోకరు దీనితో బాధ పడుతున్నారు. ఇంజక్షన్లు, మందులు చాలా అయినాయి. ఎవరు ఏది చెబితే అది వాడినాము. కాని పూర్తిగా పోలేదు. తాత్కాలికంగా తగ్గుతుంది. నోటి పూత ఉన్నప్పుడు, భోజనం చెయ్యలేరు. మాట్లాడలేరు. చాలా బాధగా ఉంటుంది. నోటి పూతకు మందు తెలిసిన పోదరిమణులు వనితాలోకంద్వారా తెలియజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

—పి. యం. లక్ష్మి, వై. జాగ్.]

(గృహవైద్యం శీర్షిక చూడండి)

ఇక నైనా

అనుమానాలు - అపవాదులు అనే వ్యాసం. 'యం. యల్.' గారు మంచి చెడా చక్కగా విశదీకరించారు. వారితో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. నిజంగా వారు చెప్పినట్లే తమకూ, అక్కచెల్లెళ్లు ఉన్నారన్నమాట మర్చిపోయి, ప్రతిదానికీ,

గృహ వైద్యం

మెత్తపడి పలుకులుగా రాలిపోవును.

ఒళ్లు నొప్పులు

తమలపాకులో కొదేనా పలుకులు వేసి తీసుకున్న ఒళ్లునొప్పులు తగ్గును. తమల పాకు జాన్ను (గర్భణిస్త్రీలు వాడేది) తీసుకొని నాగర్మణిస్త్రీలకు కలిగే ఒళ్లునొప్పులు తగిపోవును. ఇవి నాకు బాగా అనుభవమయి వే.

—కామూరి వెంకటలక్ష్మి, ఏలూరు.]

నోటి స్త్రీలని అనుమానించి, తనిహాని ఆభాం డాలు వేయటం తగదు. అటువంటివారికి ఈ వ్యాసం చదివి తేనన్నా, బుద్ధులు మారుతా యనుకుంటా.

—వల్లభాపురపు సరోజిని, తోట్లవల్లూరు.]

అనుమానాలు-అపవాదులు అన్న వ్యాసం చాలా బాగుంది. బి. యస్. లక్ష్మీగారు చాలా బాగా వ్రాసారు. పాకలసీత మొదలగు వారి వ్యాసాలు చాలా బావుంటున్నాయి. వారందరికీ నా ఆభినందనలు.

—వై. లలిత, సికింద్రాబాదు.]

కాస్త నిదానిస్తే

ఆధునిక ఇల్లాళ్లు వాళ్ళ అనాచారాలు గురించి, సుగాత్రి గారు చాలా బాగా చెప్పారు. చాలావరకు ఇప్పుడు అలాగా చెప్తున్నారని ఒకసారి ఏమెందంటే నేను, మావారు, మా వదినగారింటికి వెళ్ళాము. నన్ను వంకాయలు తరగమంది. సరేనని తిరుగుతున్నాను. ఇంత నిదానం అయితే ఎలా అని ఆమెకూర్చుని త్వరత్వరగా తిరిగేసింది. వంకాయల్లో కొరంపెట్టమంది. కాయ ఇలా విడమర్చేటప్పటికి ఇంతపొడుగు పురుగువుంది. ఇదే విటి వధివా అని అడిగితే 'మాడలేదు అది పోయేయమంది. అంత అనాచారంగా మేము ఒకగంటలోపల వంట చేసేసి తీరిగా వుంటాము అని డప్పాలు కొట్టకుండా కొంచెము చూసి చేస్తే మగవారితోటి చివాట్లు తప్పతాయి. అనుమానం తేకుండా హాయిగా తినవచ్చు. మడి, ఆచారం అంటూ నెలకొకరోజైనా పుతకకుండా పటుపంచ అలాగే పెట్టారు. దానికన్నా రోజున్నానంచేసి పుతికన చీరకటు కొని శుభ్రంగా వంటచేస్తే చాలా బాగుంటుంది. మధ్యాహ్నం తీరికవున్నప్పుడు,

వియ్యం ఇతర సామూహాలు బాగుచేసి పెట్టుకుంటే తొందరలేకుండా హాయిగా వుంటుంది.

—టి. రమాదేవి, మార్కాపురం.]

చాదస్తం లేనివండి

"సుగాత్రి" గారు రాసిన "ఆధునిక ఇల్లాళ్లు; అనాచారాలు!" అన్న వ్యాసం చాలా బాగుంది. ఆమె చెప్పినట్లుగా ఎప్పుడూ మడి ఆచారము అని చెప్పడూ మితిమీరి ఎప్పుడు మడి మడి అనువారికి ఎక్కువగా ఆరోగ్యము చెడి కొనకు కొంచెమైననూ శుభ్రతలేకుండా ఆహారములు తీసుకొను పరిస్థితులు వస్తూవుంటాయి. అట్లాగే మాకు మడి ఆచారము ఏటిలో నమ్మకములు లేవు అనువారు కూడా వున్నారు. అట్లాంటి వారి ఇంటి ఆశుభ్రతనూ, వారి పిల్లల ఆశుభ్రతను చెప్పడానికి వీలుండదు. మరీ ఎక్కడైనా పేరంటము మొదలగువాటికి బయలుదేరునప్పుడు చాలా నీటుగా డ్రెస్ చేసుకొని పిల్లలకు బాగా డ్రెస్ చేసి బయలుదేరుతారు. ఇక వారు చెప్పకొను గొప్పలకు తక్కువుండదు. మేము మా పిల్లలు ఎప్పుడు చాలా శుభ్రముగా వుంటాము. మాకు కొంచెమైననూ ఆశుభ్రముగా వుండుట సరిపోదు అని చెప్పకొనుచూ వుండురు. అట్లుకొక ఎక్కువమడి అనకుండా చాలా అనాచారము కౌకుండా ప్రాద్దునలేచి స్నానముచేసి వంట మొదలగు సవి చేసికొంటే బాగుంటుంది.

"అడవాళ్లు ఆత్మహత్యలు" అను పోయిన వారం "మేరీ" గారు రాసినదానికి జవాబు "తంగిరాల కొంత" బాగా రాశారు.

—వి. నరసు, తుంగభద్రాదాం.]

మహిళల దినచర్యలు

'ప్రంజానీ స్త్రీల దినచర్య' వ్యాసం చాలా బాగుంది. ఈ విధంగానే వివిధ ప్రాంతీయుల అలవాట్లను తెలుసుకుంటే మంచిది. భారతదేశంలోని పలుప్రాంతాలలో వుండే ఆంధ్ర మహిళలు వారి పరిసర ప్రాంతీయుల ఆచారాలను, అలవాట్లను "వనితాలోకం"కు పంపితే బాగుంటుంది. పంజాబీ వనిత చెప్పినట్లుగా, భార్యకూడా వుద్యోగంచేసి ఓ 100 రూ॥ తెచ్చి దాన్ని వంటావిడ భర్తలకు పెట్టేదానికన్నా, తనే వుద్యోగం చేయక వంట ఇల్లు చూసుకోవడం ఉత్తమ మనిపిస్తుంది.

పి. అనసూయ, నెల్లూరు.

వంటలు:

★ రేగిపళ్లతో ★

సంపాదకత్వమున వచ్చినది

దీనికి కావలసిన వస్తువులు:- పుల్లని రేగి పళ్ళు బాగా పండినవి 100, పావు శేరు మినప్పప్పు (పొటూరినది), కారము, ఉప్పు, నువ్వులు గిడ్డెడు, ఇంగువ (నల్లది).

చేసే విధానము:- రేపు వడియాల పెట్టాలనుకున్న, ఈ దినము ఉదయము మినప్పప్పు రేప్పించి ఇనక, రాళ్ళు లేకుండా బాగు చేసుకొని వుంచుకోవాలి. కారము, ఉప్పు కూడా మెత్తిగా కొట్టి జరించి ఉంచుకోవాలి. నువ్వులు రాళ్ళు లేకుండా బాగు చేసుకోవాలి. రేపు వడియాల పెట్టాలన్న ఈ దినము రాత్రి పప్పు నీటిలో నానబోయాలి. మరుచటి దినము పొద్దున ఆ పప్పు అంతా మెత్తిగా రుబ్బుకోవాలి. తదుపరి రేగి పళ్ళన్నియు తడిబట్టతో శుభ్రముగా తుడుచుకొని తొడిమలు తీసివేసి వుంచుకోవాలి. ఈ రుద్దిన ముద్ద అంతా ఒక స్టీలిగన్న లోకిగాని జాడిలోకిగాని ఎత్తుకోవాలి. తదుపరి ఈ రేగిపళ్ళన్నియు రోటిలోవేసి బండతో కొద్దిగా దంచుకొనిన ఈ పళ్ళలోని పిక్కులన్నియు బయటకు వచ్చును. ఈ పిక్కులన్నియు తీసివేసి ఈ ముద్ద అంతయు కూడా మినప్పప్పు ముద్దవున్న జాడిలోకి ఎత్తుకోవాలి. తదుపరి దానికి సరిపడ్డ కారము, ఉప్పు, ఇంగువ ఈ నువ్వులు అన్నియు అందులోవేసి బాగా కలిపివుంచుకోవాలి. తదుపరి ఒక తెల్లని బట్టను గాని పెద్దపెద్దచాటలు గాని బాగా తడిపి నీళ్ళన్నియు పోవునట్లు దులిపి అది ఎండలో పెట్టి దానిమీద ఈ ముద్ద అంతయు గుండ్రముగా వడియాల పెట్టుకోవాలి. చిన్నవి కావలసినవాళ్ళు చిన్నవి, పెద్దవి కావలసినవాళ్ళు పెద్దవి ఎవరికి ఇవ్వము వున్నట్లువారు పెట్టుకోవచ్చు. ఇవి పచ్చిగా వున్నప్పుడు కూడా వేయించుకొని అన్నములో వేసుకున్న చాలా రుచిగా వుండును. రీసెలు చాకో వుండును.

రేగిపళ్ల రాయిత

దీనికి కావలసిన వస్తువులు: పావు శేరు పెరుగు, పక్కోనికీ వచ్చిన రేగిపళ్ళు పుల్లనివి 20, పచ్చిమిరపకాయలు, కొత్తమిరి, కరివేపాకు, ఆవాలు, మెంతులు, నల్లఇంగువ, కొద్దిగా పసుపు.

చేసే విధానము:- రేగిపళ్ళిటికీ తొడిమలు తీసుకొని పిక్కులన్నీ తీసివేసి చాకుతో చిన్నచిన్న ముక్కలుగా కోసుకోవాలి. తదుపరి పచ్చి మెరపకాయలు కొత్తమిరి, ముద్ద

గా నూరుకొని వుంచుకోవాలి. పొయ్యిమీద బాణలివేసి దానిలో కొద్దిగా నెయ్యివేసి అదికొగగానే కొద్దిగా ఆవాలు మెంతులు ఇంగువ కరివేపాకు వేయాలి. ఆవాలు చిట పటలాడగానే ఈ నూరిన పచ్చిమిరపకాయ ముద్దను అందులోవేసి తదుపరి ఈ రేగిపళ్ళ ముక్కలన్నియు కూడా అందులోవేసి గరి తెతో బాగా కలిపి క్రిందకు దించివేసి ఈ పావు శేరు పెరుగులో పోసివేయాలి. అప్పుడు దానికి తగినంత ఉప్పు కొద్దిగా పసుపువేసి బాగుగా గరితెతో కలుపుకొని అన్నములో గాని ఉప్పులోగాని దోశలోనికీగాని వేసుకొని తిన్న చాలా బాగుండును. ఒక్క రోజుకన్న ఎక్కువ దినాలు వుండును.

—యస్. సుకీల, మహబూబ్ నగరం.]

* ముల్లంగితో మురబ్బా *

కావలసిన వస్తువులు: ముల్లంగిదుంపలు, పంచదార, నెయ్యి, కిన్ మిస్, మొగలిపూల ఎస్సెన్సు.

ముల్లంగిదుంపలు శుభ్రంగా కడిగి పల్చగా చక్రాలు తరుక్కివాలి. మూకుట్లో నెయ్యి వేసి ఆ చక్రాలు దొరగా వేయించాలి. కిన్ మిస్ పళ్ళు నీళ్ళలో కొంచెంసేపు నాననివ్వాలి. పంచదారతీగ పాకంపట్టి, వేయించిన ముల్లంగి, కిన్ మిస్ పళ్ళు అందులో పెయ్యాలి. తరువాత యాబులపొడి, మొగలిపూల ఎస్సెన్సువేసి బాగా కలిపి దించుకోవాలి. మనకు కావలసినంత చేసుకోవచ్చు గమక ప్రత్యేకం కొల్లయివ్వలేదు. తీసి ఎక్కువ కావాలనుకున్న వారు కొంచెం ఎక్కువ లేనివారు తక్కువ పంచదార వేసుకోవచ్చు.

2. పకోడీలు

కావలసిన వస్తువులు: పావుసేరు ముల్లంగి, పావుసేరు సెనగపప్పు, అర్ధపావు మినప్పప్పు; అర్ధపావు బియ్యం, ఒక పచ్చికొబ్బరి చిప్ప, కొద్దిగా అలంముక్కు, జీలకర్ర, కర్రేపాకు, పచ్చిమిరపకాయలు.

పై రెండుపప్పులు, బియ్యం, రెండు మూడు గంటలు నాననివ్వాలి. ముల్లంగి దుంపలు కోరివుంచుకోవాలి. నానిన పప్పులు, బియ్యం మెత్తిగా రుద్దాలి. తరువాత కొబ్బరి, అల్లం, తగినన్ని పచ్చిమిరప

సోవియట్ రష్యలో సాంకేతిక శిక్షణకై భారత ప్రభుత్వం ఎన్నిక చేసిన ఆంధ్ర యువకుడు శ్రీ భూమి రెడ్డి నరసింగరావు (జెం.పెద్దూర్). వీరు హిందుస్థాన్ స్టీల్ తరఫున వెళ్తున్నారు.

కాయలు ముద్ద నూరి, ముల్లంగికోరు, ఆ మసాలాముద్ద, కర్రేపాకు, రుద్ది వుంచుకున్న పిండిలో కలపాలి. పొయ్యిమీద మూకుడుపెట్టి, నెయ్యిగానీ, నూనెగానీ వేసి ఈ పిండిని పకోడీలమీదరి వండాలి.

3. మసాలాఉండలు

కావలసిన వస్తువులు: ఒక ముల్లంగిదుంప, కొద్దిగా సెనగపిండి, పావుసేరు బోమాటోలు, కొలిమిర, పచ్చిమిరపకాయలు జీలకర్ర, పసుపు, ఉప్పు, గరంమసాలా.

ముల్లంగి కోరుకుని, ఆ కోరు సెనగ పిండిలోవేసి పిసికి ముద్దచెయ్యాలి. ఆ పిండిని పకోడీల మీదరి నూనెలో వేయించాలి. పొయ్యిమీద గిన్నె పెట్టి తిరగమూతవేసి అందులో తరిగిన బమాటా ముక్కలు పెయ్యాలి. బమాటాలు ఉడకగానే మూడు పావుసేరు నీళ్ళుపోసి మూతపెట్టాలి. నీళ్ళు మరుగుతున్నప్పుడు, చేసేవుంచుకున్న పకోడీలు, గరంమసాలా, ఉప్పు, పసుపు, కొలిమిర, పచ్చిమిరప ముక్కలువేసి కొంచెంసేపు ఉడకనివ్వాలి. చిక్కబడిన తరువాత దింపాలి.

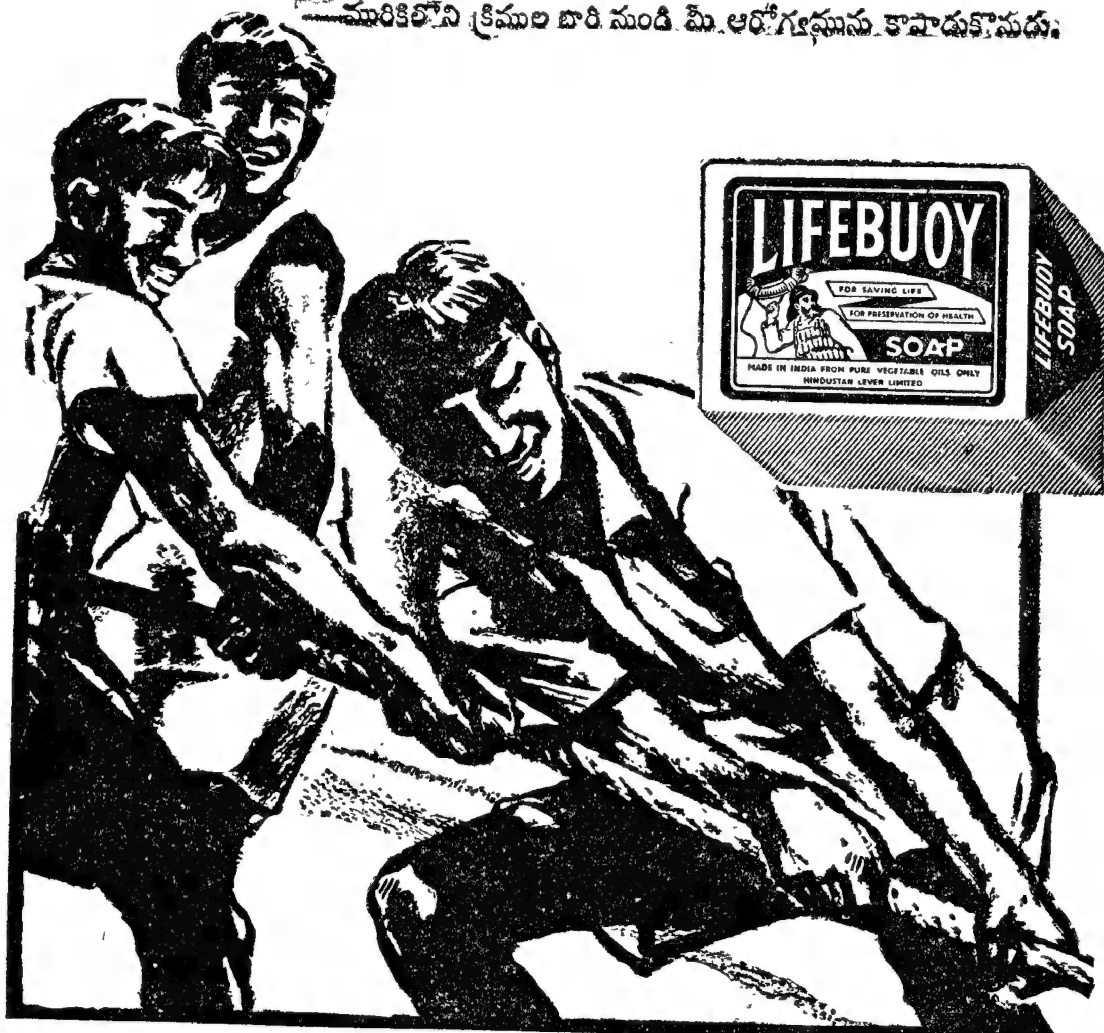
—తెన్నేటి అహల్యాదేవి, హనుమకొండ.]

ఆరోగ్యమునందు ప్రీతిగలవారు ఎల్లప్పుడూ లైఫ్ బాయ్ తో స్నానము చేయుదురు

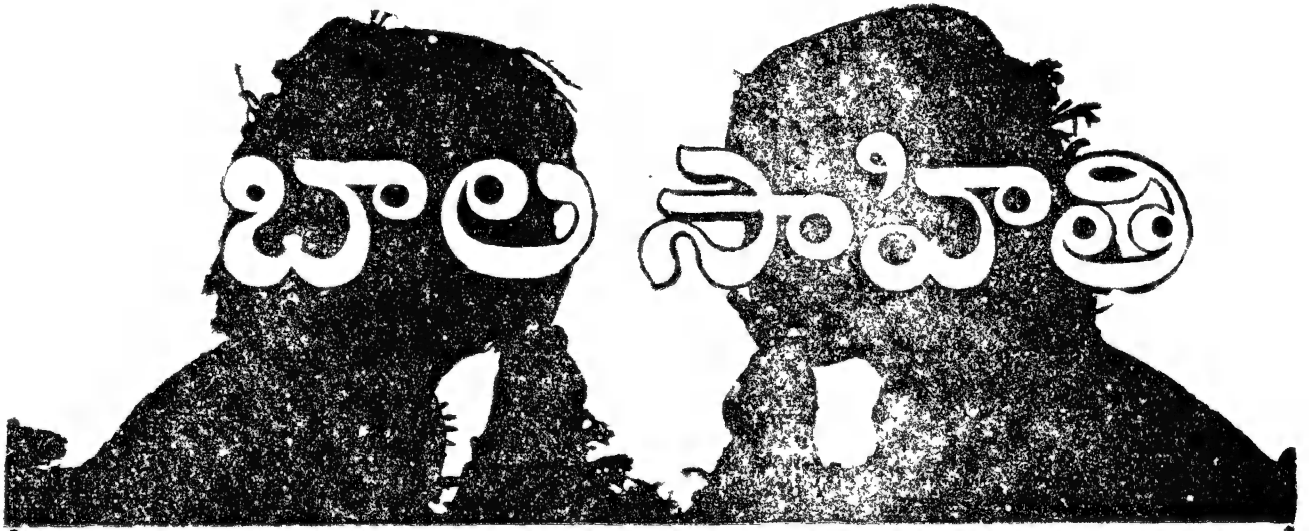
ఆరోగ్యము కొరకు అది అడుట అవశ్యకమైయున్నది — అయితే అదియందు గాని లేక
సనియందుగాని మనము ఎల్లప్పుడూ మరికిగా వగుదుము. మరికితో న్యూని కొరకములగు క్రిము
లున్నవి. వాటివల్ల మన ఆరోగ్యమునకు ఎడతెగచి ప్రమాదమున్నది. లైఫ్ బాయ్ సబ్బు మరికి
లోని క్రిములను కడిగివేసి మిమ్ములను రక్షించును.

లైఫ్ బాయ్ సబ్బుతో స్నానము చేయుటవల్ల మీరు మరికొక హాయిగా నుందురు. అలసట
మటుమాయమగును. లైఫ్ బాయ్ సబ్బుతో ప్రతిరోజూ స్నానము చేయుదు
మురికితోని క్రిముల బారి నుండి మీ ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుదు.

L. 265-X52 T L.

హిందూస్థాన్ లీవర్ లిమిటెడ్ బొంబాయి వారి ఒక తయారు.

సింహము - కోతి

అలసి సాలసి వేటలోన

కొలనునందు నీర్లుదావి
తరువునీడ మేనువాల్చె
భారముగా సింహ మొకటి.

చెట్టుమీద నున్నదొక్క
చిట్టిపొట్టి మర్కటమ్ము.
తెలివితేటలందు దాని
కెవరు సాటిరారు భువిని.

తీక్షణ మగు తన కనులతో
తేరిపార మృగనాథుని
చూచి మదిని కోతి యిట్లు
చింతసేయ మొదలిడినది :

“శౌర్యధైర్య సాహసముల
కుర్చి తాన నిలయమంచు
గర్వియైన సింహమునకు
గర్వభంగ మేనుజేతు.”

మెల్లమెల్ల చిన్నకొమ్మ
తెల్లత్రుంచి కేసరిపై
‘వినరివైచి కిచకిచ మని
కసిగ కోతి నవ్వసాగె.

కలతనిద్ర నున్న సింహ
ములికిపడుచు లేచి చూడ,
చెట్టుపైన నున్నకోతి
చేయి పూపి పలుకరించె.

“కన్నమిన్ను గానకుండ
నన్ను పరిహసించు నిన్ను
ముక్కలుగా చేసెద” ననె
మిక్కుటమగు క్రోధంబున.

అనిన కాని మాటలు విని
“ఔను మీదు శౌర్యమునకు
వంకలేదు, అడ్డులేదు
ఇంక వేరు మాటలేల?

చిన్నచిన్నపమ్ముగలదు.
చెట్టుపైన ఉన్న నన్ను
క్రిందనున్న మీరలెట్లు
అందుకొందు” రనెనుకోతి.

మారుమాట చెప్పలేక
మానముద్ర దాల్చెసింహ,
మందుమీద కోతి యడిగె:
“అణగినదా మీపొగ”రని.

“నీకులేదు అంత తెగువ.
నీవు ఎక్కి కూరుచున్న
యిమ్మహీరుహమ్ము ధైర్య
మిచ్చె” ననుచు సింహమేగె.

పెద్దవారి అండజూచి
ప్రేలుచంద్రు నీచమతులు
సజ్జనాని వారి కెపుడు
సామ్యముగా నీతిగరపు.

కె. ఆర్. మోహనశాస్త్రి

'నేను క్రొత్త పలకను... నేను క్రొత్త పలకను,' అంది పలక.
'నేను క్రొత్త బలపాన్ని... క్రొత్త బలపాన్ని,' అంది పలక పుల్ల.

'నా చుట్టూ ఎంత అందమైన పలక పుల్ల.
చటం ఉందో,' అంది పలక.

రంది సోమరాజు

'నా చుట్టూ ఎంత అందమైన పలక పుల్ల.
కాగితం చుట్టూకొని ఉందో,' అంది

పలక పుల్ల.

పలకకు కోపం వచ్చింది. తను ఏమంటే పలక పుల్ల అదే అంటుంది. అందుకనే దానికి కోపం.

'భీ... నువ్వు స్వంతంగా ఏమీ మాట్లాడలేవు...' అంది పలక.

'పలక పుల్లకు మరింత కోపం వచ్చింది. 'ఎంత అవమానం... ఎంత అవమానం...' అని భగ్గువ్వ మండింది. 'మొద్దు రాచివ్వు, నీకు మాటలు కూడా వచ్చా' అంది.

పలకకు కోపం ఉవ్వెత్తుగా వచ్చింది. 'ఇదిగో పలక పుల్లా... ఇట్టే విరిగిపోయే చీపురు పుల్లా... నీకే చెప్పు తూంట... నోటికొచ్చినట్లు ప్రేలకు...' అంది.

'పెంటనే 'నన్ను చీపురువల్ల అంటావే... చేట మొగమా...' అంది పలక పుల్ల.

ఇంకే ముంది? 'ఏమిటేమిటే, పలక పుల్లా... నన్ను చేటంటున్నావా... చూడు నిన్నేం చేస్తానో...' అంది పలక.

'నీ మొహం... నువ్వేం చేస్తావు' అంది పలక పుల్ల.

'నిన్ను విరగదన్నకపోతే చూడు నాపేరు పలకే కాదు...' అంది పలక.

'తస్తావ్... తన్నవూ...' అంది పలక పుల్ల.

'తస్తానా... తన్ని చూపిస్తా...' అంది పలక.

'బలం ఉందని' విరగిపోకు'

ఎ దా రి ఓ డ

చిత్రకారుడు : కె. కృష్ణారావు - నల్గొండ.

మెల్లిగా అంది పలకపుల్ల.

‘నో రుందని నోటికొచ్చినట్లు వాగకు...’ పలక ధీమాగా అంది.

మెల్లిగా పలకపుల్ల ‘నా నోటి పెంట ముత్యాలు రాలాయ్...’ అంది.

విసురుగా పలక, ‘నీ ముత్యాలు నేనుంటేనే ఎవ్వరికైనాకనిపిస్తాయి’ అంది.

‘నువ్వు లేకపోతే నేను గచ్చు మీద రాసుకుంటాను’ అంది పలక పుల్ల.

‘నువ్వు వ్రాసే పోతే నేను సుద్దముక్కలు తెచ్చుకుంటాను’ అంది పలక.

‘నుద్దముక్క నీ దగ్గరకు రాదు లే, దానికి నల్ల బోర్డే కావాలి...’ పలకపుల్ల ఉపాధుగా అంది.

‘గచ్చుకు నువ్వు పనికిరావులే దానికి సుద్దముక్కే కావాలి...’ పలక ఘాటుగా అంది.

‘ఫీ...నేనేమంటే అదే అంటుంది. వత్తి చెత్తరకం...’ పలకపుల్ల, పగళిర్చుకుంది.

పలకకు ఎక్కడలేని కోపం వచ్చేసింది. ‘ఏమిటన్నావ్...కళ్లు మూసుకపోయి మరి వాగు తున్నావ్...ఒళ్లు క్రొవ్వెక్కిందా ఏం?’ అంటూ గట్టిగా అరిచింది.

పలకపుల్ల తగ్గిపోలేదు. మాటకు మాట తెగులు...నీటికి నాచు తెగులు అన్న సామెత మాకు తెలుసుగా! ‘నీ ఒళ్లే క్రొవ్వెక్కింది...’ అంది.

పలకకు ఇకకోపం ఆగలేదు. పలక పుల్ల మీద పడి, తక్ న దాన్ని రెండు ముక్కల క్రింద చిదగొట్టింది.

పలక పుల్లకు రోపం రెట్టిం

పయింది. పలకమీద బరబరా, బర బరా రెండు రెళ్లు నాలుగు పిచ్చి గీతలు గీసింది.

‘నామీద పిచ్చిగీతలు గీస్తావా’ అంది పలక.

‘నన్ను ముక్కలక్రింద చితగొట్టి ఇంకా అలా ప్రేలుతావేం...’ అంది పలకపుల్ల.

‘చూడు నిన్నేం చేస్తానో’ అంది పలక.

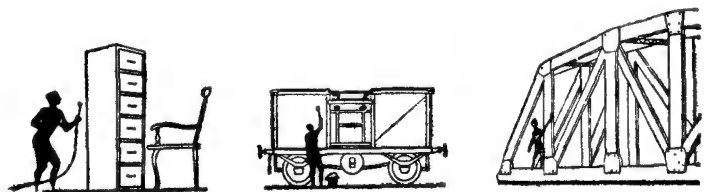
‘ఏడిశావ్...’ అంది పులకపుల్ల.

పెంటనే పలక ‘ఏమిటన్నావ్’ అంటూ బడ్డూలా దానిమీద పడి టిక్కు, టిక్కున పలకపుల్లను పది ముక్కల క్రింద చిదగొట్టింది.

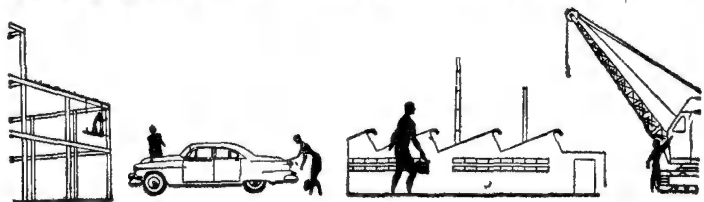
పలకపుల్ల మాత్రం తక్కువదా!

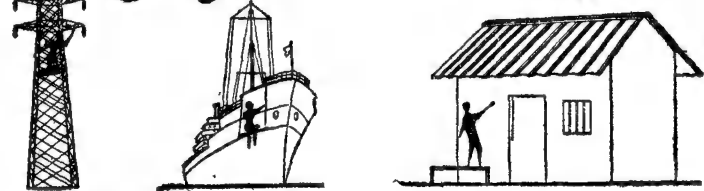
అది ఏషని అయినా

దానికితగిన షాలిమార్ పెయింట్ వారి

ప్రత్యేక రంగు వేయవచ్చును.

be BRIGHT - specify

వివేకముతో వివరించండి

షాలిమార్ పెయింట్ ప్రాడక్టులు

Shalimar Paint, Colour & Varnish Co., Private Ltd.

SPW 369

అదీ బలంగా విరుచుక పడింది. పలక మీద బర్ బరా—బర్ బరా— వంద పిచ్చిగీతలు గీచేసింది.

దీనితో పలక మరింత విజృంభించింది. ఒకటే టిక్కు టిక్కు టిక్కు టిక్కు టెక్కు టెక్కున పలకపుల్లను తుక్కు తుక్కు క్రింద చిదగొట్టేసింది.

పలకపుల్ల మాత్రం ఊరుకుంట్లా...ఒకటే పిచ్చిగీతలు...బర్ బరా...బర్ బరా సుద్ద పులిమినట్లు పలకమీద పులిమేసింది.

సాపం పలక ఒకటే పిచ్చి గీతలతో పూర్తిగా మొద్దుబారి పోయింది.

సాపం పలకపుల్ల ఎందుకూ పనికిరాకుండా చిన్ని చిన్ని ముక్కముక్కలైపోయింది.

పలక మీద వ్రాయాలంటే ఏమీ కానిపించదు.

పలక పుల్ల పట్టుకుందామంటే చేతికి దొరకదు.

ఇదంతా చూసి ప్రక్కనే ఉన్న పుస్తకం చాల విచారపడింది.

‘అయ్యో మీ రిద్దరూ సోదరులు కదా...ఎందు కిలా కీచులాడుకుంటారు. పనికిమాలిన కజ్జాలతో పాడైపోతారు. ఒకరిమీద ఒకరు ఆధారపడిన మీరు ఇలా దెబ్బలాడుకోవడంవల్ల చూశారా ఎలా చెడిపోయారో...మీరు కలసి మెలసి ఉంటేనే రాణిస్తారు. లేకపోతే మరణిస్తారు. పోరునష్టం...పొందులాభం’ అంది.

సాపం పలకా, పలకపుల్లా ఈ మాటలు వినగానే ఎలా సిగ్గుపడి పోయామో ఏం చెప్పను! ★

(12-వ పేజీ తరువాయి)

బియ్యి గంటనించి జెబ్బి లాడిపాడ్యేలా పిలవైవుంటే, పల్లకుండా వేందిఅంట’ అంది నరసు దమయంతి.

రాజా! ముచ్చెమటలా పోవేకాయి. అలంతమారాన అంజలిదేవి, నాగేశ్వరావూ శలంగీ ఇంకా ఎవరెవరో వేమల్లో నడిచి వెళ్తున్నారు. ఆటో గ్రాఫుల పుస్తకం ఉంటే, అందరిసంతకాలూ సంపాదించేదంగదా అనుకున్నాడు. అంతలో గుండె గుభేలుమంది. వాళ్లు ఇటే చూస్తున్నట్లు న్నారు.

‘అయ్య బాబోయ్ ఇంకేమేనాఉందా. వాళ్ళు మాసిగుర్తు పట్టేస్తే—అనుకున్నాడు. మరో సుడియోలోంచి సావిత్రి, ఎన్. టి. రామారావు వస్తున్నారు.

ఓరిబాబోయ్ వీలిటూ, వాళ్ళ టూ. ఎలాగా! లక్ష్మీ నరసో, తనో ఇద్దరూనో అమాంతం మాయమైపోతే బాగుండునని ఆశ పడ్డాడు రాజా. కాని ఆ సదుపాయం జరిగేలా కనబడలేదు. తెరవేలుపులు ఎడనించీ పెడనించీ దగ్గరికొచ్చేసున్నారు. రాజాకి ఉపాయంకోవలేదు. కొలంబస్, కిరాతార్లు నీయంలో వరాహంలా—ఇటికికి రెండు తెలలా? అనిపించేటంత వేగంగా ఇటూ అటూ, అటూ ఇటూచూస్తు ఆగ్రూపుకీ ఈగ్రూపుకీ నమస్తేలు విసుర్తున్నాడు, ఏ ఒకటేనా తగలకపోతుందా అని.

రాజాకి మతిపోతోంది. ‘కైమాక్కుసినులో బ్యాంక్ గ్రాండ్ మాజిస్ట్రేట్లా చెవులు హోరు మంటున్నాయి. “ఇంకేముంది. అంజలి, సావిత్రివాళ్ళూ నన్ను ఇక్కడ—ఇలా ఈ ఎగ్జాక్యూటో చూసేస్తే, తరవాత హిరోయిను వెయ్యనంటారు. వాళ్లు హిరోయిను వెయ్యకపోతే నేను ఎన్ని హిరోగోళ్ళు వేసి ఏంలాభం మనసా?” అనుకున్నాడు. అందుకని తక్షణం రంగు పిరాయించేశాడు.

‘హు ఆర్ యూ—లక్ష్మీ నరసూ? వాటిజీయువర్ నేమ్? నీపేరేమిటి?’ అన్నాడు వీలైనంత గట్టిగా, గంభీరంగా చుట్టుపక్కల అందరినీ ఆశ్చర్యపరచేటంత బెట్టుగా.

‘ఎండి?...ఎండి. నీపేరేటా...వారిసి. బలేవోడివే—నీగు సట్టుబండలుగాను’ అంది నరసు విరగబడినవృత్తూ.

‘వాళ్ళు’, వీల్లనంక చూడకుండానే ఇండాకొ రాకుండానే పదిగజాల అవతల ఉన్న ద్వారంలోంచే అటే వెళ్లిపోయారు, తీరా.

కొలంబస్ కూడా స్థిమితపడి సర్దుకుని, అల

వాటుప్రకారం టెక్కునటించి, వీళ్ళ లోకంలోకి వచ్చాడు.

రాగానే అతనికంటికి అనింది పంచ కల్యాణి గుర్రంలాఉన్న లక్ష్మీనరసు.

‘సో! నీపేరు లక్ష్మీనరసు అన్నమాట.’ అన్నాడు చనువుగా.

‘మాటలేదు గీటాలేదు...నాపేరు ఏదో ఓటి. నాతోటి నీకేటిమిద్దసి.’ అంది నరసు రుసరుసలాడుతూ.

‘ఓరబాబో. గుర్రంక టైయ్మరి. ఎవరితో మాట్లాడుతున్నావ్ తెలుసా? ఆయామె ప్రొద్దువరన్ బ్రదర్లీ’ అన్నాడు కొలంబస్ కొంచెం కొపంగా.

‘ఒప్పి...నాకు తెల్లేటి నీ బెదరిలాతనం. ఒక్కయికోతలు...అవునుగాని రాజా! మిద్ది నాల కూడు దిని నాతో మాటింగ్ కొలొ నన్నావు.....అదే పోవడమా. ఇంకా తిన్నావాకదా. ఇలాటోల్లతో తిరిగిలే ఏటి లాబం. కూడా గుడ్డా’ అంది.

‘శక్తి మన్నించు నరసూ’ అన్నాడు రాజా హాస్యాత్మకంతో కుమిలిపొతూ.

ఈలోగా కొలంబస్, ఇకిరించి, మెల్లో ఒంటిపేట రోటుగోలు గోలును పోగా మెలి చెట్టి తిప్పకున్నాడు. బంగారపు ముందరి పన్ను, ఈ గోలునూ రూపంలో ధైర్యసాహసాలను ప్రదర్శించి, జేబులోంచి పదిపాను రూపాయల వాక్స్వితంత్వాన్ని తీసి లెక్కవేసిట్టుమాసి, పొడిదగుద్దగి, నరసుకు దగ్గరగాజరిగి “అయితే లక్ష్మీ ఇవాళ కాలో ప్లీటు ఎక్కిడక్కి—అదే ఏ పిక్చర్లో” అన్నాడు ఆవ్యాయంగా భుజంమీద చేయి వేయబోతూ.

రాజాకి అతనితరహా నచ్చలేదు. కాస్త మోహమాటం, కొంచెం భయం వేసి నా తెగించి, ‘యూసీ. కొలంబస్ గారూ. ఆయామ్-నేను, నేనూ నరసూ - ఆయి మీనూ-మీరలా ముట్టుకోకండి’ అని ననుగు తున్నాడు.

నరసుకి అంతకన్నా నచ్చలేదు కొలంబస్ చొరవ. అందుకని, కొలంబస్ కుసంబంధించి సంతవరకూ, రాజ్యాంగంలో వాక్స్వితంత్వానికి సంబంధించిన నెకను పావు గంటదాకా పనిచేయడానికి వీలేసంత పవర్ ఫుల్ గా పుర్రచేతో జవాబిచ్చి, ‘మాపిటేల: కేనా కొంపచేరు’ అని రాజానిపురమాయించి చరచర నడిచి వెళ్లిపోయింది.

* * *
‘చురుకుపాలు ఒక్కరవ్వ ఎక్కు వున్నట్టుంది’ అన్నాడు కొలంబస్ పావుగంట తరవాత లేరుకుని.

‘యస్సార్’ అన్నాడు రాజు దిగ్భాగం కుడై.

‘ఏమి యస్సారు మీబొంద? గూబగుయ్యి మంది సార్! పైపెయ్య పరువుపోతేను. ఎవ రెవరు చూశారో ఏమిటో’ అన్నాడు కొలం బన్. చుట్టూ కలయజూసి.

‘వోసార్’ అన్నాడు రాజు కంగారుపడి.

‘మటప్’ అన్నాడు దూకుడుగా.

‘అల్ రైట్ సార్’ అన్నాడు రాజు బిక్కి మొహం పెట్టేసి.

ఒకనిముషం ఎవరూ మాట్లాడలేదు.

‘కాఫీ తాగుదాం పది’ అన్నాడు కొలంబన్.

కూలబడి మంచి నీళ్ళుతాగాక, ‘ఇంతకీ ఆ అమ్మాయి ఎవరు మీచుట్టాలా? అన్నాడు కొలంబన్.

రాజు మొహంలో చిన్న నైజాదీపంలాటి దేదో వెలిగి ఆరిపోయింది. ఆలోచించాడు. తలపటాయించాడు. చివరికి తెగించి ‘జైను సార్’ అనేకాదు తలవంచుకుని ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుతూ.

‘ఏమిటలా సిగ్గుపడిపోతున్నావు. కొంప తీసి ప్రేమించావా ఏమిటి?’ అన్నాడు కొలంబన్ ఉత్సాహంగా.

‘జైను సార్. యస్.’ అనే సరికే, నవ్వు ఆతని పెదిమల సరిహద్దు దాటిపోయింది. బలవంతాన అపు కుంటున్నాడు. అనందాన్ని, ఉత్సాహాన్ని అదుపు చెయ్యలేక భుజాలు నానాఅవస్థా పడుతున్నాయి.

‘అలా భుజాలెగ రెయ్యకు. జడ్డివాడను కుంటారు ఎవరేనా... పెళ్ళాడుతున్నావా? లేకపోతే తెంపరరీలవ్వేనా?’

‘వెర్యునెంటే నండి’

‘ఎప్పట్లోంచి.’

‘నిజం చెప్పాలంటే ఇందాకనించే నండి. మిమ్మల్ని ఇలా చేతో అనలేదా—’

‘ఇలా అనటం ఏమిటి నీతలకాయ. చెంప ఛెళ్ళుతుంది. గూబ గుంయ్యి మంది—’ అన్నాడు కొలంబన్ చెంప తడుము కొంటూ. రెండు గుక్కలు కాఫీ తాగేదాకా కొలంబన్ మళ్ళీ ప్రసన్నుడు కాలేదు. అయ్యాక, రాజు భుజం తిటి, ‘అయితే, మరి ఇందాక ఆపిలని పలకేరించడానికి ఎందుకు సిగ్గుపడ్డావు?...ఎవరన్నా చూస్తే పరువుపోతుందని భయమా?’ అన్నాడు.

రాజుసిగ్గుపడాడు. ‘యస్సార్ అయ్యామె మీరో బికాజ్...అందుకనండి. కానీ అది ఇప్పుడే వేస్తా నంటుంది నాతోటి. నేను చూస్తే సావిత్రి వాళ్ళతో తప్ప మీరో చెయ్యమగదా. దాని? చెప్పే తెలీదు. మీ డోంట్నో బట్ చూ...అదంటే నాకు ఇవమే కానీ, బట్ చూకాకై పాసిబుల్ హియర్. ధటిజ్ బికాజ్ అంచేత అడికథ’ అన్నాడు రాజు ఉద్దేకంగా.

‘బదర్ నువ్విక్కడ తప్పుబట్టావు అమె రికన్ పిక్చర్ లో చెయ్యాలి నవాడివి...సరే గాని, డబ్బేమాత్రం ఉంది’

‘ఇక్కడ జేబులో ఏం లేదండి. కొంచెం ఉంటే పొద్దున్న ఫీజుకట్టేశానండి. మరినా పెట్టే బేదా పేపరాఫీసులో ఒదిలేకాను గదండి.’

‘వెరిగిడ్! ఒక్కడుగు వెళ్ళోదాంరా చెబుతా. నాదిగర్ చెక్కుంది రేపుగాని మారదు.’ అంటూ లేచాడు కొలంబన్. విదు నిముషాలలో ఇద్దరూ ఇవతలకొచ్చారు. కొలంబన్ దర్జాగా టాక్సీని పిలిచాడు.

* * *
పేపరాఫీసులో ఎవరూ లేరు. కుర్రాడు

కునికిపాట్లు పడుతున్నాడు.

‘కొలంబన్, రాజు లో పలికళ్ళాదు. ‘అన్నట్లు మర్చిపోయానండి-ఈ పెట్టి నాది కాదు. రైల్వో మారిపోయి ఎవరిదో నాకు వచ్చేసింది.’ అన్నాడు రాజు.

‘నిజం! లక్ష్మీ ఫెలో. బహుశా దీన్నిండా నీకద్దవ్వం ఉంటే—’

‘దీన్నిండా పాత పేపరున్నా యను కుంటా’

‘నావెన్నన్. అద్దవ్వంఉంటే, అవి నోట్ల కట్టలైపోవచ్చు. బంగారు నగలుకావచ్చు.’

‘తేకపాతే?’

‘నీ కర్కం. ఆడదానిశకం ఉండొచ్చు. చావుబాజా, గావుకేక, కాయరాజా, నవలలో శివాలన్నీ పేర్పి ఉండొచ్చు. తెరు తెరు’ అన్నాడు కొలంబన్ ఆశగా లాట్టలు వేస్తూ.

తాళంచెవి అక్కరలేకుండానే పెట్టె మూత వచ్చేసింది. దాన్నిండా కాళీసలం, అందులో ఓమూల ఓ విచ్చు బేడ కోసు ఉన్నాయి.

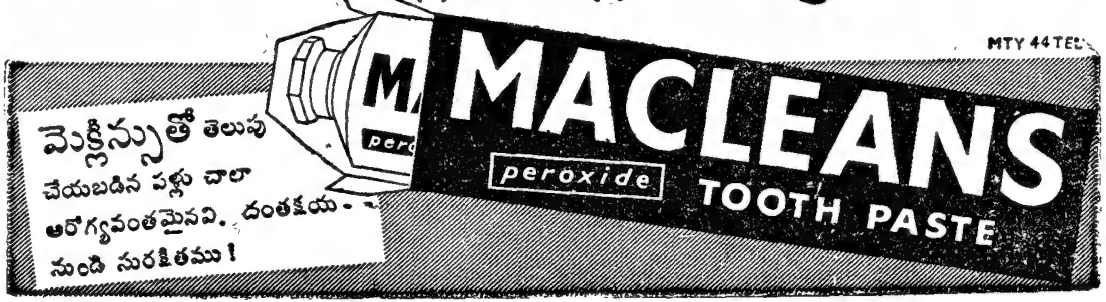
రాజు కొంచెం ఆశ్చర్యపోయాడు ‘బేడ కాసు దొరికినందుకు. కొలంబన్ కొయ్య బారిపోయాడు, బేడే ఉన్నందుకు; టాక్సీ నాడు బయటఉన్నాడని గుర్తుకొరాగానే.

ఒక క్షణానికి తేప్పరిలి. హరినీ ఇదేనా! ‘పెట్టేబేదా’ పేపరాఫీసులో ఉన్నాయ న్నావు అంటూ విరగబడి నవ్వసాగాడు.

కొంతసేపటికి రాజుకుమాడా అందులో హాకు తెలిసింది. మరే! పెట్టే బేదా! అంటూ పెట్టెపైకెరి ఆడించి బేడ చేసే చప్పుడు వింటూ ఎంతో సంతోషంగా నవ్వాడు.

‘ఇడియట్’ అన్నాడు కొలంబన్ నవ్వా పుకుని కళ్ళనీరు తుడుచుకుంటూ.(సకేమం)

మెక్లీన్స్ యింతకు ముందుకంటే పళ్లను తెల్లగా శుభ్రపరుచును!

మెక్లీన్స్ తో తెలుపు చేయబడిన పళ్లు చాలా ఆరోగ్యవంతమైనవి. దంతక్షయం నుండి సురక్షితము!

★ ద గా ప డి న త మ్ము డు ★

(19-వ పేజీ తరువాయి)

టాటోడికి పుట్టెడుబుద్ధులని అంతా అంటారు. క్రితంలో సర్కారు నేయెదిరించి చుట్టుపట్ల పేరు సంపాదించాడు. ఆరోజుల్లో సారా బట్టిలు పెట్టి, ఉద్యోగులకు చాలాపని కల్పించాడు. కొంతమంది వీపు చదును చేశాడు. విడి ఉనికి కనుక్కోలేక ఎన్నో లిప్తులు పడేవారు. సంజీవిని పట్టియిచ్చేవారికి అయిదు వందల జహుమానం ప్రకటించారు. వందవత్సరం వరకూ దొరకలేదు. ఒక తెలివైన యిస్సా పెక్తరు ఊళ్లో నాలుగురోజులు మకాం పేసి సంజీవిని పయం గుటులాగడానికి ప్రయత్నించి కృతకృత్యుడయ్యాడు. ఒక గ్రామనాయుడితో కూడి, ఆచుట్టుపట్ల పదిగ్రామాలలోనూ దండోరా వేయించాడు. ఉత్తరదేశం నుంచి ఒక ధైర్యానుభవచూపని వాడిని ఓడించే మిషన్ గల మొగోడవడైనా పుంటే, ఫలానా గ్రామ నడిబొడ్డున ఫలానరోజున కలుసుకోమనీ; నిజానికి ఆ ధైర్యాన్ని చూడగానే చాలామంది భయపడ్డారు. నలుగురూ నాలుగువిధాల తననుగురించి అనుకోవడం, సంజీవికి నచ్చలేదు. ఊరుపేరు నిలబెటాలని రంగంలోకి పురికొడు. నలుగురూ, సెభాష్ అన్నారు. యిక్సెక్టరు అనుకోన్నట్లు ఆ ధైర్యాను యితే వోడిపోయాడు. కానీ సం

జీవి పోలీసులకి చిక్కిపోయాడు. ఊరంతా గుప్పమంది. పోలీసులు తుపాకులు చూపించారు. మూడేళ్ళు కారాగారం అనుభవించి వచ్చాడు. నలుగురిలో తలెత్తడానికి సిగ్గు వేసింది. ఇంత గడసరి యెంతో బాధతో కుమలిపోడానికి అవకాశం, తన పుంపుడుకత్తె యిచ్చింది. ఇంకొకర్ని చూసుకోవటంపో దాన్ని చంపుదామనుకొన్నాడు, ఆయితే అది హేళనగా అన్నది. “సంపదాని కొచ్చావు? ఏంతిని బతికనుని కయిదులో కూర్చున్నావు? మచ్చ పెట్టుకొన్నావు! ఆ జీడిమరక వూడుతాదా? ఆయిల్లాలి ఏమటే నీకు మచ్చపెట్టింది. దాన్ని సరిగా యేలు కోరా నాయనా” అంది. నిజానికి ఆ సంభాషన బాగానే వుంది. సంజీవికంటే ఆమె కొద్దిగా వయసులో పెద్ద. తను ఆమెను చంపలేడని తెలుసు. చంపగలిగా చంపాలని లేదు. ఆకలి నడియేటిలోనికి విసిరాడు. ఆ రాత్రికిరాతే చలిలోనే, దిమ్మగిరిగామని గేశాడు. ఇంటికి తడిబట్టలతో వచ్చి తలుపు తట్టాడు. భార్య తీసింది. ఆమెను బిగియార కవుగలించుకొని యేడ్చేశాడు. యెప్పుడూ యింకో ఆడదాన్ని చూడనని ఒట్టేసుకున్నాడు. పెళ్ళం కళ్ళు తుడిచింది. ముద్దెట్టుకుంది. హృదయానికి హత్తుకొని సంతో

షంతో కన్నీరు కార్చింది.

ఆవేశం నుంచి గ్రహంమారిందని చెప్పుకో నేనాడు. ఒళ్ళువంచి పొలంలో పనిచేయ్యటం—యిది నాది అనే మనుకారం ఏర్పడడం—జరిగి సంవత్సరంలో ఒక కొడుకును యెత్తుకొన్నాడు. ఇలా పాడైపోతున్న ఇల్లు నిల్చింది. సంసారం బాగా గట్టిపడింది. భార్య చిక్కదనంవల్ల, భార్య అదుపాజలలో తను వుండటంవల్ల, వూర్లో తనూ ఒక్క భురానా మనిషిగా అయిదారేళ్ళలోనే పేరుపొందాడు. ఇప్పటికి ముగ్గురు పిల్లలతో ధైర్యా, ముఖం బుగమిసాలతో నిగనిగలాడుతూనే వుంటుంది. పులివెందుల వేసి, యిల్లెక్కి కోడిపుంజు పిక్కున పళ్ళతో కొరికే సత్తువుంది.

అలాంటి సంజీవి పుల్లయ్యను కలకరించాడు. ఇద్దరూ వూర్లో జరుగుతున్న అన్యాయాలను గురించి మాట్లాడుకున్నారు. నిరుడికి ఈయెటికి ధరలెంతగా పెరిగి పోయాయి? లేని ప్రజలు యెంతగా బాధపడుతున్నారో? ఉన్నవాళ్ళు చెయ్యదులపకండా వున్నారు! నాయుడ్ని పెద్దలెతులని గట్టిగా ఆడగాలని పుల్లయ్య అన్నాడు.

ఇంతలో నీలిపిల్లాడ్ని యెత్తుకుని అరుగు దగ్గరకు వచ్చి “అంతా ఇంటున్నాను. రేపు నాయుడు మీ ‘రాసను’ తీసుకోమంటే మీ బట్టానుకోమంటే వూళ్ళోయెందరి దగ్గర డబ్బున్నాడో?”

“నిజం నెప్పినావు కూతరా!” అన్నాడు

అజంతా శిరోజముల చక్కదనాలకు
పుష్కలమైన దట్టమగు కేశములకు

కేశవర్ధిని వాడండి

రయారచేసినవారు: కేశవర్ధిని
ప్రాడక్టుస్, క్రాస్ కట్
కోడు, కోయంబతూరు.

ఆంగ్లప్రదేశ్ ఏజంటు: మెసర్స్ నూర్యకాంత్ & కంపెనీ, సికిందరాబాద్.

సంజీవి.....

పుల్లయ్య "నిజవా! రైతోడికి అక్కరేక పాతే" తిరిగి గవర్నమెంటాడి కిచ్చేస్తే యింకొకటిసాడు. మనపేరు నెప్పిమన కడుపుకొటి ఆడుగడించాలి? అంతా చేకే- అంతా చేకే!"

ఆవేశంతో లేచిపోతున్న మొగుడి వైపు నూస్తూ చిన్ననపువ్వు నివ్వంది. పుల్లయ్య ఖిన్నమంటూ "రేపెళ్ళి బోరుదగ్గరకూర్చుంటాను. వచ్చిపోయినట్లైతే ఈ అన్యాయం నెపతాను" అన్నాడు.

"నాయుడు కొన్నోలని నూపించ మంటే!"

"ఎందు కడుగుతాడు? గవర్నమెంటాడుకి నెప్పనా?"

సంజీవికి స్టోరులో కొంత పలుకుబడి వుండటంవల్ల "పుల్లగా! కూకారా!" అంటూ తన లేచిపోయాడు.

"అమ్మో! నీలమ్మో! గడ్డికుప్పదగ్గర కుక్కెంసేస్తాడి? గడ్డితినదు; తిననివ్వదు పుల్లగా ఊర్లోపెద్దల దగ్గర పరపతి మీద బతుకుతున్నావు. ఎందుకు పూరికే ఆ పరపతి సంపుకుంటావు? తిలితండ్రి పాతే బతకొచ్చు కానీ, పరపతిపాతే బలకలేం. రేపొద్దున్న ఈ లేసేలంతా నీకేం సాయం చేస్తారులే, చేస్తే పెద్దాడే నెయ్యిలి కాని" అంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

పుల్లయ్య మాటాడలేదు. మీసాలు మెలేస్తూ పెళ్ళం వేపు చూస్తూ కొడుకును అందుకున్నాడు. అరుగుమీద జార్లబడుతూ కొడుకుని గుండెమీద పడుకో బెట్టుకుంటూ "నుల్లా! నీతాతకొడుకు—నీ ఆయ్య— కడుపుమాడినా నీతికి నిలబడతాడు— నువ్వో!"

[కొడుకు పకపకా నవ్వివట్లు, ఒళ్ళు గిలిగిలెలు పెట్టినట్లయింది.]

—ఇంకా వుంది]

మంచుమాట చెప్పితే

(31-వ పేజీ తరువాయి)

పప్పుడట ఆవిడ నిస్సహాయులైన తనభర్తలు అయిదుగురిని చూచి భగవంతుడే రక్షించాలని యింకా ఆకృష్టపరమాత్ముని ప్రార్థించడం మొదలెట్టింది. ఏలాగంటే ఒక చేతితో తన వట్టిబాల్ని కప్పుకొని, మరో చేత్తో కుచ్చిల్లిను పట్టుకొని, పరమాత్మా లోక రక్షకా వచ్చి రక్షించమని! కృష్ణ భగవానుడు ఆ ఆర్తనాదాన్ని విన్నాడు. ఆసను యంతో కృష్ణపరమాత్మ రుక్మిణితో చదరంగం ఆడుతున్నాడట. దుశ్శాసనుడు కొంగు పట్టి లాగబోయాడట; వూడి వస్తాంది!

చుట్టూ పండితులూ, శూరులతో నిండినభ! ఆడది యేం చేయగలదు? తన వత్తిస్థలాన్ని రెండు చేతులతో కప్పుకొని పేకృష్టా, కాపాడు, రక్షించు అని ప్రార్థిస్తోంది. మొర రుక్మిణికి వివరం దింది; కృష్ణుడూ వింటున్నాడు. కాని కడలడు రుక్మిణి కూడా వెళ్లి రక్షించమని అన్నా కడలేదు! ఇంకా ఆడుతున్నాడు! ఒక చెయ్యి పైకెత్తి, పేకృష్టా అంది! మరో చేత్తో వత్తిస్థలాన్ని కప్పుతూ. అప్పుడన్నాడట తనను తాను రక్షించుకోగల కెక్కివున్న పప్పు నా అవసరం చేసినది. ఇక్కడ కృతి మించింది. వాడుబట్టి తొలగించేస్తున్నాడు. పేకృష్టా! పేకృష్టా రక్షించు అని రెండు చేతులూ పైకెత్తి మెక్కింది. యిక్కడ కృష్ణుడు గమనించి 'త్రాసిరాజు! ఆటకట్టే' అని అక్కడ ఆటత్రా ర్చించేసి తన్ను నమ్ముకొని పూర్తిగా, మనస్సురీగా నమ్మిన ద్రాపదిని రక్షించ వూనుకొన్నాడని.

ఇప్పుడో! మనకే మైనా సహాయం చేస్తే, ఇంతనీ మొఖాన్న కొద్దాం లేదా (అంటే నీవు సహాయం చేయకపోతే) నీకు మేం యివ్వం అని బేరాలు దేవుడితో సాగిస్తున్నాడు.

ఒక పన్నెండేళ్ళ; క్రితం ఒక స్నేహితురాలు మాయంటిగొచ్చి నాకట్టాబొట్టా చూచి యింకా యింపేంటండీ! కాలంతో మనమూ మారాలండీ పిన్ని గారూ అంది. ఇంతకీ యేమిటంటే నేను రవిక తొడిగేను; అవిడ చంకలుదగ్గరకు వున్న బాకట్టు తొడిగింది. ఆమె మళ్ళీ మొన్న ఈ మధ్యేవచ్చి పిన్ని గారూ మళ్ళీ మా బాకట్టు మార్చేసే మండీ అంది. అవి అప్పటి ఫేషన్లండీ, ఇవి యిప్పటవీ అంది. ఇంక నేనేమనగలను? ఒక రెండు మూడేళ్ళలో బొట్టు లో

యెలాంటి మార్పులాచ్చేయో నేను వేరే చెప్పాల్సిన పనిలేదు. కొంతకాలంమరి అధ్యాపనంగా మతం పుచ్చుకొన్న వాళ్ళ బాగా పెట్టేరు బొట్టు! మేము నాను, పట్టెడి, జిగినీగొల్పు యిలాంటిని వాడే వాళ్ళం. అవి మీకు మోతైపోయాయి. వాటి నే పెరుమార్చి నెక్లెస్ అని మీరు వాడుతున్నారు. ఇంక రాగిడీలు, పాపిడ పిండులూ, నత్తు, అడ్డా బూస మొదలైనవి పూర్తిగా పోయాయి. పసుపు పుసయోగం యిప్పుడు లేనేలేదు! క్రియకు మలాంటి పెద్దలు అనుభవంతో చెప్పే మీకు రుచించవు. యెందుకంటే మేం నాగరికులం కాదు. ధర్మం యెవరికొక్కవారి? యే అంజ రీడేవో, నావిత్రో, జమునో ఇలా నడుచు! కొండి అంటే తెల్లారేసరికి అలారయారై పోతున్నారు! ఇంకా కొంతకాలానికీ వాళ్ళుగాని బట్టలు కట్టుకోవడం నాజూక్కొద్దంటే అందుకూ సిద్ధపడి పోతారేమో అనుకొంటా! మేం చెప్పవన్నీ సాధింపులు! వాళ్ళవి అమృతపుబులు! ఇలా వ్రాశానని తిట్టేరు. నావయస్సును బట్టి నేను మీకుమళ్ళీ వ్రాయలేనేమా. కాని మిమ్ముల్నందర్నీ జాగ్రత్తగావుండి మంచిమార్గాన వుంచమని నేను సదా ఆపరమేశ్వరుని రెండుచేతులూ కోడించి మొక్కుతున్నాను. ఇకవుంటాను. మీకు ఇవే నాలశిర్యచనములు. ★

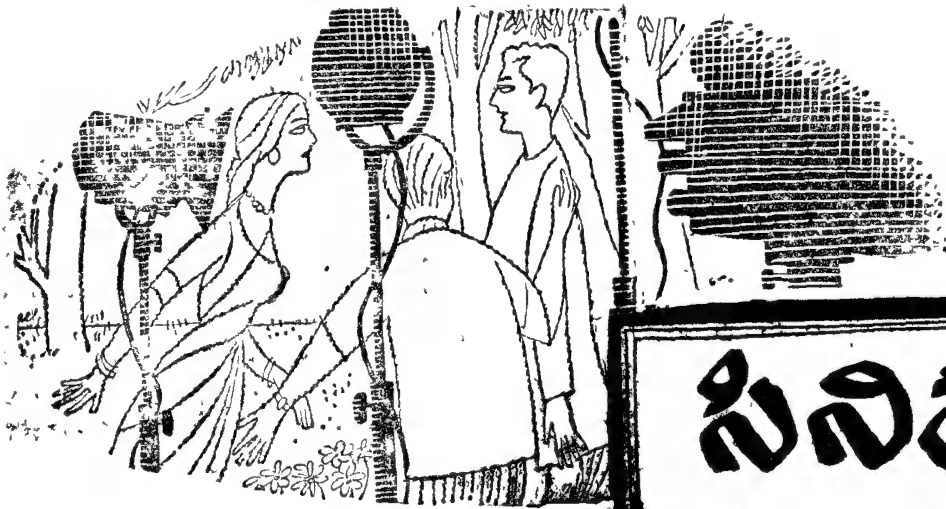

నారసింహ లేహ్యము
 ఐంగారుతో చేరినది. మేహము, విక్రక, నిస్సత్తువవగైరా హరించి ఐలము రక్తవృద్ధి కల్గించును. 20 తు డబ్బీరు. 3-4-0. పోస్టేజీరు. 1-1-0
 ఎ. వి. పి. అండ్ కంపెనీ ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి (PU) నెల్లూరుజిల్లా.

రవి టాయ్లెట్స్ అందముకు, వర్చస్సుకు రవి గ్లిసరిన్ సోప్:—అన్ని కాలముల్లో ముఖ్యంగా వేసవికాలములో వాడదగినది. శరీరమునువృదువుగను, కొంతిగనుడుంచును. రవి వెజిటబుల్ హేరాయల్:— శోజములను విస్తారంగా పెంపొందించును. దానిదక్కని సున్నితమైన సువాసన అందరికి ఆనందము కలుగజేయును.

రవి స్క్రీముఖవర్చస్సును కాపాడి, విలాసమును పెంపొందించును. పోర్టేజెంట్లు:— ది న్యూస్టార్ & కంపెనీ, 10, వైద్యనాథ మొదలిది, తండియా రౌట, మద్రాసు-21.

సినిమా

మొదటి దిరుదాంతం పరిస్థితి, సంగీత నాటక అకాడమీ బహుమతులందుకొన్న ప్రముఖనటి దురాభోలే, సంగీతదర్శకుడు వచ్చినదే బర్మన్లను బొంబాయిలోని ప్రత్యేక కళాకారులు గతవారం సన్మానించారు.

‘భూభూ ఒకరికి’ జరిగిన ఈ సన్మానం భూభూరథ చలనచిత్ర పరిశ్రమకు చెందిన తొలిది అని ఆ సభకు అగ్రతీతమిచ్చిన భూభూరథ అన్నారు.

‘ఒక కావాలా నాడు, సినిమా ల వాళ్ళ ని ముచ్చటకులుగా’ పరిగణించినట్లు అంతా

ఈ అకాడమీ మాట్లాడినారు. ఈ నాడు పరిశ్రమ మారి, ఈ ప్రక్రియ ఇంతటి గౌరవాన్ని చూరగొనడం గొప్ప విషయం’ అని మోరీలాల్ అన్నారు.

బొంబాయి సినిమా లేఖ

‘ఇంతటి ఉచ్చస్థితికి రావటానికి కారకులు, మెల్లూ మనోరార్థినీ, లేకబోయినా కష్టశిష్టురాలకోర్చి పనిచేసి నెగుమనచివర పెట్టలందమా స్మరిణీయులు’ అని శ్రీమతులు

దురాభోలే, వర్మన్ అన్నారు. సచిన్ దేవ్ బర్మన్ కలకత్తాలో ఉన్నందువల్ల సన్మానానికి హాజరుకాలేదు.

బొంబాయి శ్రీ సౌండ్ సుడియోలో జరిగిన ఈ సభలో నటీనటులే కాదు చలనచిత్ర కళకు, పరిశ్రమకు సంబంధించిన వివిధ సంస్థల ప్రతినిధులు కూడా పాల్గొన్నారు.

సర్దార్, దురాభోలే సన్మాన ప్రత్యాలను బిహిన్ గుప్త ఎన్. డి. బర్మన్ సన్మాన ప్రత్యాలను సజన్ చదివి సమర్పించారు. ‘ఫేలింగ్ కలర్ కార్ పరివార్’ పేరిట ఈ సన్మానం ఏర్పాటు అయింది.

గౌరవాలూ, సన్మానాలూ ఇలా ఉండగా దేశదేశాలా మన చిత్రాలు తెచ్చుకుంటున్న పేరు ప్రతిష్ఠలు ఇలా ఉండగా, ఈ మధ్య ప్రభుత్వంలో బాధ్యతగల పడివి నిర్వహిస్తున్న ఒక ప్రముఖవాయకుడు ఇంద్రకుమార్ మైన ధోరణిలో పాతపల్లవిచే తిరిగి ఆలవించడం జరిగింది. ఎగుమతి సలహాసంఘం చర్చలలో చలనచిత్రాల ఎగుమతి విషయం ప్రస్తావనకురాగా, వాటిని ఉల్లిపాయలు, మద్రాసు జేబురుమాలు గుడ్డా మొదలైన సరుకుల జాబితాలో చేర్చివేయడం కోరబడుతుంది, పరిశ్రమ ప్రతినిధి ఒకరు అన్నారు. సంస్కృతి వికాసానికి దోహదం చేసేవి, విదేశాలలో స్నేహ సద్భావాల వ్యాప్తికి సాధనాలు అయిన చలనచిత్రాలను సమచిత్తంగా గౌరవించాలని, వాటికి ప్రత్యేక సదుపాయాలు చేయడం అవసరమని ఆయన విన్నవించారు. ఆ సభకు వచ్చిన వాణిజ్య మంత్రి శ్రీ మురారీదేవ్ ఈ విషయం చాలా తేలికగా కొట్టివేశాడు. “చలన చిత్రాలు సంస్కృతి వికాసానికి ఏదో చేస్తాయంటే నాకు సమ్యకంలేదు. మనం ఎగుమతిచేసే సరుకు విషయంలో చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి” అన్నా రాయన...

పొన్నలూరివారి ‘శోభ’లో ముక్కామల, రాజసులోషన.

బి. ఎ. ఎస్. ప్రొడక్షన్స్ వారి 'చంచలక్షి' లో నాగేశ్వరరావు, అంజలి జేవి.

సారీనా తయారవుతున్న మూడు వందల చిత్రాలలోనూ "కల్తీ లేని కల్పరు" ఒడిపోయిందనీ, కళామతల్లి సంప్రదాయబద్ధమైన శాస్త్రోక్తమైన భరతనాట్యం మాత్రమే చేస్తోందనీ, ఎవరూ ధంకాపాడ కొట్టి చెప్పటంలేదు. బి.ఎ.ఎస్.లో తయారవుతున్న హాల్లీవుడ్ క్రైమ్ థ్రిల్లర్లు మాస్తే అంత కన్నా అనరు. ఐతే ఒక మాట మరచిపోరాదు. అన్ని చిత్రాలూ ఒక్కలాగే లేవు. ఈ దేశంలోనూ, ఇరుగు పొరుగులూ, ఇతర దేశాలూ కూడా సదసద్వివక్షణ గల వారందరిచేతా ఓహో అనిపించుకుంటున్నవి, అనిపించుకోగలవి కూడా చాలా చిత్రాలు రూపొందుతున్నాయి. చలనచిత్రకళాకారుల శక్తి సామర్థ్యాలనూ, చలనచిత్రాల శక్తిని నిరూపించి చాటివేసి ఎన్నో ఉన్నాయి. అయినపుడు, మరాఠీగా శ్రీ ముర్తాళి ఈ చలనచిత్ర పరిశ్రమను ఇంత తేలిగా, చూచి చిత్రాలన్నిటి మీదా మూకడమృడిగా విమర్శ విసరడం భావ్యంకాదు. అందులోనూ బాధ్యతగల నాయకుడుగా మంత్రిగా ఉన్న పద్ధతులు అన్నపుడు మరి బాధాకరంగా ఉంటాయి.

శ్రీ మురార్తి నాలుగైదు నెలలవాడు,

బొంబాయివచ్చి 24 గంటలసేపు నగరంలో ఉన్నాడు. ఆనాడు, రాచకూర్కాలు పూర్తికాగా విగిలిన కొద్ది వ్యవధిలోనూ ఆయన ఒక చిత్రం ప్రత్యేకం వేయించుకొని చూచాడు. అది కల్తీ లేని క్రైమ్ థ్రిల్లర్...

అది చూచినవాడట్లు ఆయనకు ఇటు వంటిభావం కలిగి ఈవిమర్శచేశాకేమో తెలియదు.

* * *

ప్రభుత్వఫిలింస్ డివిజన్ వారు, విశ్వకవి రవీంద్రనాథ టాగూర్ పై ఒక డ్యాగు మెంటరీ నిర్మించిన నిర్ణయించినట్లు కేంద్ర సమాచార, ప్రసారవంత్రి డా॥ బి. వి. కేస్కర్ మొన్న లోక్ సభలో ప్రకటించాడు.

ఈ చిత్రం దర్శకత్వ బాధ్యతను 'పద్మక' సత్యజిత్ రాయ్ కి ఒప్పగించడం చారనీ, ఈవిషయం 'ఆయనతో ప్రస్తావించగా, ఆయన ఇందుకు అంగీకరించారనీ తెలియవచ్చింది. ఇందుకు సంబంధించిన వివిధ విషయాలపై సంప్రదించుకుంటున్నామని ముఖ్యమంత్రి రామ్ త్యంబాకే ధీర్ఘ వర్తాదు.

* * *

ప్రముఖ దర్శకనిర్మాత సాహెబ్ మోడిని బి. శాంతారాంపూజే, కేంద్ర సెన్సార్లు బోర్డులో సభ్యులుగా నియమించినట్లు ఆధికార ప్రకటన వెలువడింది.

వార్తలు

ఎఫ్. సి. మెహ్రా నిర్మించిన అపరాధ పరిశోధక చిత్రం 'ముజిం' గత వారం 21-న బొంబాయిలో విడుదల అయింది. ప్రేమారం దక్షిణాదిన విడుదల అవుతుంది. పమ్మికపూర్, రాగిణి, జనీ వాకర్, కమల్ కపూర్, ఎస్. జెనర్, శుభా ఖోసే, మంతాజ్ నటించిన ఈ చిత్రానికి రాల్ హాన్ దర్శకుడు, సంగీతం ఒ. పి. నయార్.

* * *

అశోక్ పిక్చర్స్ పేరిట అశోక్ కుమార్ నిర్మించిన చిత్రం 'రాగిణి' ఈ నెల ఆఖరు వారంలో విడుదల అవుతుంది. ఇందులో అశోక్ కుమార్, పద్మిని, కిశోర్ కుమార్, జరీన్ నటించారు. దర్శకుడు రాఖన్.

వార్తలు

సంగీతం వయార్.

ఈ కంపెనీ రెండో చిత్రం 'సాహిత్య' నిర్మాణం త్వరలోనే ఆరంభం అవుతుంది. తొలిచిత్రం తీసిన రాఖన్ దీనికికూడా దర్శకత్వం నిర్వహిస్తారు.

ఒకటి రెండు వారాలలోగా విడుదలకు గల మరి రెండు చిత్రాలు ఆర్. ఆర్. ప్రొడక్షన్స్ వారి 'పియామిలన్', తస్వీరిఫాన్ వారి 'ఫాషన్'.

'పియామిలన్'లో వై జయంతిమాల, రాజసులోచన, హెలెన్, నాగయ్య, శ్రీరాం, చంద్రబాబు మొదలగువారు పాల్గొన్నారు. సంగీతం రమేష్ నాయుడు.

'ఫాషన్'లో మాలాసిన్హా, ప్రదీప్ కుమార్, జబీన్, కామా, చంద్రశేఖర్, జగదీష్ నటించారు. దర్శకుడు లేఖ్ రాజ్

భక్తా. సంగీత దర్శకుడు హేమంథకుమార్.

నరసూవారి హిందీచిత్రం 'సితారోంసే' ఆగే, మార్చి 7 న విడుదలవుతుంది. సత్యేన్ (బండిమ్) బోస్ దర్శకత్వాన తయారైన ఈ చిత్రంలో ఆశోక్ కుమార్, వెజయంతిమాల నాయికా నాయకులు. సంగీత దర్శకుడు సచిన్ జిత్ బర్మన్.

దాస్తాయ్ స్క్రీన్ పై 'క్రైమ్ అండ్ పనిష్ మెంట్' ఆధారంగా పారిజాత్ పిక్చర్స్ వారు తీస్తున్న చిత్రం 'ఫిర్ సుభా హోగీ' ఏప్రిల్ నెలలో రిలీజుకు పూర్తి కావచ్చును. రాజ్ కపూర్, మాలాసిన్హా, రమా మాన్, ముబారక్, జగ్ దీప్ సేథి, నానా జలీకర్, కమల్ కపూర్ మొదలగువారు నటిస్తున్నారు. 'శ్రీ 420' విడుదల సందర్భంగా రాజ్ కపూర్ ఇటీవల రుమేనియా వెళ్లి తిరిగివచ్చిన తరువాత, ఈ చిత్రంలోనే ఎక్కువగా పని చేసినందువల్ల నిర్మాణం చురుకుగా పోగింది. ఒక పాట చిత్రణకూడా

పూర్తిచేశారు. (సంగీత దర్శకుడు ఖయాం) రాజ్ కపూర్, సోవియట్ రష్యన్ లాగే, తూర్పు యూరప్ దేశాలలో కూడా సర్వత్రా ఆభిమానం సంపాదించుకున్నాడని మొన్నటి రుమేనియా యాత్ర ఋజువు చేసింది. అతడు ఎక్కడికి వెళ్ళినా, జనం ఇచ్చే గుర్తుపట్టి, చుట్టుముట్టి హర్షధ్వానాలు చేసేవారు.

"మా ఆయుధ విదేశాలలో కూడా చాలా పేరుందని ప్రతికలలో చదవడమే తప్ప, ఎన్నడూ చూచి ఎరుగను. ఈసారి, కూడా వెళ్ళి చూడగా బోధపడింది" అంది రాజ్ కపూర్ కృష్ణ. ఆమె భర్తతో విదేశీ పర్యటనకు వెళ్ళడం ఇదే తొలిసారి.

వచ్చేనెల రాజ్ కపూర్ దంపతులు ఇజ్రేల్, టర్కీ దేశాలకు వెళ్తారు. 'శ్రీ 420' విడుదల సందర్భం పురస్కరించుకుని, ఆ సమయానికి అక్కడికి రావలసిందని వారికి ఆహ్వానం వచ్చింది.

విశ్వరూపావారి తొలిచిత్రంలో చెలల చెవుల మెలిపెడుతున్న జమున.

అపోలో ఆర్ట్స్ వారి సంగీత చిత్రం 'కినాశా' పూర్తి కావచ్చింది. దేవానంద్, మినాక్షుమారి ఇందులో హుమరైస్ వేషాలు వేస్తున్నారు. దర్శకుడు చెతన్ ఆన్ నంద్, బి. ఎస్. జోషీ, రాగిణి, కుందర్ ఇతర ముఖ్య భూమికలు నిర్వహిస్తున్నారు.

నటి కిలారామాని సరస్వతి ఆర్ట్స్ ఫిలింస్ పేరిట చిత్ర నిర్మాణానికి ఉపక్రమించింది. తొలి చిత్రం 'బచ్చావ్' ఇందులో ఈ మేధావీ అయిన దేవర్ నిర్మాణకర్తగా, దర్శకుడు జగత్ కిషోర్. సంగీతం విపిక్, బాబూర్.

(ఆంధ్ర వార్తాపత్రిక బొంబాయి విలేజ్)

డాక్యుమెంటరీ వార్తాచిత్రాల రుసుము తగ్గింపు

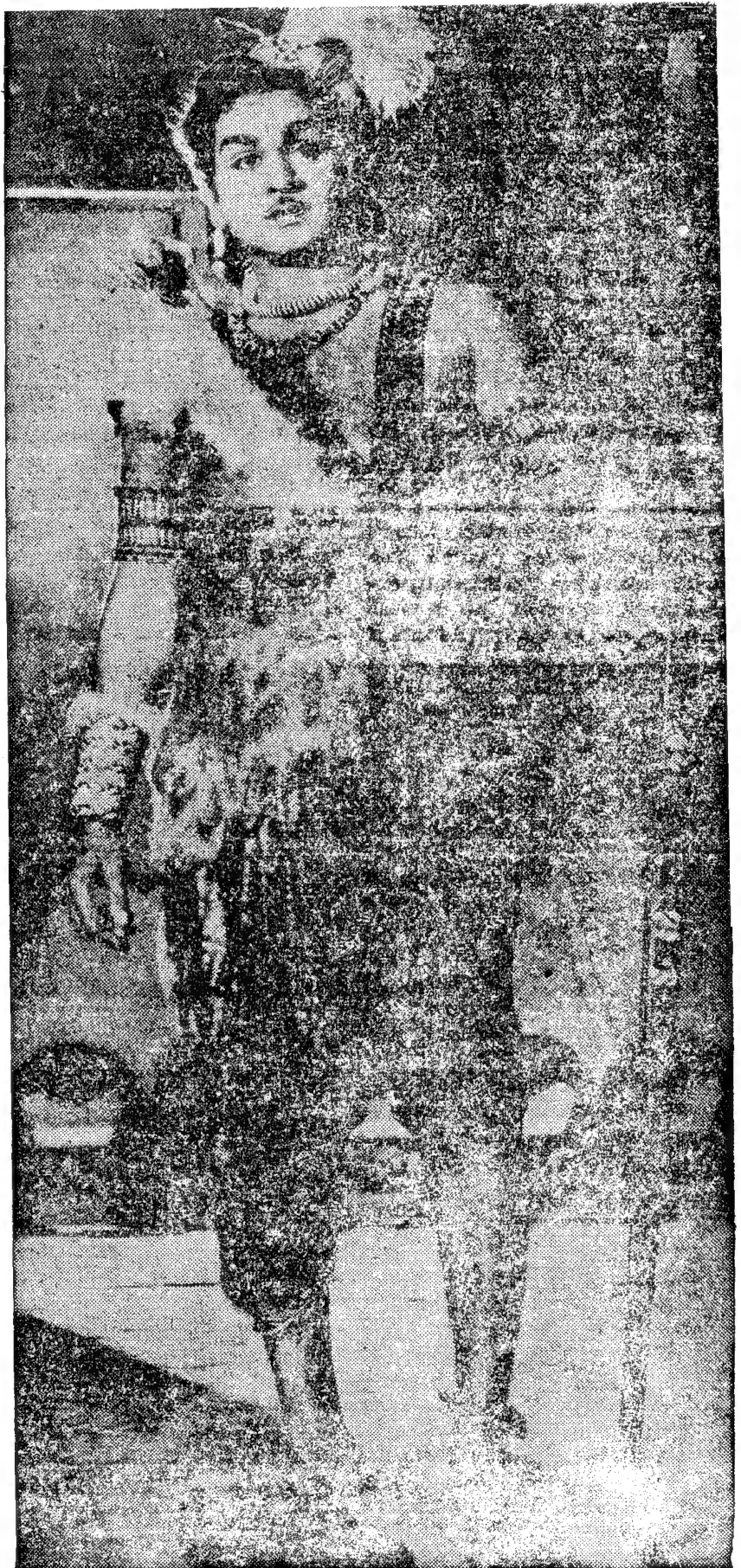
ప్రభుత్వ ఫిలింస్ డివిజన్ వారు సరఫరా చేసే డాక్యుమెంటరీ, వార్తాచిత్రాల ప్రదర్శనకై థియేటర్ల యజమానుల వద్ద వసూలుచేసే రుసుమును కొత్త ఆర్థిక సంవత్సరారంభం నుండి (ఏప్రిల్ 1) తగ్గిస్తామంటున్న కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఈ నిర్ణయం ప్రకారం వారానికి 499 రూపాయలు, అంతకు పైపు సంపాదించే థియేటర్ల వారు ఈ చిత్రాలకు వారానికి రెండున్నర రూపాయలు రుసుము చెల్లిస్తే చాలు.

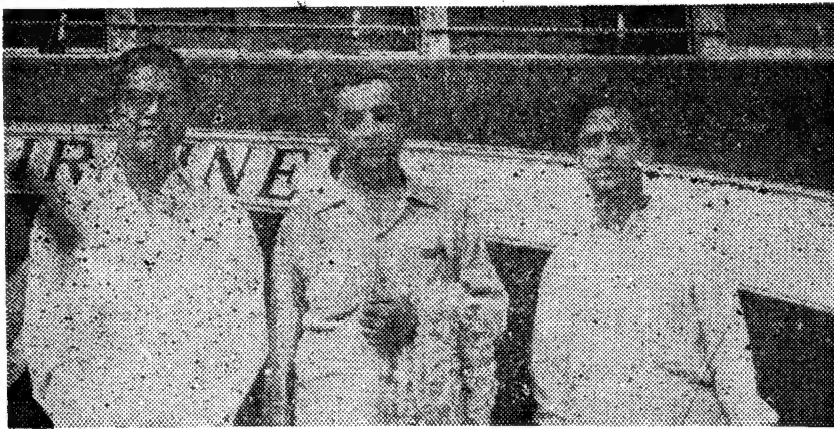
వారానికి రి వందలు అంతకు పైగా వసూలయ్యే థియేటర్లలో, వినోదంపన్న మినహాయింపుగా లెక్కలేలే ప్రతి నూరు రూపాయలకు ఒక రూపాయ వోప్సన రుసుము కట్టాలి. ఈ రేట్లు రెండు వేల అడుగుల వరకు వర్తిస్తాయి. రెండేసి చిత్రాలు వేసినా, వాటి మొత్తం నిడివి రెండు వేల అడుగులకు మించని పక్షంలో రుసుము ఇదే రేటున ఉంటుంది. చిత్రాల సంఖ్య లెక్కపెట్టరాదు.

ఒకసారి ఆడిన చిత్రాలను తిరిగి తెప్పించుకునే వారివద్ద పైరేటులో సగమే వసూలు చేస్తారు.

ఈ చిత్రాల ప్రదర్శన విషయంలో ప్రభుత్వ విధానాలపట్ల థియేటర్ల యజమానుల అభిప్రాయాలు ఎలా ఉన్నా, డాక్యుమెంటరీ ఉద్యమ లక్ష్యానికి సంబంధించినంత వరకూ, ప్రభుత్వం కృషి ఎన్నటికీ ఫలితాలను సాధించింది అని అంగీకరించక తప్పదు. ప్రదర్శకుల ప్రతిఘటన కూడా ఇప్పుడు ఉపశమించి, సర్దుకుంది. ప్రేక్షకులను డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలు ఆకర్షించగలుగుతున్నాయి. బాగున్నాయని అనిపించుకుంటున్నాయి.

బి. ఎ. ఎస్. వారి 'చంచులక్ష్మి'లో నాగేశ్వరరావు.

అమ్మో స్టూడియో అధిపతి శ్రీ మజీద్, 'పవన్ పుత్ర హనుమాన్' నిర్మాత శ్రీ వాడియా, పూర్ణాపిక్చర్స్ కు చెందిన శ్రీ కామరాజు.

చెప్పకోవాలి అని అధికారీత్యా వెలు వడిన ఒక నివేదిక తెలియజేస్తున్నది. కాగా, మన డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలలో ఉత్తమ ప్రమాణాలు నెలకొల్పి సర్వత్ర ప్రశంసలు అందుకొన్న చిత్రాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. అనేక చిత్రాలను విదేశాలలో, వాణిజ్య స్థాయిని కాకపోయినా, మనరాయ బార కార్యాలయాల ద్వారా ప్రదర్శిస్తున్నారు. 1957 పూర్వార్థంలో బ్రిటన్ లో దాదాపు 1,74,000 మంది భారతీయ డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలను చూచినట్లు లండన్ లోని 'ఇండియన్ పోస్ట్' వారిక నివేదిక తెలియజేసింది. ★

సినిమావార్తలు

కాగా, దేశ కాల స్థితిగతుల గురించిన మంచిచెడ్డా తెలియజేప్పి ప్రచారం చేయడానికి ఇవి బాగా ఉపయోగపడ్డాయి. సాలుకు 60 కోట్లమంది ఈ చిత్రాలను చూస్తున్నారు. ఈ దృష్ట్యా ప్రబోధాత్మక

మైన కార్యక్రమ నిర్వహణలో డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలను భారీ ఎత్తున వినియోగించే దేశాలలో ఆచిత్రకాలంలోనే మనదేశము ఆగ్రహానం వహించింది. ఈ విషయంలో సోవియట్ రష్యా తరువాత మన దేశాన్నే

బసంత్ పిక్చర్స్ వారి పారాజిక చిత్రం 'పవన్ పుత్ర హనుమాన్'ను పూర్ణాపిక్చర్స్ వారు తెలుగులోకి డబ్ చేయిస్తున్నారు. తెలుగు చిత్రం చేతు 'రామభక్త హనుమాన్' డబ్బింగ్ అంకోస్టూడియోస్ (పూర్వం ఫిలిం

'రాగిణి' చిత్రంలో పద్మిని, అశోక్ కుమార్

“మిసెస్ ఎ. వి. యన్. కళాశాల (విశాఖపట్టణము) నాట్యకళానమితివారు ‘దొంగ’ నాటికను ప్రదర్శించి మద్రాసు ఆంధ్రవిద్యార్థి విజ్ఞానసమితి నవంబరు నెలలో నిర్వహించిన పోటీలలో ప్రథమబహుమతినందుకున్నారు.

కుక్కుని హాస్యనాటకం:

“కుక్కు పిల్ల దొరికింది”

ఆంధ్ర సమితి అనే కొత్త సంస్థ అన్య ర్యాన, గతవారం మద్రాసు వై. ఎం. వి. ఎ. నాటక మందిరంలో, చక్కని హాస్యనాటిక ప్రదర్శనం ఒకటి జరిగింది. ఆనాటికే పేరు ‘కుక్కు పిల్ల దొరికింది’ రచయిత

కా రావికొండలరావు. ఈ నాటిక ‘భార పత్రిక (1956 నెవ్వుబరు)లో ప్రచురితమైంది.

మూడు కుర్చీలు, ఒక బల్ల, ఒక వారా పత్రిక, ఒక టెలిఫోను, ఒక్క కుక్కు పిల్ల,

దీనికి కావలసిన సరంజామా. ఒక డబ్బు గల చిదంబరంగారు అల్లాడు ముద్దుగా పెంచుకుంటున్న తెల్ల కుక్కు పిల్ల హాస్యంగా ఒక గోజు తెల్ల వాచేసరికి గల్లంతయి పోయింది. ఆయన భార్యన ఏడిచినంత పనిచేసి, పత్రికలో ప్రకటన చేయించాడు. కుక్కు పిల్లని నైతికి ఇచ్చినవారికి నూట పదిహేరు బహుమానం అని. 1958 మార్చి పిల్ల వాడొకడు, ఒక మైనర్ రిపేర్స్ కంట్లాక్టరు, ఒక పెద్ద నైజా రాడీ, భార్య అస్వస్థత, అబ్బాయి బడిజీతం వగైరాలతో బాధపడుతున్న వీధి కాంపాడయా ఇంకా చిల్లర ముఠాలు, చిదంబరం

సినిమా వార్తలు

నెంటర్ లో జరుగుతోంది.

* * * తెలుగులోకి తర్జుమా కానున్న మరో చిత్రం పద్మినీ పిక్చర్స్ వారి ‘నూర్ మాస్టర్’ బి. ఆర్. పంతులు కన్నడంలో నిర్మించిన ఈ చిత్రం ఈమధ్యనే ‘ఎంగల్ కుడుంబం పెరిసి’ పేరిట తెమిళంలో కూడా విడుదల అయి విజయవంతంగా పాగుతోంది. ఇందులో బి. ఆర్. పంతులు, రాజమృగ, జానకి, నూర్యకుమార్, సరోజ, మాధవరావు

ఉదయకుమార్ మొదలగువారు నటించారు. మాటలూ పాటలూ శ్రీ శ్రీ వ్రాస్తున్నారు.

* * * శ్రీ రాజరాజేశ్వరి ఫిలిం కంపెనీవారి, సాంఘిక చిత్రం ‘అన్నతమ్మకు’ గతవారం ఆంధ్రలో విడుదల అయింది. జానకి, మాలతి, రాజసులోచన, గిరిజ, ఎన్. టి. రామారావు జగయ్య, రేలంగి, ముక్కామల, కె.వి. ఎస్. శ్రీ చదలవాడ, కుటుంబరావు పాల్గొన్నారు. రచయిత పినికెట్టి. సంగీతం అశ్వత్థామ. దర్శకుడు సి. ఎస్. రావు.

విజయగోపాల్ ప్రొడక్షన్స్ వారి పారా జికచిత్రం ‘గంగాగోరీ సంచాదం’ 16వ విడుదల అయింది. జానకి, కృష్ణకుమారి, రాగిణి, సి. హెచ్. నారాయణరావు, నాగయ్య, కాంతారావు, రమణారెడ్డి, సీతారాం, చంద్రశేఖర్, హేమలత, ఋష్యేంద్రమణి సీత మొదలగువారు పాల్గొన్నారు. మాటలు పాటలూ పరశురాం వ్రాశారు. దర్శకుడు వి. ఎస్. రెడ్డి.

సంగీతదర్శకుడు పెండ్యాల నాగేశ్వర రావు.

“కుక్కపిల్ల దొరికింది”

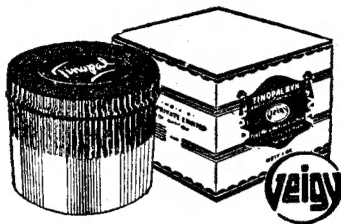
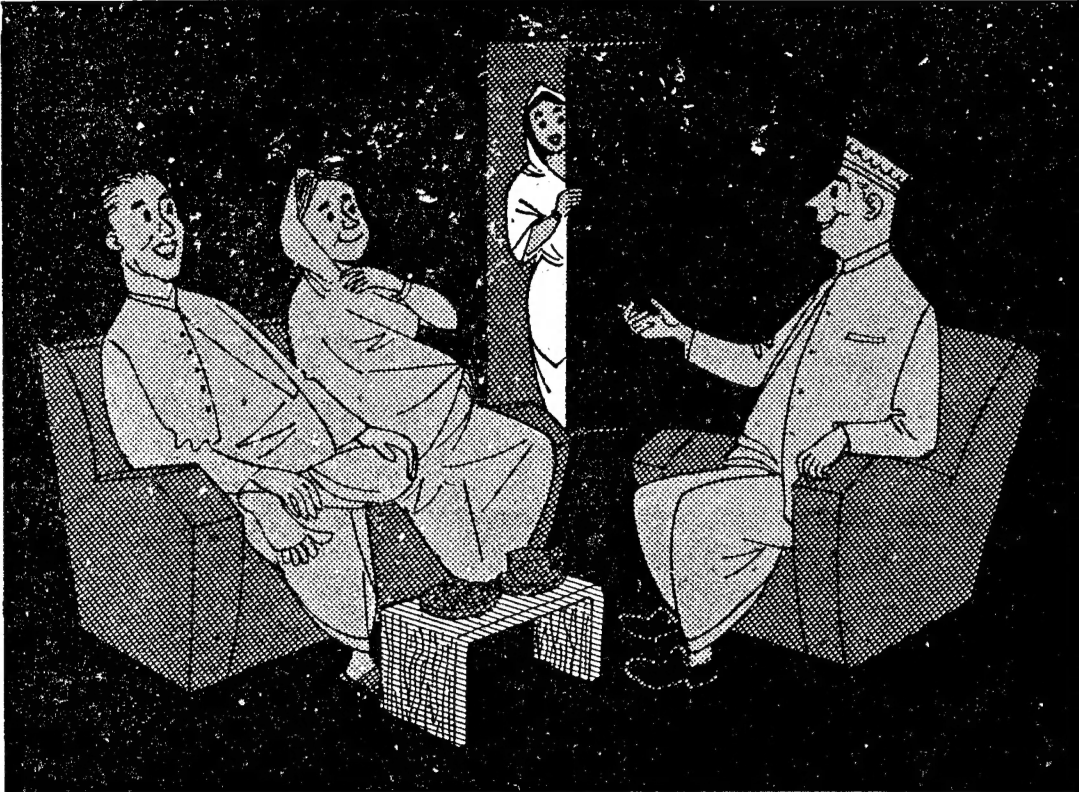
మీద పిల్లలప్రకారం దండెత్తుతారు —
తల్లీ కుక్కపిల్లనీ పట్టకొచ్చి, కొందరు
నల్లకుక్కలు తెచ్చి నున్నం పూసేస్తారు.
బిళ్ళెంతో చిదంజరాన్ని గుమ్మం కడల
నివ్వరు; ఊపిరి నలపనివ్వరు. పిళ్ళెవరూ
లేనపుడు, ఇంట్లో నాకరు మర్రాడు, కుక్క
పిల్లదొరికితే, “మానాన్న రెండోపెళ్ళికొనం
నాకో వందరూపాయలు అప్పిస్తారా” అని

వేధిస్తాడు.

చివరకి చిదంబరంగాడు, గంటకొ కుక్క
పిల్ల దొరుకుతున్నందుకు రెండోపారి భార్యన
ఏడిచేసినంతపనిచేసి, కుక్కపిల్ల దొరికింది
బాబోయ్ అని పత్రికలో ప్రకటన వేయి
స్తాడు. గుమ్మానికి బోర్డు కట్టిస్తాడు. కుక్క
పిల్లమాట ఎలా ఉన్నా, చివరకి అతనికి
విశ్రాంతి దొరికింది. ప్రతిమాటమాటునా
చుక్కని చూడ్యం పొడిగి, మొదటినుండి
చివరదాకా నవ్విం చేవిధంగా ఈ నాటకాన్ని

దూపొందించిన రచయితే ఇందులో ముఖ్య
పాత్ర (చిదంబరం) నిర్వహించడంతో,
ప్రదర్శనానికి మరింత పుష్టి చేశారు. అనంత
పద్మనాభరావు, వి. వి. రమణారావు,
మాస్టర్ సుబ్రహ్మణ్యం, వి. జి. కృష్ణారావు,
బి. కాకినాడ, ఇతర పాత్రలు నిర్వహించారు.

ఆంధ్రసమితి ప్రారంభోత్సవ సభకు శ్రీ
తాపీ ధర్మారావు అధ్యక్షత వహించారు.

“టెనెపాల్” జి.ఆర్. గెయ్, ఎస్.ఎ. బార్న్
స్విట్జర్లాండ్ వారి రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్క్

“మీ కుమార్తె ..ఆ.. చాలా సుందరి గాక
పోవచ్చు ... కాని, ఆమె నా కుమారునికి
తగిన భార్య అని నాకు తెలుసు. ఎంతో వివేక మైన
కన్యగా, నేను గ్రహించాను... ఆమె తనచీరె
టెనెపాల్ త అతితెల్లగా జేసుకొన్నది.”

విశ్మించిన వాడు : సుహృద్ గెయ్ గి ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, వాడి వాడి, బరోడా.

పోర్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు : సుహృద్ గెయ్ గి ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, పి.ఎ. బాక్స్ నం 968 బొంబాయి.

కొద్దిగా టెనెపాల్ తెల్ల బట్టలను అన్నిటికన్నా అతి తెల్లగా జేయును

“ISTA'S - 5G - 42 - TEL

రామలింగేశ్వరునకు ఎదురుగా 16 అడుగుల ఎత్తునవున్న

నందీశ్వరుడు

—ఫోటో: టి. రమాదేవి, మార్కాపురం.

అతి సౌందర్య తిలకంగా నుండుటకు

ఆకర్షణీయమైన సౌందర్య వికాసముతో మనోహరముగా
పార్థు పుచ్చుదు. సంవత్సరాంతమున్ను సంతృప్తిగాను,
చల్లగాను, పరిశుభ్రంగాను ఉండుటకు. చర్మమును
పోషించునట్టిది, పొడరు ఆధారమునకు దివ్యమైనట్టిది
యగు “హేజ్ లైన్ స్నో” ను ఉపయోగించుదు.
ఇది చోర-నిరోధక నీలుతో ప్యాక్ చేయబడి వచ్చుచున్నది.

“HAZELINE” SNOW

(TRADE MARK)

“హేజ్ లైన్ స్నో” (ట్రేడ్ మార్కు)

బ్రోస్ వెల్ కమ్ ప్రొడక్ట్స్